230 L.ccc 33

ÆSOPI PHRYGIS
FABULÆ,

Jam recenter ex collatione optimorum Exemplarium emendatiùs excusæ.

Unà cum nonnullis variorùm Authorum Fabulis adjectis.

Et Indice correctiori præfixo.

LONDINI:
Ex Typographia Societatis Stationariorum
MDCXCI.

Mrs Martha Wm

Sutton

ÆSOPI Vitâ breviſſimè ex Maximo Planude ſelecta

RErum humanarum naturam perſecuti ſunt & alii, & poſteris tardiderunt: Æſopus verò videtur non abſque divina afflatu, cùm moralem diſciplinam attigiſſet, magno intervallo multos eorum ſuperaſſe. Genus quidem traxit ab Ammorio, oppido Phrygiæ, cognomento Magnæ, ſed fortunâ fuit ſervus: verùm ſervitus non potuit animum ejus liberum corrumpere. Fuit autem non ſolum ſervus, ſed & deformiſſimus omnium ſuæ ætatis hominum: nam acuto fuit capite, preſſis naribus, depreſſo collo, promimentibus labris, niger, unde & nomen adeptus eſt, ventroſus, vulgus & incurvus & quod erat omnium peſſimum, tardiloquentiâ, & voce obſcurâ ſimul & inarticulatâ, quæ omnia ſervitutem ei paraſſe videre poſſunt. Sed cum tali eſſet, tamque deformi corpore, animo tamen fuit naturâ ſolertiſſimo, & ad omne commentum feliciſſimo. Homo igitur tam deformis adfodiendum agrum ab hero ſuo immittitur; quo digreſſus alacritur operi incumbebat. Cumque ejus domino ficus agricula quidam dono dediſſet, ejus dominus ſervo cuidam Agathopo domum ferendas commiſit. Qui Agathopus conſilium iniit cum ſervo, ut ipſas ficus ilicitè devorarent. cauſarentùrque poſtea Æſopum furto ablatas ediſſe ut hero domum redeunte accuſaretur. Æſopo parantur flagra, pro cumbit ad heri pedes miſer dilationem petit: quâ impetratâ aquam calidam affert, cujus partem ebebit, reliquam propinat conſervis. Æſopus præter aquam nihil evomit; ſervi una cum humore ficus in terram ejiciunt. Nuai nebulones fiagro miſerè conciduntur, laudato miriſicè ingenio Æſopi. Cum ſacerdotes Dianæ conveniſſent Æſopum. rogaſſent que ut viam illis monſtraret que in urbèm aucebat; is prùs frugali cœna refocillatos inviam dux ipſe ducit. Ob quam hoſpitalitatem ſacerdotes precibus orant Dianam, ut ipſa gratiam referat homini tam benè de ipſis merito. Quo facto reverſus Æſopus, in ſomniúmquæ lapſus, viſus eſt videre Fortunam aſtare ſibi, ſolventem ejus linguam, atque fabularum largentim doctrinam. Quare mirificè lætatus, Æſopus, expergiſcitur, beneficiúmque in hoſpitalitatis obſervationem rejicit. Non enim amplius loquendo tardus erat, ſed lingua ſoluta expeditè loquebatur.

Quod cum Zenas quidam agri præfectus intellexisset, timens ne quando iniquitatis apud dominum ab Æsopo accusaretur, hominem prævenit, atque gravissimâ accusatione in odium domini induxit, adeò ut eidem Præfecto ab hero Æsopus traderetur. Cumque in potestate Zenæ foret Æsopus, convenit Zenam mercator quispiam, rogans, num jumentum aliquod velit divendere. Respondit Zenas, Jumentorum se potestatem non habere: verum Æsopum monstrat, si hunc velit, adesse quidem. Quem cùm vidisset mercator: unde hæc tibi olla, inquit; anne truncus est, vel homo? Ni vocem emitteret, utrem inflatum arbitrarer; atque indignatus abiit. Æsopus ipsum sequens, mane, inquit. Ille verò conversus, Abi, inquit, sordidissime canis. At Æsopus inquit, Eme me, mercator; non inutile tibi sum futurus mancipium: nam tibi domi sunt mali pueri, & in otio flentes; his me præfice pædagogum, omnino eis ero pro larva. Ridens igitur mercator, ad Zenam dicit. Quanti vas hoc malum vendis? Ille, Tribus ait, obolis. Mercator tres obolos exponens, Nihil emi, inquit, nihil exposui. Mercator ille, cùm Ephesi reliqua vendidisset mancipia, tres remanserant illi: Grammaticus, Cantor, & Æsopus. Quos cùm ille nequiret divendere, Samum petiit, atque ibi expositis his tribus, Grammatico & Cantore egregiè ornatis, Æsopo verò in medio sordidissimo stante, venit Philosophus Xanthus; atque hos tres probe contuens, mercatoris commentum miratus est, curnam inter duos bellissimos juvenes tam sordidum statuisset homuncionem. Xanthus igitur percontatur Cantorem cujus esset, Respondit, Cappadox sum: Quid sciret, Respondit, omnia: Quo dicto risit Æsopus. Quæsivit & à Grammatico Xanthus cujus esset, Dixit se Lydium esse: Quid facere sciret rogante Xrntho, Omnia, inquit Grammaticus; atque iterum risit Æsopus. Discedente Xantho rogant discipuli, ut Æsopum emat, nam reliquos nimis magno pretio æstimarat mercator. Veniens ad Æsopum Xanthus, rogat, Unde sit? Nigrum se esse respondit. Ille verò, non hoc volebam, ait, sed, Unde natus sis, ait Æsopus, Ex ventre matris meæ. Non hoc dico, inquit Xanthus, sed, In quo loco natus sis: Æsopus respondit, Matrem non denunciasse sibi, an in sublimi vel humili loco eum genuerit. Xanthus, Quid facere sciret, percontatur: & ille, Nihil Quomodo? Dixit Xanthus. Quoniam hi duo se omnia professi sunt nôsse;

nôſſe; mihi verò nihil reliquerunt. Laudatus eſt multis modis Eſopus à Scholaſticis ob qoc reſponſum, quoniam nullus ſit uſpiam inter mortales, cui cognita exploratáque ſunt omnia. Xanthus empturus Æſopum dixit: Si emero te, anne es fugiturus? Cui Æſopus reſpondebat. Hoc ſi facere volnero, haud quaquam te uterer conſultore. Quæ cum maximè placuiſſent Xantho, ſubintulit, Sed deformis es. Atque ille reſpondit, O Philoſophe, non faciem, ſed mentem oportet inſpicere. Xanthus, ſoluto à Scholaſticis pretio, Æſopum accipit. Inter deambulandam igitut, cùm ſol eſſet ardentiſſimus, Xanthus meiebat, nihilominus iter peragens. Id animadvertens Æſopus, dixit ſe confeſtim fugiturum Xantho. Curnam id facere vellet exquirente, Quoniam, inquit, ſi tu, cum herus ſis, naturæ non potes morem gerere; quid ſervo mihi faciendum? nam ſi ad miniſterium aliquod mitterer, num inter volandum cacare deberem? Poſt hæc, accsdit Xanthum die quodom amicos ad convivium invitaſſe, quibus rem gratam facturus, Æſopo mandat, ut lentem coquat. Cimmode paratâ & coctâ, Xanthus eam jubet afferri, Æſopus juſſa exſequitur. Xanthus lente accepta probaturus anne cocta foret ſatis, digitis eam attrivit: & multas ad hunc ſupereſſe putans, juſſit Æſopum afferre. Præter aquam is nihil adportavit. Xantho graviter indignante, quod lentes non apponeret menſæ, reſpondet, Se veluti juſſiſſet, hon lentes, ſed lentem, coxiſſe. Referuntur ſententiæ aliquot Æſopi elegantiſſimæ, hæ videlicet.

Devmante omnia cole.	Mulieri nunquam credas ſecreta.
Regem horora.	Ne pudeat te ſemper dicere mellora.
Bene agentibus ne invide.	Fac quæ non mœſtificent.
Linguæ continens eſto.	Bonum eſſe non te peniteat.

Æſopus cum apud Samios ageret, libertate donatus eſt: miſſuſque Cræſo regi bellum cum Samiis agenti, is ſua cum prudentia cum urbauitate, effecit, ut Samius placatus rex conciliaretur. Samii multis honoribus redeuntem Æſopum exceperunt: qui deſcendens ex inſula urbem peragravit: cui maximam familiaritatem fuiſſe memorat cum Lycero rege, à quo ſtatua aurea Æſopi juſſa eſt erigi. Deinde, peragratâ Græcia, Delphos pervenit, à quibus nudo affectus eſt honere, ſed ab ipſis poſt ſalutaria præcepta, rupe præceps devolutus, mortuus eſt: cujus mors gravi peſtilentia ulta, injuſtè occiſi Æſopi indicium Delphus exhibuit.

Martinus Dorpius, Joanni Leupi, Jacobo Papæ, & Joanni Ninivitæ, eruditissimis in Flandria Ludimagistris. S.

EQuidem in ea & sum & fui semper sententia, Viri ornatissimi, quam mutare nullus queat, sed nec velim, ut impendio plus nutantibus literis consultum putem ab eruditis aliquot nostrâ memoriâ viris, qui classicos autores castigatè ediderunt, quam à quibusdam gloriæ aucupibus (nam alios taceo) qui commentariorum latisundiis omnia occuparunt. Ecquis enim non eo nomine Alanum Romanum suspicit, amat, prædicat? Hæc mecum identidem reputans, ausus sum & ipse quiddam minus, pene dixerim, minimum, nempe fabulas Æsopicas rursus emittere, non carmine quidem illas subrustico conscriptas, sed prosa oratione mirum quàm lepidò concinnatas; utpote à Guliel. Gaudano tanto viro ut ab Erasmo meo, literatorum quasi Phœnice, serio sit laudatus. Eam opellam vobis ingeniosæ Flandrorum juventutis præceptoribus nuncupatam dedico, eo utique spectans, ut scholastici vestri hoc levigatorio omnem tenellatum linguarum stribliginem priùs abradant, quàm Lilianum nostrum vetus, atque adeo primum apud Lovanienses politeoris literaturæ domicilium profecti, Philosophiæ Initientur. Adjeci paucula ex Gellio, Politeano, Petro Crinito; sed selecta. Quod si genio quopiam aspirante levis hæc alea feliciter ceciderit, plusculum aliquando & quædam mea futura, quæ interim parturio, pariam; diologos, carmina, prologos in actiones Plautinas, complementum Aululariæ, atque id genus alia. Cur enim quæso non ansim? Quoniam abstereor. Auxilio vidilicet fretus Theseo quondam vestri nunc & mei Nicolai Ruscoducensis, viri (quem tacente me, ipsi probe nostis) exquisitè docti, sive Philosophicas fabulas requiratis, sive venustioris dictionis lautitias, & amici, candici, sinceri, humani, qui curam hujus editiunculæ in se omnem derivavit, in reliquis idem (quæ est hominis vigilantia) lubens obiturus. Rideri interim ab istis amusis, sinistra Minerva natis, hoc vero mihi palmarium; quando sui similes, & omnes & solos in cœlum ferre destinaverunt. Valete, Lovanii, ex nominatissimo Lillanorum Gymnasio, ad 10 Kal. Dcc.

EX

PHILOSTRATI

IMAGINIBUS.

FAbulæ ſe ad Æſopum, ſuâ in eum benevolentiâ conferunt quod ſatagit: Fabula quippe & Homero, & Heſiodo, necnon & Archilocho in Lycambem curæ fuit: ſed ab Æſopo humana omnia ab fabulus redacta ſunt, ſermone brutis non temerè impertito. Nam & cupiditatem tollit, & libidinem inſectatur & fraudem. Atque hæc ei Leo quiſpiam agit, & vulpes; & per Jovem nec equus, nec teſtudo muta; ex quibus pueri diſcant, quæ in vita gerantur. Habentur igitur in pretio fabulæ propter Æſopum, accedunt ad januam docti hujus, vittis eum divincturæ, coronáque oleaginâ coronaturæ. Hic (ut puto) fabulam aliquam texit: riſus enim faciei et oculy in terram defixi, id præ ſe ferunt: Pictorem, fabularum curas remiſſiore animo indegere non latuit. Philoſophatur autem pictura, & fabularum corpora: Bruta enim cum hominibus conferens, cœtum circa Æſopum ſtatuit ex illius ſcenâ confectum. Chori dux vulpes depicta eſt. Utitur enim ea Æſopus miniſtra argumentorum plurimorum, ceu Dayo Comœdia.

Index Fabularum omnium quæ in hoc Libro continentur, ordine Alphabetico.

A.

DE Abiete & Dumis *page* 37
Accipitre columbam insequente 58
Accipitribus inter se inimicis 91
Adolescentibus duobus 19
Adolescente & cato 20
Adolescente ex coitu infirmo & lupo 88
Adolescente in funere matris canente 78
Adolesc. & coquo 100,119
Adolescente & hirundine 132
Ægroto & medico 27, 102 132
Ægypto ad finem hort. 170
Æthiope 150
Agno & lupo 19, 122
Agricola 151
Agricola & filiis 20,108
Agricola & canibus 23,98 117
Agricola & ciconia 24
Agricola mercaturam & militiam affectante 76
Agricola & poeta 83
Agricola filios suos docente 98
Agricola & pelago 122
Alcedine 153
Alite & pullis 37
Amicis eubo. & ursa 34,99 119
Amne suum fontem convitiis lacessente 76
Anguilla conquerente 62
Anfere 40
Anfere & grue 146
Anferibus 30
Anu & ancillis 28
Anu pæmon. accusante 67
Ape & Jove 131
Apiario 152
Apologo ex Petro Crinito 40
Apologo Æsopi Phrygis 46
Apologo ex Mantuano 26
Apao & asino 3
Apro & rustico 40
Aquilla 164
Aquilla & cornicula 4
Aquila & corvo 25
Aquila & pica 65
Aquila filios cuniculi rapiente 85
Aquila & vulpe 106
Aquila & corvo 167
Aquila & homine 113
Aranea & hirundine 58
Aranea & podagra 52
Arboribus pulchris & deformi 61
Ariete cum tauro pugnante 84

Arione

Arione & delphino 50
Artubus hum. & ventr. 57
Arundine & olea 120
Asino 28, 33, 44
Asino & equo 29, 135
Asino & viatoribus 44
Asino & vitulo 59
Asino, simia & talpa 62
Asino & scurra 76
Asino ægrotante & lupis visitantibus 79
Asino laborum finem non inveniente 79
Asino qui hero ingrato serviebat 80
Asino tubicine & lepore tabellario 93
Asino & lupo 102, 135
Asino & Jove 133
Asino & leone 147
Asino sylvestri 160
Asinis 161
Asino & vulpe 161, 162
Asino & ranis 161
Asino & corvo 162
Avaro 145
Avaro & invido 38
Aucupe 124
Aucupe & palumba 21
Aucupe & frigilla 70
Aucupe & vipera 102
Aucupe & merula 103
Avibus & quadrupedibus 13
Avibus scarabeos timentibus 6
Avibus plures reges eligere volentibus 77
Auriga & rota currus stridence 36

D.

Bove & juvenco 41
Bubulco 164
Buccinatore 21
Butali 150

C

Calamo, sive canua, & oliva 120
Camelo 33, 162
Calvo crines externos gerente pro nativis 105
Canero & vulpe 156
Cancris matre & filio 32
Cane & umbra 2
Cane & asino 5
Cane venatico 9
Cane & lanio 11, 102
Cane invido & bove 25
Cane mordaci 33
Cane & leone 42
Cane & hero 69
Cane oves domini occid. 84
Cane ad cœnam vocato 112
Cane & lupo 126
Cane carnes portante 127
Cane & Gallo 143
Canibus 155
Canibus urbanis villaticum insequentibus 67
Cantilena tabellario placita 171
Caponibus pinguibus & macro 60
Carbonario & fullone 21, 95
Carbonario & lotore 113
Carduele & puero 71

Castor

INDEX.

Castore virilia sibi amputante. 101
Cassita 145
Cato & gallo 109
Cata in fœmin. mutata 116
Cera duritiem appetente 75
Cerva 146
Cerva & leone 146
Cerva & vite 147
Cervo 14
Cervo & ove 10
Cervo & bobus 16
Cervo & leone 121
Cicada & formica 41
Citharœdo 156
Cochleis 151
Cochlea pretente à Jove ut suam domum secum ferre posset 81
Columba 163
Columba & pica 56
Columbo & coruice 193
Columbis & milvo 8
Coriaro emente pellem ursi à venatore nondum capti 73
Cornice & ove 25
Cornice & urna 38
Cornice & corvo 157
Cornice & cane 157
Corvo & vulpicula 4
Corvo & lupis 50
Corvo & vulpe 125
Corvo & ægroto 126
Corvo & serpente 157
Cuculo & accipitre 59
Culice cibum ab ape petente. 50
Culice & leone 165
Cygno 150
Cygno in morte canente reprehenso à ciconia 61

D.

Derisione hominis procum occidere volentis 169
Divite 163
Divite & servo. 66

E.

Epistolis Laurentii tribus 54, 55, 56.
Equite calvo 34
Equo & leone 12
Equo & asino 13, 96
Eqvo & cervo 17
Equo inculto sed veloci, & cæteris eum irridentibus 87
Eremita ægrotane 60
Eremita & milite 74

F.

Fab. ex Lamia Polit. 48
Fabula Mancini 173
Fabro & cane 123
Facitum de erudiend. asino dictum 170
Facetum minatii consilium 173
Fili in fœminam mutota 97
Filio senii & leone 104
Florentino qui equum emerat 170
Formica 27, 159
Formica & columba 131
Formicis & cicada 142
Furibus 156
Fure & cane 8

INDEX.

G.

Gallina & vulpe 136
Galliana & hirund. 162
Galliana auripara 165
Gallo gallinaceo 1
Gallo & cato 24
Gallo & vulpe 166
Gallis & perdice 111
Gallis duobus inter ſe certantibus 130
Gliribus quercum eruere volentibus 68
Gracula 11

H.

Herinaceo viperam hoſpitem ejiciente 82
Hirundine & aliis aviculis 7
Hirundine & cornice 150
Hinnulo 145
Hœdo & lupo 9, 28, 156
Homine, quem canis momorderat 99, 156
Homine & ligneo deo 112
Homine, qui in ſomnis aurum riperiebat 169

I.

Impoſſibilia promittente 143
Inimicis duobus 119
Jove 141, 158, 159
Jove & ſimia 30
Jove & corvo 122
Juvenes ſenis curvitatem irrident. 64

L.

Læna & vulpe 129
Legato avaro tubicines decipiente 63
Leone ſene 5, 127
Leone ruſtici filiam amante 128
Leone & aliis 2, 21
Leone & vulpecula 16
Leone & rana 27, 127
Leone & Capro 29
Leone & tauro 21, 128
Leone & capella 38
Leone & venatore 38
Leone & mure 75
Leone porcum ſibi ſocium eligente 90
Leone, aſino, & vulpe 128
Leone & homine 137
Leone & 14
Leone & Lupo 149
Leporibus 159
Leporibus & ranis 9, 134
Lepore ſeſe vulpi præferent 82
Lepore calliditatem & vulpe celeritatem à Jove petentibus 87
Lepore & teſtudine 138
Lignatore 133
Lupo ſuadente hiſtrici utela deponeret 81
Lupo ovis pelle induro 83
Lupo piſe fluvii, maris regnum affectante 15
Lupo & agno 12, 129
Lupo & grue 2, 126
Lupo & ſucula 8
Lupo & capite picto 11
Lupo & vulpe 11
Lupo & agnis 11

INDEX.

Lupo & cane 22
Lupo & ove 195
Lupo & vetula 165
Luſcinia cantum accipitri pro vita pallicente 179

M.

Marito & uxore 155
Medico & mort. 125
Medico qui inſanos curabat 172
Membris & ventre 15, 50
Mercurio 158
Mercurio & ſtatuario 154
Mercurio & Tireſia 154
Milite & duobus equis 70
Milite qui uxorem habuit litigioſam. 168
Milvo ægroto. 6
Minacii luſoris reſponſione 173
Monedula 158
Monedula & columba 157
Mula 124
Muliere 149
Muliere virum morientem flente 61
Muliere amatoris diſceſſum flente 62
Muliere, quæ pro viro ſe mors velle dicebat 77
Muliere ignem in domum mariti ferente 91
Muliere & gallina 99, 118 135
Muliere & medico 117
Muliere & ancillis 151
Muliere venefica 151
Muliere maritum pedieuloſum vocante 167
Mulo & equo 72
Mure & rana 1
Mure urbano & ruſtico 3
Mure in ciſta nato 57
Mure amicitiam cum fele ineunte 80
Mure liberante milvum 81
Muribus & cato 121
Muſca 132
Muſca quæ quadrigis inſidens, pulverem ſe excitâſſe dicebat 62
Muſca & formica 11
Muſcis 154
Muſtela ſenicula & muribus 26

N.

Nautis ſanctorum auxilium implorantibus 62
Nuce, aſino, & Muliere, quibus ſingulis proſunt verba 79
Nutrice & lupo 32

O.

Olitore & cane 147
Ollis duabus 34
Opilione & agricolis 24
Ove paſtori conviciante 86

P.

Pardo & vulpecula, 42
Partu montium 8
Partu terræ 50
Paſtore 198

INDEX.

Paſtore artem nauticam exercente 104
Paſture & mari 139
Paſtore & lupo 141
Patre & filiis 98
Patre filium ad virtutes fruſtra hortanta 83
Pavone & luſcinia 25
Pavone & pica 27
Pavone & grue 36
Pavone & monedula 144
Paupere monoculo 173
Philomela & accipitre 108
Pigritia adoleſcentis 166
Piſcatore 114,163
Piſcatoribus 44, 114, 115
Piſcatore & piſciculo 31,37
Piſcatore & ſmaride 66
Piſcatore & ſmaride piſce 110
Piſcibus 42
Piſcibus è ſartagine in prunas deſilientibus 63
Porco & equo 73
Prætore repetundarumdamnato 91
Puero & fure 39
Puero & matre 104, 138
Puero & fortuna 120
Puero oves paſcente 125
Puero & ſcorpione 137
Pulice 141
Pulice & homine 141
Punica & homine 141
Punica & malo, arboribus 104

Q.

QUadrupedibus ſocietatem adverſ. aves, &c. 63
Quercu & arundine 30, 36

R.

RAnis 143, 152
Ranis & earum rege 7
Rana & bove 12
Rana & vulpe 32, 135
Ranis regem petentibus 116
Rege & ſimilis 43
Ridenda de paucitate amicorum Dei reſponſio 172
Ruſtico & colubro 3
Ruſtico & angui 10
Ruſtico & equo 20
Ruſtico & fortuna 35
Rnſtico & juvenco 39
Ruſtico & Hercule 40
Ruſtico & impetrante, ut triticum abſque ariſtis naſceretur 58
Ruſtico amn. tranſituro 98
Ruſtico & mure 65
Ruſtico per vocem hœdi ad juriſconſultum admiſſo 88

S.

SAcerdote & pyris 72
Sacerdote, qui caniculum ſepelivit 167
Sacerdote, Epiphania an vir eſſet, vel fœmin. ignor. 171
Salice & ſecuri 138
Sacti Antonii fratre, & laico & lupo 171
Satyro & viatore 39
Satyro & ruſtico 45
Scarabeo & aquila 45
Scurra & epiſcopo 91

Scne

Sene puellam in uxorem accipiente 64
Sene ob impotentiam carnis libidinem relinquente 82
Sene juvenem poma sibi surripientem, saxis dejiciente 89
Sene mortem differre volente 92
Sene mortem vocante 117
Sene qui asin. portavit 167
Serpente 163
Serpente & agricola 136
Serpente & cancro 148
Simia 141
Simia & vulpecula 16
Simia & ejus prole 33
Simie & duobus ejus natis 41
Simia & vulpe 121
Simia & Delphino 153
Singulari animali & vulpe 145
Sole & aquilone 32
Sue & cane 70, 148
Silva & rustico 15

T.

TAlpa & matre 142
Tauro & capra 35
Tauro & mure 4
Tauris & leone 36
Testudine & aquila 32, 146
Testudine & ranis 61
Tigride & vulpe 36
Trabe & bobus eam trahentibus 60
Trabe boum pigritiam increpante 61
Tubicine 100, 123
Turdo amicitiam cum hirundine ineunte 65
Thynno & delphino 101, 124

V.

VAte 130
Viticinatore 93
Venatore & perdice 138
Verme & Vulpe 164
Vespis, perdicibus & agricola 140
Vespertilione, rubo & mergo 144
Vespertilione & mustele 160
Viatore 136
Viatore & pera inventa 103
Viatoribus 152, 160
Vidua virum petente 67
Vidua & asino viridi 84
Vipera & lima 14
Viro Cardinali nuper creato gratulaturo 64
Viro & uxore bigamis 74
Viro maligno & dæmone 77
Viro zelotypo 78
Viro clysteres recusante 79
Viro amicos experiri volente 86
Viro aratrum portante 174
Viro avaro sacuium nummorum alloquente 92
Viro jactabundo 95
Viro Apollin. tentante 95
Viro & Satyro 106
Viro agricola 113
Viro & infirmo 115

INDEX.

Viro inope & infirmo 115
Viro & uxoribus 142
Vitula & bove 120
Vitula & cerva 131
Ulmo & ſilere 75
Upupa indigenè honorata 73
Urſo & apibus 69
Vulpecula & ciconia 10
Vulpecula & muſtela 17
Vulpecula & pardale 43
Vulpe 87
Vulpe & leone 23, 94, 109
Vulpe & aquila 23
Vulpe & feli. 43
Vulpe & mulieribus gallinas edentibus. 60
Vulpe carnem leporis ca laudante 85
Vulpe & capro 93
Vulpe & capite reperto 95
Vulpe & trago 108
Vulpe ſine cauda 110
Vulpe & rubo 110
Vulpo & crocodilo. 111
Vulpe & venitoribus 111
Vulpe & larva 112
Vulpe eſuriente 114
Vulpe & pardo 115
Vulpe à ruſtico in palea abſcondita 170
Vulture aliiſque avibus 29
Uxore in flumine perempea 167

INTERPRETES.

Adrianus Barlandus.
Angelus Politianus.
Anianus.
Aulus Gellius.
Eraſmus Roterodamus.
Guilielmus Gaudanus.
Guilielmus Harmanus.
Joannes Antonius Campanus.
Laurentius Abſtemius.
Laurentius Valla.
Nicholaus Gerbellius Phorcenſis.
Petrus Crinitus.
Plinius ſecundus Novocomenſis.
Rimicius.

PETRI.

PETRI ÆGIDII Antuerpiani

Hendecaſyllabon.

QUiſquis noſcere fabulas jocoſas
Æſopi cupis, hunc novum libellum
Limatum, nitidum, eruditulúmque,
Exili tibi compara monetâ;
Quo nec terſior eſt, venuſtiórque
Nec jucundior eſt, facetiorve;
Seu purum inſpicias ſtylum Latinum,
Seu tu beſtiolas legas loquentes.
Quin & ſenſiculis ſcatent amœnis;
Ut vita inſtituenda cuique, monſtrant
Hunc nec barbarus ore Zoileo
Pinſet, deprimet, atque lancinabit;
Hunc vel Religioſuli probabunt,
Qui tecti piceo caput cucullo,
Ipſis ſunt Cynicis ſeveriores.
Nullos quippe docet feros amores,
Vel quæ lædere teſtulam juventæ
Poſſent, illecebras licentiores.
Sed quid plura moror? Libellus iſte
Prorſus nobilis, elegans, Latinus;
Horarum eſt ſimul omnium libellus.

ÆSOPI

ÆSOPI FABULÆ.

De Gallo Gallinaceo.

GAllus gallinaceus, dum vertit ſtercorarium, offendit gemmam; Quid, inqiens, rem ſic nitidam reperio? Si gemmarius reperiſſet, nihil eſſet eo lætius, ut qui pretium ſciret, *Mihi* quidem nulli eſt uſui, nec magni æſtimo imò equidem omnibus gemmis granum hordei malim.

MOR. *Per* gemmam, *artem ſapientiámque intellige: per* gallum, *hominem ſtolidum & voluptuarium. Nec ſtolidi artes liberales amant; cum uſum earum neſciunt; nec voluptuarius; quippe, cui una placeat voluptas,*

De Lupo & Agno.

LUpus, ad caput fontis bibens, videt agnum procul infrà bibentem; accurrit; agnum increpat, quod turbaret fontem. Trepidare agnus, ſupplicare ut parcat innocenti; ſe, quando longe infrà biberit, potum lupi ne potuiſſe quidem turbare, nedum voluiſſe, Lupus contrà intonat. Nihil agis ſacrilege: ſemper obes: pater, mater, omne tuum inviſum genus ſedulò mihi adverſatur. Tu mihi dabis hodie pœnas.

MOR. *Vetus dictum eſt*, Ut Canem cædas, facile invenire baculum. *Potens, ſi libet nocere, facilè capit nocendi cauſam: Satis peccavit, qui neſiſtere non potuit.*

De Mure & Rana.

BEllum gerebat mus cum rana. De paludis certabatur imperio; Pugna erat vehemens & anceps. *Mus* calidis ſub herbis latitans ex inſidiis ranam adoritur. *Rana*, viribus melior, pectore & inſultu valens, aperto *Marte* hoſtem laceſſit. *Haſta* utrique erat juncea. Quo certamine procul viſo, milvus adproperat: dumque præ ſtudio pugnæ neuter ſibi cavet, utrumque bellan[illegible] milvus rapit ac laniat.

MOR. *Itidem evenire solet factiosis civibus, qui accensi libidine dominandi, dum inter se certant fieri magistratus, opes plerumque etiam & vitam, in periculo ponunt.*

De Cane & Umbra.

CAnis tranans flumen rictu vehebat carnem. Splendente sole, ita ut fit, umbra carnis lucebat in aquis; quam ille visam avidè captans, quod in faucibus erat perdidit. Itaque tum rei, tum spei jacturâ perculsus, primùm stupuit; deinde animum recipiens, sic elatravit, Miser deerat cupiditati tuæ modus. Satis supérque erat, ni desipuisses; jam per tuam stultitiam minus nihilo tibi est.

MOR. *Monemur hac fabula modestiæ, monemur prudentiæ, ut cupiditati sit modus, ne certa pro incertis amittamus. Astutè certè Terentianus ille Sannio,* Ego, *inquit* spem pretio non emam.

De Leone & quibusdam alliis.

CUm ove quibusdámque aliis pepegirat leo, venationem fore communem. Itur venatum; capitur cervus; partiuntur. Singulis singulas Partes tollere, ut convenerat incipientibus, leo irrugit. Una, inquiens, pars mea est quia sum dignissimus; altera itidem mea est, quia viribus præstantissimus; porrò, quia in copiendo cervo plus sudaverim, vindico tertiam; quartam denique partem ni concesseritis, actum est de amicitia. Socii hoc audito, discedunt vacui & taciti, non ausi nutire contra leonem.

MOR. *Rara semper fuit fides; apud hoc seculum rarior est; apud potentes & est & fuit semper ratissima. Quocirca satius est, ti vivas cum pari. Qui enim cum potentiore vivit, necesse habet sæpe de suo jure concedere.* Cum æqua æquale tibi jus erit.

De Lupo & Grue.

LUpo voranti ovem forte ossa hæsere in gula; ambit orat opem; opitulatur nemo, Omnes dictitant, tulisse hum pretium voracitatis. Tandem blanditiis multis pluribúsque promissis gruem inducit, ut, collo longissimo in gulam inserto, os infixum eximeret; pe-

tent

tenti autem præmium illuſit: Inhpta, inquit, abi: non ſat habes quod vivis? vitam debes mihi: ſi libuiſſet, licuit præmordere collum tuum.

MOR. *Tritum eſt.* Perire quod facis ingrato.

De Ruſtico & Colubro.

Ruſticus repertum in nivi colubrum, frigore prope enectum, domum tulit; adjecit ad focum. Coluber ab igne vim virúſque recipiens, deinde flammam non ferens, omne tugurium ſibilando infecit. Accurrit ruſticus; correptà ſude verbis verberibúſque cum eo injuriam expoſtulat; num hanc refert gratiam? num vitam erepturus ſit illi, qui vitam ipſi dederit?

MOR. *Fit interdum ut obſint tibi, quibus tu profueris; male de te mereantur ii, de quibus cu bene ſis meritus.*

De Apro & Aſino.

DUm iners aſinus irrideret aprum, ille indignus frendebat: Malum quidem, ignaviſſime, ſueras meritus; ſed etiamſi tu pœna fueras dignus, tamen ego indignus qui à te pœnas ſumam. Invide tutus; impunè tibi licet; tutus enim es ob inertiam.

MOR. *Demus operam, ut, cum indigna nobis audiamus, aut patiamur, ne indigna nobis dicamus aut faciamus. Mali enim & perditi plerumque gaudent, ſi quiſpiam bonorum eis reſiſtat; magni pendent, haberi ſe dignos ultione. Imitemur equos & magnas beſtias, qui oblatrantes caniculos cum contemptu prætercunt.*

De Mure urbano & Muoe ruſtico.

LIbitum eſt urbano muri deambulare rus. Videt hunc mus ruſticus; invitat; apparatur; itur cœnatum. Depromit ruſticus quicquid repoſuerat in hyemem, & exhaurit omne penu, ut tanti hoſpitis expleat lautitiam. Urbanus tamen, frontem corrugans, ruris damnat inopiam, urbis ſubinde laudat copiam. Remeans, duxit ſecum in urbem ruſticum, ut, quæ verbis jactitârat,

re comprobaret. Ineunt convivium, quod urbanus ſplendidè comparârat. Inter epulandum auditur in ſerâ murmur clavis. Trepidare illi, & fugitare fugitando, Ruſticus, & inſuetus, & loci ignarus, ægre ſe tueri. Diſcedente famulo, redit urbanus ad menſam, vocat ruſticum. Ille vix tandem metu depoſito prorepit. Invitantem ad pocula urbanum percontatur, num hoc periculum crebrum ſit. Reſpondet ille, quotedianum eſſe; contemni opertere. Tum ruſticus, Quotidianum? inquit: mehercule tuæ dapes plus fellis quàm mellis ſapiunt. Eqidem malo cum ſecuritate meam inopiam, quàm cum tali anxietate illam copiam.

MOR. *Divitiæ quidem præ ſe ferunt voluptatem, ſed ſi introſpicias, habent periculum & amaritudinem.* Eutraphelus *quidem fuit, qui, cùm inimicis ſuis quam maximè nocere vellet, divites eos faciebat; dititans, ita ſe eos ulciſci, quippe accepturos cum divitiis ingentem ſarcinam curarum.*

De Aquila & Cornicula.

AQuila nacta cechleam, non vi aut arte quivit eruere piſcem. Accedens cornicula dat conſilium; ſuadet ſubvolare, & è ſublimi cochleam in ſaxa præcipitare; ſic enim fore ut concha frangatur. Humi manet cornicula ut præſtoletur caſum. præcipitat equila, frangitur teſta, ſubripitur piſcis à cornicula; dolet eluſa aquila.

MOR. *Noli quibuſvis habere fidem; & conſilium, quod ab aliis acceperis, fac inſpicias. Multi enim conſulti, non ſuis conſultoribus, ſed ſibi conſulunt.*

De Corvo & Vulpecula.

PRædam nactus ſtrepitat in ramis corvus. Vidit vulpecula geſtientem: accurrit. Corvum, inquit, plurimâ ſalute impertit vulpes. Sepenumerò audieram famam eſſe mendacem, jam reipſa experior. Nam ut hâc forte jam prætereo, ſuſpiciens te in arbore, advolo culpans famam. Fama enim eſt, te nigriorem pice eſſe, & video candidiorem nive. Meo ſane judicio cygnos vincis, & *bedera formoſior albâ es.* Quod ſi ut plumis, ita & voce excellas,

excellas, omnium avium equidem te dixerim reginam. Hâc, assentatiunculâ illectus corvus, ad canendum apparat. Apparranti verò è rostro excidit caseus: quo correpta, vulpecula cachinnum tollit. Tum demum miserum coryum pudet, pigétque sui, & jacturâ rei misto pudore dolet.

MOR. *Non nulli sic avidi laudis sunt, ut cum suo probro & damno amant assentatorem: ejusmodi homunciones prædæ sunt parasitis. Quòd si vitaveris jactantiam, facilè assentatorum pestiferum genus vitaveris.* Si tu voles esse Thraso, nusquam deerit tibi Gnatho. *Terent.*

De Leone senectute confecto.

LEo, qui in juventute complures sua ferocitate fecerat inimicos, in senectute exsolvit pœnas. Reddunt talionem bestiæ: dente aper, cornu petit taurus. Imprimis asellus, vetus ignaviæ nomen cupiens abolere, verbis & calcibus strenuè insultat. Tum gemebundus leo, Hi, quibus olim nocui, jam viciſſim nocent, & meritò: sed hi, quibus aliqando profui, jam viciſſim non prosunt, imò etiam immeritò obsunt. Stultus fui, qui multos fecerim inimicos; stultior, qui falsis amicis confisus fuerim.

MOR. *In secundis rebus non efferaris, non fiis ferox. Nam si vultum mutârit fortuna, ulciscentur quos læsisti. Et inter amicos fac habeas discrimen: Sunt enim quidam amici, non tui, sed mensæ tuæ, sed fortunæ tuæ, quæ quidem fortuna simul ac mutata fuerit, & illi mutabuntur: benè tecum actum erit, si non inimici fuerint. Meritò queritur Ovidius,*

Fn! ego non prucis quondam munitus amicis,
Dum flavit velis aura secunda meis:
Ut fera nimboso tumerunt æquora vento,
In mediis lacerâ puppe relinquor aquis.

De Cane & Asino.

DUm blandiretur canis hero & familiæ, herus & familia canem demulcent. Asellus id videns altiùs gemit: cœpit enim pigere sortis: iniquè putat comparatum, canem gratum esse cunctis, pascique de mensâ herili,

idque otio ludóque conſequi; ſeſe contrare porta clitellas, cædi flagello, nunquam otioſam eſſe, & cunctis tamen odioſum. Si hæc fiat blanditiis, eam artem, quæ tam utilis ſit, ſtatuit ſectari. Igitur quodam tempore redeunti domum hero, rem tentaturus, procurrit obviam, ſubſilit, pulſat ungulis. Exclamante hero, accurrere ſervi; & ineptus aſellus, qui ſe urbanum credidit, fuſte vapulat.

MOR. Non omnia poſſumus omnes, *ut ait Virgilius in Bucol.* Nec omnes omnia dedit. Id quiſque velit, id tentet, quod poſſit. *Nam ſcimus id quod Græcè ſignificantius dicitur* ὄνος λύρας, *id eſt*, Aſinus lyrarum, *vel* lyræ. *Sic autem Boëtius*, Aſinus ad lyram poſitus. *Repugnante naturâ irritus eſt labor.*

Tu nihil invitâ dices faciéſve Minerva, *teſte Horatio.*

De Leone & Mure.

LEo, æſtu curſúque defeſſus, ſub umbrâ, fronde ſuper viridi quieſcebat. Murum autem grege tergum ejus percurrente, experrectus, unum è multis comprehendit, Supplicat captivus; indignum ſe eſſe cui leo iraſcatur, clamitat. Reputans ille in nece tantillæ beſtiolæ nihil eſſe laudis, captivum dimittit. Nec verò ità multò poſt, leo fortè, dum per ſaltum currit, incidit in plagas; rugire licet, exire non licet. Rugientem miſerabiliter leonem mus audit, vocem agnoſcit, repit in cuniculos, laqueorum quærit nodos, quæſitos invenit, inventos corrodit, leo è plagis evadit.

MOR. *Hæc fabula ſuadet potentibus clementiam. Etenim, ut ſunt res humanæ inſtabiles; egent interdum ipſi potentes ope humillimorum. Quare vir prudens, etſi poteſt, timebit vel vili homini nocere; qui autem non timet nocere alteri, valde deſipit. Quid ita? Quia etſi jam potentia fretus, neminem metuit, forſan olim erit ut metuat. Conſtat enim eveniſſe claris magniſque regibus, ut vilium homuncionum vel gratia indiguerint, vel iram metuerint.*

De

De Milvo ægroto,

LEcto decumbebat milvus, jam fermè moriens; Matrem orat precatum ire deos. Mater reſpondet, Nihil opis illi ſperandum à diis, quorum ſacra & aras ſuis rapinis toties violaſſet.

MOR. *Docet venerari ſuperos; Illi enim pios juvant, impius adverſuntur. Infelicitate neglecti, in miſeria non exaudirent. Quare in ſecundis rebus ſis eorum memor, ut in adverſis rebus præſentes ſint vocati.*

De Hirundine & Aviculis.

CUm primum cœptum eſt ſeri linum, hirundo ſuadet aviculis impedire ſementum, dictitans, ſibi fieri inſidias. Irrident ille; ſtultam vatem hirundinem vocant; Surgente jam lino, & vireſcente, rurſum monet evellere ſata. Iterum irrident. Matureſcit linum, hortatur populari ſegetem. Cum ne tunc quidem conſulentem audirent, hirundo, avium cœtu relicto, hominis ſibi conciliat amicitiam; init cum eo fœdus, cohabitat, cantu demulcet. Cæteris è lino avibus fiunt retia & laquei.

MOR. *Multi nec ipſi conſulere ſibi nôrunt, nec rectè conſulentem audiunt. Sed cum in periculis ſunt & damnis, tunc demum ſapere incipiunt, & ſuam damnare ſocordiam. Tum ſat ſupérque conſilii eſt; Hoc, inquiunt, & illud factum oportuit. Sed præſtat eſſe* Prometheum, *quam* Epimetheum. *Fuere hi fratres; nomina ſunt Græca. Alteri conſilium ante rem fuit, alteri poſt rem; quod declarat interpretatio nominum.*

De Ranis, & earum Rege.

GEns ranarum, cum eſſet libera, Jovi ſupplicabat dari ſibi regem. Ridere Jupiter vota ranarum. Illæ tamen iterum atque iterum inſtare, donec ipſum perpellerent. Dejecit ille trabem. Ea moles ingenti fragore quaſſat fluvium. Territæ ſilent ranæ; regem venerantur. Accedunt pedetentim propriùs; tandem abjecto metu, inſultant & deſultant. Iners rex luſui eſt, & contemptui. Laceſſunt, rurſum Jovem; orant regem

dari qui ſtrenuus ſit. Dat Jupiter ciconiam: is preſtrenuè perambulans paludem, quicquid ranarum obviam ſit, vorat. De hejus igitur ſævitia ránæ fruſtra queſtæ ſunt. Jupiter non audit: nam & hodie ad hunc queruntur. Veſperi enim ciconiâ cubitum eunte, ex antris egreſſæ rauco ululatu murmurant, ſed ſurdo canunt. Vult enim Jupiter, ut quæ regem clementem ſint deprecatæ, jam ferant inclementem.

MOR. *Perinde atque ranis, evenire ſolet plebi: quæ ſi regem paulò manſuetiorem habet, ignavum & inertem eſſe cauſatur: optat aliquando contingere ſibi virum. Contra, ſi quando nacta eſt regem ſtrenuum, hujus ſævitiam damnat, prioris laudat clementiam: ſive quod ſemper præſentium nos pœnitet, ſive quod verum eſt verbum,* Nova veteribus eſſe potiora.

De Columbis & Milvo.

COlumbæ olim bellum geſſere cum milvo, qem ut expugnarent, delegrerunt regem ſibi accipitrem. Ille rex factus, hoſtem agit, non regem. Non ſegniùs ac milvus rapit ac laniat. Pœnitet columbas incœpti, ſatius fuiſſe putantes, pati bella milvi, quam tyrannidem accipitris.

MOR. *Neminem ſuæ ſortis nimium pigeat.* Nihil eſt (*teſte Flacco*) ab omni parte beatum. *Equidem meam ſortem, modo tolerabilis ſit, mutare non optem. Multi, nova ſorte quæſita, veterem rurſus optarunt. Ita plerique ingenio vario ſumus omnes, ut noſmet noſtri pœniteat.*

De Fure & Cane.

FUri aliquando panem (ut fileat) porrigenti, reſpondit canis, Inſidias tuas novi: panem das quo definam latrare, ſed ego tuum munus odi; quippe ſi ego tulero panem, tu ex his tectis cuncta exportabis.

MOR. *Cave parvi commodi cauſa amittas magnum. Cave cuivis homini fidem habeas. Sunt enim qui dolo non tantum benignè dicunt, & benignè faciunt.*

De

De Lupo & Sucula.

PArturiebat ſucula. Pollicetur lupus ſe cuſtodem fore fœtûs. Reſpondet puerpera, Lupi obſequio, ſe non egere: ſi velit plus haberi, ſi cupiat gratum facere, longiùs abeat. Lupi enim officium conſtare non præſentiâ, ſed abſentiâ.

MOR. *Non ſunt cuncta credenda cunctis. Multy ſuam operam pollicentur, non tui amore, ſed ſui: ſuum quærentes commodum, non tuum.*

De Partu montium.

OLim rumor erat parturire montes: homines accurrunt, circumſiſtunt, monſtri quippiam non ſine pavore expectantes. Parturiunt tandem montes; exit mus. Tum omnes riſu emori.

MOR. *Hanc fabellam tangit Horatius:*

Parturiunt montes, naſcitur ridiculus mus.

Notat etiam jactantiam. Jactabundi enim, cum magna profitentur & oſtentant, vix parva faciunt. Quapropter Thraſones illi jure ſunt materia joci & ſcommatum. Vetat enim hæc fabula inanes timores. Plerumque enim gravior periculo eſt periculi metus, imò ridiculum eſt quod metimus.

De Cane venatico qui ab hero contemnitur.

CAnem venaticum, qui jam ſenuerat, inſtigat herus; fruſtra hortatur, tardi ſunt pedes, non properat. Prehenderat feram, fera edentulo elabitur. Increpat herus verbere et verbo. Canis reſpondet, debere ſibi jure ignoſci; jam ſenuiſſe, et juvenem fuiſſe ſtrenuum. Sed, ut vidio inquit, nil placet ſine fructu; juvenem amâſti, ſenem odiſti. Amâſti prædabundum, odiſti tardum, edentulum. Sed ſi gratus eſſes, quem olim juvenem frugis cansâ dilexiſti; ſenem fructuoſæ juventutis gratia diligeres.

MOR. *Reſtè canis, nam teſte naſone,*

Nil, niſi quod prodeſt, charum eſt: En! detrahe menti
Spem fructûs avidæ, nemo petendus erit.

Præ-

Præteriti commodi nulla eſt memoria, futuri autem gratia non magna, præſentis commoda ſumma.

Turpe quidem dictu, ſed ſi modo vera fatemur,
Vulgus amicitias utilitate probat.

De Leporibus & Ranis.

SYlva inſolito mugiente turbine, trepidi lepores rapidè occipiunt fugere. Fugientibus cum obſiſteret palus, ſtetêre anxii, utrinque comprehenſi periculis. Quódque majoris eſſet incitamentum timoris, vident in palude mergi ranas. Tunc ex leporibus unus prudentior cæteris, ac diſertior; Quid, inquit, inaniter timemus? Animo opus eſt; Corporum quidem agilitas nobis eſts ſed animus deeſt. Hoc periculum turbinis non fugiendum, ſed eſt contemnendum.

MOR. *Omni in re opus eſt animo. Jacet virtus ſine confidentia. Confidentia enim dux & reginia virtutis eſt.*

De Hædo & Lupo.

CApra, cum eſſet paſtum itura, hœdum domi concludit, monens aperire nemini dum redeat ipſa. Lupus qui id procul audierat, poſt matris diſceſſum pulſat fores; voce capriſſat, jubens recludi. Hœdus dolum præſentiens, Non aperio, inquit; nam etſi vox capriſſat, tamen equidem per rimulas lupum video.

MOR. *Obedire parenti filios, ipſis eſt utile, & juvenem ſeni decet auſcultare.*

De Cervo & ove.

CErvus coram lupo ovem ream facit, modium tritici dequere clamitans. Ovis debiti quidem erat inſcia, tamen ob lupi præſentiam ſpondet ſe daturam. Dicitur ſolutioni dies; adeſt; monet cervus ovem. Illa it inficias. Quod enim promiſerat, excuſat, factum id metu, & præſentiâ lupi; Votum extortum non eſſe ſervandum.

MOR. *Sententia juris eſt*, Vim vi repellere licet. *Ex hâc fabula, nova quidem naſcitur*, Fraudem fraudi refellere licet.

Do

De Ruſtico & Angui.

RUſticus quidam nutrierat anguem. Iratus aliquando, beſtiam petit ſecuri. Evadit ille non ſine vulnere, Poſtea Ruſticus deveniens ad paupertatem, ratus eſt id infortunii propter anguis injuriam ſibi accidere. Igitur ſupplicat angui, ut redeat. Ille ait, Ignoſcere, ſed redire nolle; neque fore ſecurum cum ruſtico, cui tanta ſit domi ſecuris; livorem vulneris deſiiſſe, ſupereſſe tamen memoriam.

MOR. *Ei, qui ſemel fidem ſolvit, iterum habere fidem vix eſt tutum. Injuriam quidem condonare, id ſanè miſericordiæ eſt. Cavere autem ſibi, & decet & prudentiæ eſt.*

De Vulpecula & Ciconia.

VUlpecula vocavit ciconiam ad cœnam; Opſonium in menſam effundit; quod, cum liquidum eſſet, ciconiâ fruſtrà roſtro tentante, vulpecula lingit. Abit eluſa avis; pudétque pigétque injuriæ. Poſt pluſculum dierum redit, invitat vulpeculam. Vitreum vas ſitum erat plenum opſonii, quod quidem vas cùm eſſet arcti gutturis, vulpéculæ opſonium licuit videre, & eſurire, guſtare non licuit; Ciconia roſtro facile exhauſit.

MOR. *Riſus riſum, jocus & jocum, dolus dolum, fraus meretur fraudem.*

De Lupo & Capite picto.

LUpus in Officina ſculptoris caput humanum repertum verſat; miratur, ſentiens, id quod erat, nihil habere ſenſûs, O pulchrum, inquit, caput! Eſt in te artis multum, ſed ſenſûs nihil.

MOR. *Externa pulchritudo, ſi adſit interna grata eſt. Sin alterutrâ carendum eſt, præſtat externâ, quàm incernâ careas. Illa enim ſine hac interdum incurret odium, ut ſtolidus eo ſit odioſior, quo formoſior.*

De Graculo.

GRaculus ornavit ſe plumis pavonis. Deinde pulchellus ſibi viſus, faſtidito genere ſuo, contulit ſe ad pavonum genus. Illi tandem, intellectâ fraude, ſtolidam avem coloribus nudârunt, & plagis affecerunt. Horatius hanc fabellam primo Epiſtolarum libro narrat, de corniculâ. Ait eam olim adornatum collectis, quæ avibus exciderant, plumis: poſtea autem, cum unaquæque avium ſuam plumam decerpſiſſet, ridiculam fuiſſe.

Ne ſi fortè ſuas repetitum venerit olim
Grex avium plumas, moveat cornicula riſum,
Furtivis nudata coloribus.

MOR. *Notat hæc fabula eos qui ſe gerunt æquo ſublimiùs; qui cum his vivunt, qui & ditiores ſunt & magis nobiles; quarè ſepè in opes ſiunt, & ſunt ludibrio. Probè Juvenalis monet*——E cœlo deſcendit γνῶθι σεαυτὸν, *hoc eſt*, Noſce teipſum.

De Muſca & Formica.

MUſca alter cabatur cum formicâ: ſe nobilem, illam ignobilem; ſe volitare, illam repere; ſe verſari in tectis regum, illam in cavernis latere, ſegetem rodere; aquam bibere; ſplendidè epulari jactabat, & hæc tamen otio nanciſci. E regione, formica ſe ignobilem eſſe, ſed ſuis natalibus contentam: muſcam vagam eſſe, ſe ſtabilem: ſapere formicæ grana & fluenta, quod muſcæ paſtillos & vina; atque hæc ſe non ſegni otio, & ſtrenua opera nanciſci: poro formicam lætam eſſe & tutam, charam omnibus, exemplar denique laboris; muſcam anxiam, cum periculo eſſe cunctis infectam, cunctis inviſam, exemplar denique ſegnitiei: formicam hyemis memorem alimenta reponere; muſcam in diem vevere, hyeme aut eſuriturem, aut certè morituram.

MOR. *Qui pergit que vult dicere, ea quæ non vult audiet. Muſca ſi benè dixiſſet, bene audiſſet. Aſſentior autem formicæ. Videtur enim optabilior vita obſcura cum ſecuritate, quàm cum periculo ſplendida.*

De

De Rana & Bove.

RAna cupida æquandi bovem, ſe diſtendebat. Filius hortabatur matrem cœpto deſiſtere: nihil enim eſſe ranam ad bovem. Illa ſecundùm intumuit. Clamitat natus; crepes licet mater, bovem nunquam vinces. Tertiùm autem cùm intumuiſſet, crepuit.

MOR. Cuique ſua dos eſt. *Hic formâ, ille viribus; hic opibus, ille pollet amicis: unumquemque ſuo decet eſſe contentum. Valet ille corpore, tu ingenio. Quocirca quiſque ſemet conſulat, nec invideat ſuperiori, quod miſerum eſt; nec, quod ſtultitiæ eſt, certare optet.*

De Equo & Leone.

VEnit ad equum comedendum leo; Carens autem præ ſenectâ viribus, meditari cœpit artem; medicum ſe profitetur; verborum ambage equum moratur. Hic dolo dolum, artem opponit arti. Fingit ſe nuper in loco ſpinoſo pupugiſſe pedem; orat ut inſpiciens ſentem medicus educat. Paret leo. At equus, quantâ potuit vi, calcem leoni impingit, & ſe continuò conjicit in pedes. Leo vix tandem ad ſe rediens, (ictu enim propè exanimatus fuerat) *Pretium*, inquit, *ob ſtultitiam fero*; & is jure effugit; dolus enim dolo ultus eſt.

MOR. *Odio digna eſt ſimulatio, & ſimulatione capienda. Non eſt timendus hoſtis, qui hoſtem præ ſe fert; ſed qui, cùm hoſtis ſit, benevolentiam ſimulat, is demum timendus eſt, & odio digniſimus.*

De Equo & Aſino.

EQuus, phaleris ſelláque exornatus, cùm ingenti hinnitu per viam currebat. Currenti autem onuſtus aſellus forte obſtabat. Equus irâ fremebundus, & *fræna ferox ſpumantua mandens*: Quid, inquit, tarde, ignave, obſiſtis equo? Cede, inquam, aut proculcabo te pedibus. Aſellus contrà rudere non auſus, cedit tacitus. Equo autem provolanti & curſum intendenti crepat inguen

inguem. Tum curſui & oſtentui inutilis, ornamentis ſpoliatur; deinde carrario venditur. Poſtea cum carro venientem videt aſellus, & affatur, Heus bone vir, quid iſtuc ornati eſt? ubi aurata ſella, burrata cingula? ubi nitidum frænum? Sic, amice, neceſſe fuit evenire ſuperbienti.

MOR, *Plerique in ſecundis rebus elati ſunt, nec ſui memores, nec modeſtiæ; Sed quia proſperieate inſoleſcunt, adverſitatem incurrunt. Eos, qui videntur felices, monuerim eſſe cautos; etenim ſi rota fottunæ circumacta fuerit, ſentient miſerrimum genus infortunii eſſe, fuiſſe felices. Accedit ad cumulum infelicitatis id quoque mali, contemuentur ab iis quos ipſi contempſore; & illudent eis ii, quos ipſi riſere,*

D Avibus & Quadrupedibus,

AVibus pugna erat cum quadrupedibus. Utrinque ſper, utrinque metus, ucrinque erat periculum. Veſperilio autem, relictis ſociis, deficit ad hoſtes; vincunt aves duce & auſpice aquilá. Transfugam verò veſpertilionem damnant, uti ne ad avis unquam illi ſit reditio, uti ne luci unquam ſit volatus. Hæc cauſa veſpertilioni eſt, ut non niſi noctu volet.

MOR. *Qui cum ſociis adverſitatis & periculi particeps eſſe renuit, proſperitatis & ſalutis expers erit.*

De Lupo & Vulpe.

LUpus, cum prædæ ſatis eſſet, in otio degebat. Accedit vulpecula; ſciſcitatur otii cauſam. Senſit lupus inſidias ſieri ſibi epulis; ſimulat morbum eſſe cauſam; orat vulpeculam deprecatum ire deos; Illa, dolens dolum non ſuccedere, adit paſtorem, monet patere latebras lupi; hoſtem enim ſecurum poſſe inopinato opprimi. Adoritur paſtor lupum, mactat. Illa potitur antro & præda; Sed fuit illi breve ſceleris ſui gaudium; nam, non ita multò poſt, idem paſtor & ipſam capit.

MOR. *Fœda res invidia eſt, & ipſi interdum autori quoque peruiciosa; Flaccus Epiſtolarum leb. 1.*

Invidus alterius rebus macreſcit opimis.

Invidia

Invidia Siculi von invenere tyranni
Majus tormentum.

De Cervo.

CErvus in perſpicuo fonte ſe conſpicatus, probat procera fronti & ramoſa cornua, ſed tibiarum exilitatem damnat. Forte, dum contemplatur, dum judicat, intervenit venator; fugit cervus *ocior pilis, & agente nimbos ocior Euro.* Inſectantur fugientem canes. Sed cum intraſſet condenſam Sylvam, implicata ſunt ramis cornua. Tum demum tibias laudabat, & cornua damnabat, quæ fecêre ut præda eſſet canibus.

MOR. *Fugienda petimus; petenda fugimus. Placent quæ officiunt; quæ conferunt, diſplicent. Beatitudinem cupimus priuſquam ubi ſit intelligamus. Opus excellentiam & honorum celſitudinem quærimus; in his beatitudinem ſitam opinamur, in quibus tamen multum laboris eſt & doloris. Pulchrè ad ſignificat Lyricus ille noſter,*

Sæpius ventis agitatur ingens
Pinus, & celſæ graviore caſu
Decidunt turres, feriúntque ſummos
Fulmina montes.

De Vipera & Lima.

IN fabrica offendens limam vipera, cœpit rodere. Subridens lima, Quid, inquiens, inepta? quid agis? tu tibi ante contriveris dentes, quam me atteras, quæ duritiem æris præmodere ſoleo.

MOR. *Etidm atque etiam vide quicum tibi res ſit. Si in fortiorem dentes acuas non illi, ſed tibi nocueris.*

De Lupis & Agnis.

LUpis & agnis, quibus naturâ eſt diſcordia, fœdus aliquando fuit, datis utrinque obſidibus, Lupi ſuos catulos, oves canum cohortem dedêre. Quietis ovibus ac paſcentibus, lupuli matrum deſiderio ululatus edunt. Tum lupi irruentes, fidem fœduſque ſolutum clamitant, oveſque earum præſidio deſtitutas laniant.

MOR.

MOR. *Iuſcitia eſt, ſi in fœdere tua præſidia hoſti tradas. Nam qui hoſtis fuerat, hoſtis forſan nondum eſſe deſiit: fortaſſe & cauſam ceperit, cur te nudatum præſidio adoriatur.*

De Sylva & Ruſtico.

QUo tempore etiam arboribus ſuus ſermo erat, venit ruſticus in Sylvam; rogat ut ad ſecurim ſuam tollere liceat capulum. Annuit ſylva. Ruſticus abtatâ ſecuri, ſœpit arbores ſuccidere. Tum,& quidem ſerò, pœnituit ſylvam ſuæ felicitatis: doluit ſeipſam eſſe cauſam ſui exitii.

MOR. *De quo benè merearis vide. Multi fuere, qui accepto beneficio in autoris abuſi ſunt perniciem.*

De Membris & Ventre,

PEs & manus ventrem olim incuſarunt, quòd ab otioſo eo lucra ipſorum vorarentur. Jubent aut laboret, aut ali nè petat. Supplicat ille ſemel atque iterum: Negant tamen manus alimentum. Exhauſto inediâ ventre,ubi cœpere omnes artus deficere, tum manus voluit tandem officioſum eſſe: verùm id ſerò. Nam venter, deſuetudine debilis, cibum repulit. Ita cuncti artus, dum ventri invident, cum ventre pereunte pereunt:

MOR. *Perinde atque in membrorum ſocietate eſt, ita ſe habet ſoctetas humana.* Membrum egit membro; amicus ejet amico. *Quare mutuis officiis, mutuis operibus utendum eſt: neque divitiæ, neque dignitatum apices hominem ſatis tuentur. Unicum & ſummum præſidium, complurium amicitia eſt.*

De Simia & Vulpecula.

SImia Vulpeculam orat, ut partem caudæ ſibi donet ad tegendas nates, illi enim eſſe oneri, quod ſibi foret uſui & honori. Reſpondet illa, nihil nimis eſſe; & ſe malle humum cauda ſuâ verri, quam ſimiæ nates tegi.

MOR. *Sunt qui egent; ſunt quibus ſupereſt: nulli tamen divitum id moris eſt, ut re ſuperflua beet egenos.*

De

De Cervo & Bobus.

CErvus, venatorem fugiens, conjecit ſe in ſtabulum; boves orat, ut in præſepi latitare liceat Boves rurſum eſſe negant; mox enim & dominum & famulum affuturos. Ille ſecurum ſe eſſe ait, modò ne ipſi prodant. Intrat famulus, occultum fœno non videt, exit. Geſtire cervus & nihil jam timere. Tum unus è bobus, & ævo & conſilio gravis, Facile, inquit, erat hunc (qui talpa eſt) fallere: ſed ut herum (qui Argus eſt) lateas, *Hic Labor, hoc opus eſt.* Mox deinde introgeditur herus; qui, ut ſervi negligentiam corrigat, cuncta luſtrans oculis, & præſepe manu tentans, cervi deprehendit ſub fœno cornua: inclamat famulos, accurrunt, feram concludunt, capiunt.

MOR. *In adverſis rebus & periculis, latebræ difficiles ſunt inventu: aut quia miſeros, ut cæpit, fortuna exagitat; quia ipſi, metu impediti, & inopes conſilii, ſemet imprudentia produnt.*

De Leone & Vulpecula.

LEo ægrotabat, viſebant animalia, unâ officium differente vulpeculâ. Ad hanc legatum mittit leo cum epiſtolâ, que venire admoneat; gratiſſimam rem ægroto fore ejus unius præſentiam; nec quicquam periculi fore cur vulpecula metuat: leonem enim primum quidem amiciſſimum eſſe vulpeculæ, ideóque percupere ejus colloquium. Deinde ægrotum eſſe, & decumbere, ut etiamſi (id quod non erat) velit, nocere tamen non queat. Reſcribit vulpecula, Optare ſe ut leo convaleſcat: idque oraturam ſuperos; cœterum minime viſuram; terreti enim ſe veſtigiis. Quæ quidem veſtigia cum omnia ſint antro leonis adverſa, & nulla averſa, eam rem indicium eſſe, multum quidem animalium introiiſſe, ſed exiiſſe nullum. *Horat.*

Olim quod vulpes ægroto cauta leoni.
Reſpondit, referram: Quia me veſtigia terrent
Omnia te adverſum ſpectantia nulla retrorſum.

MOR. *Cave fidem habeas verbis. Ni caveris, ſæpe tibi dabuntur verba. Capienda eſt conjectura tum ex verbis, tum ex factis; & ex his illa ſunt judicanda.*

De Vulpecula & Muſtela.

VUlpecula, longâ inediâ tenuis, fortè per anguſtiorem rimam, ad eumeram frumenti repſit, in qua cum probe paſta fuit, deinde rurſus tentantem egredi, diſtentus impedit venter. Muſtela luctantem procul contemplata, tandem monet, ſi exire cupiat, ad cavum macra redeat, quò macra intraverat.

MOR. *Videas complures in mediocritate lætos eſſe atque alacres, vacuos curis, expertes animi moleſtiis. Sin hi divites facti fuerint, videbis eos mœſtos incedere, nunquam frontem porrigere, plenos Curis, animi moleſtiis obrutos. Hanc fabellam ſic Horatius canit, lib.* 1. *Epiſt.* 7.

Fortè per anguſtam tenuis vulpecula rimam
Repſerat in cumeram frumenti; paſtáque rurſus
Ire foras pleno tendebat corpore fruſtra.
Cui muſtela procul, Si vis, ait, effugere iſtinc,
Macra cavum repetas arctum, quem macra ſubiſti.

De Equo & Cervo.

EQuus gerebat bellum cum cervo. Pulſus tandem è paſcuis, implorabat opem humanam. Redit cum homine; deſcendit in campum : victus antea jam fit victor. Sed tamen hoſte victo, & ſub jugum miſſo, ipſe victor neceſſe eſt ſerviat homini. Equitem fert dorſo, frænum ore.

MOR. *Dimicant multi contra paupertatem : quâ per fortunam & induſtriam victâ, ſæpe victoris interit libertas : Domini quippe & victores paupertatis ſervire incipiunt divitiis, anguntur avaritiæ flagris, parſimoniæ cohibentur frænis, nec quærendi tenent modum, nec (juſto quidem avaritiæ ſupplicio) partis rebus audent uti. De hac re Horatius lib.* 1. *Epiſtolarum, Epiſt.* 10.

Cervus equum pugnâ melior communibus herbis
Pellebat, donec minor in certamine longo
Imploravit opes hominis, frænumque recepit.
Sed, poſtquam victor violens diſceſſit ab hoſte,
Non equitem dorſo, non frænum depulit ore.
Sic qui pauperiem veritus, potiore metallis
Libertate caret, dominum vehet improbus, atque
Serviet æternum, quia parvo neſciat uti.

ÆSOPI

ÆSOPI FABULÆ, *ADRIANO BARLANDO* INTERPRETE.

De duobus Adoleſcentibus.

ADoleſcentes duo obſonium apud coquum ſeſe empturos ſimulant. Coquo alias res agente, carnem alter è caniſtro ſurripit: Dat ſocio ut ſub veſte occulat. Coquus ſubreptam ſibi carnis partem ut vidit, furti utrumque cœpit inſimulare. Qui abſtulerat, per Jovem nihil habere; is verò qui habuit, nil ſe abſtuliſſe identidem pejerat. Ad quos, Me quidem, inquit coquus, fur nunc latet, ſed is inſpexit, is ſcit per quem jurâtis.

MOR. *Si quid peccavimus, id ſtatim non ſciunt homines; at Deus omnia videt, qui ſedet ſuper cælos, & intuetur abyſſos. Quod ſi cogitent homines, ſuppreſſus prudentiúſque pescabitur.*

De Cane & Lanio.

CAnis in marcello cum lanio carnem abſtuliſſet in pedes ſeſe continuò, quantum potuit, conjecit. Lanius, jactura rei perculſus, primum tacuit: Deinde animum recipiens, ſic procul acclamavit; O furaciſſime, curre tutus, impune tibi licet: tutus enim es nunc ob celeritatem: poſthac autem cautiùs obſervaberis.

MOR. *Hæc fabula ſignificat, pleroſque omnes tum demum fieri cautiores, ubi damnum acceperint.*

De Cane & Ove.

CAnis ovem in jus vocat, panem ex mutuo debere clamitans. Illa it inficias. Milvus, lupus, vultur, accerſuntur, rem affirmant. Damnatur ovis: damnatam canis rapit ac deglubit.

MOR. *Falſis teſtimoniis opprimi quamplurimos tum nemo neſcit, cum hæc quam optimè docet fabellula.*

De Agno & Lupo.

AGno comitante caprum lupus fit obviam: rogitat cur relicta matre olidum potiùs ſequatur hircum, ſuadétque ut ad diſtenta lacte matris ubera redeat; ſperans ita fore, abductum ut lanier. Ille vero, *Mater* me, ô lupe, inquit, huic commiſit: huic ſumma cura ſervandi data eſt; parenti potius quàm tibi obſequendum, qui me ſeducere iſtis dictis poſtulas, ſubductum mox diſcerpere.

MOR. Noli omnibus fidem habere. Multi enim, dum aliis videntur velle prodeſſe, ſibi interim conſulunt.

De Adoleſcente & Cato.

CUm adoleſcens quidam in deliciis amoribúſque uſurpaſſet catum, Venerem precibus fatigavit, ut catum in feminam transfiguraret. Commiſereſcit, & audit orantem Venus: fit metamorphoſis, quæ adoleſcenti miſerè amanti perplacuit; nempe tota ſucci plenula, tota candidula, tota elegantula. Itur deinde in cubiculum, ridetur, luditur. Nec verò ita multo poſt, percupiens experiri Dea nunquid catus cum corpore mutaſſet & mores, per impluvium immittit muſculum. Ibi riſu prorſus arque ludo res digna accidit. Conſpectam illico beſtiolam inſequitur muliercula. Venus indignans feminæ vultus in catum mutavit.

Cum pedibúſque manus, cum parvis brachia mutat.
Cruribus; & cauda eſt mutatis addita membris.

MOR. Cœlum, non animum mutant, qui trans mare currunt. *Nimiſque difficile eſt aſſueta relinquere.*

Horat. Naturam expellas furcâ licet, uſque recurret.

De Agricola & Filiis.

COmplures habebat agricola adoleſcentulos, iíque inter ſe diſcordes fuere: quos pater elaborans trahere ad mutuum amorem, apoſito faſciculo jubet ſingulos brevi circumdatum funiculo effringere. Imbecilla nequicquam conatur ætatula. Solvit pater, redditque ſingulis virgulam: quam, cum pro ſuis quiſque viriculis facile frangeret; O, inquit, filioli, ſic concordes vos vincere poterit nemo: ſed ſi mutuis volueritis ſævire vulneribus,

vulneribus, atque inteſtinum agitata bellum, eritis tandem prædæ hoſtibus.

MOR *Docet hic Apologus*, Concordiâ parvas res creſcere, diſcordiâ magnas dilabi.

De Ruſtico & Equo.

RUſticus equum vacuum, aſinúmque ſarcinulis egregiè onuſtum producit ad viam. Defeſſus aſellus, equum, ſibi onera ut adjuvet, orat, ſi ſalvum velit. Negat facturum equus. Aſellus tandem ſarcinæ pondere gravatus procumbit: moritur. Herus omne onus, mortui quoque aſelli corium, in equi dorſum reclinat. Quibus cum ille deprimeretur, *Me* miſerum! inquit, merito meo ſic nunc excrucior, qui dudum laboranti aſino opitulari nolui.

MOR. *Monemur hac fabula, ut oppreſſis ſubveniamus amicis.* Ortûs noſtri (*inquit Plato*) partem ſibi patria vendicat, partem amici.

De Carbonario & Fullone.

FUllonem invitabat carbonarius, ut ſecum in unis ædibus habitaret. Fullo, non eſt, inquit, mi homo, iſtud mihi vel cordi, vel utile: vereor enim magnopere, ne, quæ ego eluam, tu reddas tam atra quàm carbo eſt.

MOR. *Monemur hoc Apologo, cum inculpatis ambulare: monemur, ſceleratorum hominum conſortium, velut peſtem quandam, devitare.* Trahunt (*inquit Campanus*) hominem ſodalitia: commercia etiam in mores penetrant; & perinde quiſque evadit, ut ii quibuſcum verſatur.

De Aucupe & Palumbo.

IT venatum auceps: videt nidulantem procul in altiſſima arbore palumbum: adproperat: denique inſidias molitur: premit forte calcibus anguem. Hic mordere. Ille improviſo exanimatus malo, *Me* miſerum! inquit, dum alteri inſidior, ipſe diſpereo.

MOR. *Significat hæc fabula, nonnunquam eos ſuis artibus circumveniri, qui res novas moliuntur.*

De Buccinatore.

BUccinator quidam ab hoſtibus capitur; adducitur. Trepidare ille; ſupplicare ut parcant innoxio; ſe, quando nihil armorum unquam præter unam buccinam geſtaverit, hominem nè potuiſſe quidem occidere, nedum voluiſſe. Illi contra murmure tum ſævo, tum verberibus intonant. Nihil agis, ſcelus, maximè noces, atque nunc hîc trucidabere; quod, cùm ipſe (ut fateris) ſis rei militaris imperitus, cornu iſto tuo aliorum excitas evibráſque animos.

MOR. *Graviſſimè peccant nonnulli, qui ad mala alioqui ſatis pronis principibus, ut iniquè agant, conſulunt, atque hujuſmodi quædam ad illorum aures occinunt: Quod etiam dubitas? An te principem eſſe oblitus es? Annon tibi quod lubeat, licet? Tu legibus major: in te Legirupæ nomen cadere haud poteſt, qui ipſis etiam dominaris legibus. Tui nihil poſſident, quod tuum non ſit. Tu potes & ſervare & perdere. Tibi fas eſt, opibus dignitatéque augere quem viſum ſit, Fas eſt ubi libuerit adimere. Alios alia vel damnant, vel commendant: tibi nihil non honeſtiſſimum futurum.*

De Lupo & Cane.

LUpus cani ante lucem in ſylva fortè fortuna ſit obviam, ſaluta, adventum gratulatur: denique rogat quo pacto tam ſit nitidus. Cui ille, Herilis cura hoc efficit, herus me blandientem ſibi demulcet, de menſa paſcor herili nitidiſſima, nunquam ſub dio dormito, tum univerſæ familiæ non dici poteſt quàm ſim gratus. Næ tu, inquit lupus, multo es feliciſſimus, ô canis, cui tam benignus & comis contigit herus, quocum ô utinam commorari & mihi liceat! nullum me animantium eſſet uſpiam fortunatius. Canis, novi ſtatûs cupidiſſimum videns lupum, effecturum ſe pollicetur, ut hæreat in parte aliqua apud herum, modo de priſtina ferocia aliquid remittere, & ſervitutem ſervire velit. Stat ſententia; Lupo libitum eſt deambulare ad villam; ſermones edunt in itinere prorſus jucundiſſimos. Poſtea, vero cum illuxit, contritum canis collum videns lupus, Quid ſibi vult, inquit,

inquit, ô canis, tua iſthæc prorſus depilata cervix? Solebam, inquit ille, feroculus notis pariter & ignotis allatare, obmorderéque nonnunquam; Id ægre ferens herus, crebis me tundebat verberibus; prohibens etiam ne quem præter furem lupúmque adorirer; ego ſic vapulando victus ſum, & mitior factus; hócque genialis ſævitiæ ſervavi, ſignum; Lupus hoc audito, Ego, inquit, heri tui amicitiam tanti non emo. Vale igitur, ô canis, cum tuâ iſthac ſervitute; mihi potior eſt libertas.

MOR. *Optabilius eſt humili caſa dominum eſſe & panem atrum vorare, quàm in ampliſſima regia opiparis menſis frui, & obnixum trepidúmque degere, nam libertas ſublimi exulat aula; ubi accipienda venit, & muſſitanda injuria eſt.*

De *Agricola & Canibus.*

AGricola, cum ruri pluſculos hyemâſſet dies, cœpit tandem neceſſariarum rerum penuriâ laborare; interficit oves, mox & capellas; poſtremò boves quoque mactat, ut habeat quo inediâ penè exhauſtum corpuſculum ſuſtentet. Id videntes canes, ſalutem fugâ quærere conſtituunt; ſeſe enim non victuros diutius, quando ne bobus quidem, quorum in opere ruſtico faciendo utebatur operâ, pepercit herus.

MOR. *In quam domum mercedis gratiâ te tradas, vide. Nonnulli inhumaniſſimi ſunt heri. Multi enim hodie eo dementiæ prolabuntur, ut vel ſervos infortunio, malo, & damno libenter mactent.*

De Vulpe & Leone,

VUlpecula, quæ leonis immanitatem inſuetam habebat, ſemel atque iterum id fortè animal contemplata, trepidare & fugitare. Cùm jam tertio obtuliſſet ſeſe obviam leo, tantum abfuit ut metuerit quicquam vulpes, ut confidenter illum adierit ſalutaverítque.

MOR. *Emnes nos conſuetudo audaciores facit, vel aput eos quos antea aſpicere vix auſi fuimus.*

De Vulpe & Aquila.

VUlpeculæ proles foràs excurrebat; ab aquilâ comprehenſa, matris fidem implorat. Accurrit illa, ut

captivam prolem dimittat, aquilam rogat. Aquila nacta prædam, ad pullos ſubvolat. Vulpes, correptâ face, quaſi illius munitiones incendio abſumptura eſſet, inſequitur. Cum jam arborem conſcendiſſet, Et ipſa nunc te, inquit, tuóſque, ſi potes, tuere. Trepidans aquila incendium dum metuit, Parce, inquit, mihi parvíſque liberis; tuum, quicquid habea, reddidero.

MOR. *Per* aquilam, *potentis atque audacis animi homines intellige: per* vulpem, *pauperculos, quos columniis premere, contumeliiſque afficere divitibus æque ſtudium eſt. Verum, quando eſt ſua & formicis ira, impotentes ti acceptam interdum probè ulciſcuntur injuriam.*

De Agricola & Ciconia.

GRuibus anſeribúſque ſara depaſcentibus, laqueum prætendit ruſticus: capiuntur grues, capiuntur anſeres, capitur & ciconia. ſupplicat illa, innocentem ſeſe clamitans, & nec gruem nec anſorem eſſe, ſed avium omnium optimam, quippe quæ parenti ſedulò ſemper inſervire, eundémque ſenio confectum alere conſueverit. Agricola, Horum, inquit, nil me fugit: verùm cùm naſcentibus poſtquam te cepimus, cum eis quoque morieris.

MOR. *Qui flagitium committit, & is qui impuris ſe adjungit ſocium, pari pœna plectuntur.*

De Gallo & Cato.

VEnit ad gallum comedendum catus: non ſatis autem habens ad nocendum cauſæ, gallum criminari occipit, obſtreperam eſſe avem dictitans, utpote quæ voce tam acutâ noctu dormientes homines expergefacit. Ille ſe innocentem ait, cum ſic excitet ad opera mortales. Catus interea intonat, Nihil agis, ſceleſte; cum matrem habes, nec à ſorore abſtines. Id gallus quoque cùm expurgare niteretur; Nec hoc, inquit, perſeverantiùs ſæviens catus, quicquam faciet; tu mihi hodie diſcerperis.

MOR. *Vetus dictum eſſe ait Guliel. Gaudanus,* Ut canem cædas, facile invenire baculum *Malus, ſi libitum fuerit, quo jure, quáque injuria, te præcipitem dabit.*

De

De Opilione & Agricolis.

PUer editiore pratulo oves paſcebat, atque per jocum térque quatérque lupum adeſſe clamitans, agricolas undique exciebat. Illi ſæpiùs illuſi ſeriò auxilium imploranti dum non ſubveniunt, fiunt oves prædæ lupo.

MOR. Si mentiri conſueverit quiſpiam, huic, ſi quando verum narrare occeperit, haud facile habebitur fides. Superiori Apologo finitimus eſt ille apud Horat. lib. 2. Epiſt. 17. de Plano ſcurra jocus.

Nec ſemel irriſus, triviis atollere curat
Fracto crure Planum; licet illi plurima manet
Lacryma; per ſanctam juratus dicat Oſirim,
Credite, non Ludo, crudeles, tollite claudum;
Quære peregrinum, vicinia rauca reclamat.

De Aquila & Corvo.

RUpe editiſſimâ in agni tergum devolat aquila: videns id corvus, imitari, velut ſimia, geſtit aquilam: in arietis vellus ſe dimittit, dimiſſus impeditur, impeditus, comprehenditur, comprehenſus projicitur pueris.

MOR. Non aliorum, ſed ſua ſe quiſque virtute eſtimet. Tuto te pede metire, *inquit Horatius.* Id velis, id tentes quod poſſis.

De Cane invido & Bove.

PRæſepio fœni pleno decumbebat canis. Venit bos ut comedat. Ille ſeſe ſurrigens, prohibere. Bos, Dii te cum tua iſthac invidia perdant, inquit, qui nec fœno veſceris, nec me veſci ſinis.

MOR. Eo ſunt ingenio plerique, ut aliis invideant, quod ipſi mentis inopia aſſequi nequeant.

De Cornice & Ove.

STrepitat in oviculæ dorſo cornicula. Ovis, Cani, inquit, ſi ſic obſtreperes, ferres infortunium. At cornix, Scio, inquit, quibus inſultem, placidis molesta, ſævis amica.

MOR. *Impotenti & ſincero perpetuo eſt cum malis parata certatio. Illiditur ſolo innocentiſſimus quiſque: nocentis verò, ac præferocis hominis auribus obſtrepit nemo.*

De

De Pavone & Luſcinia.

PAvo, apud ſummi Jovis ſororem & conjugem Junonem queritur, luſciniam ſuave cantillare; ſe ob raucam ravim ab omnibus irrideri. Cui Juno, Dos ſua à diis cuique; luſcinia cantu, tu plumis longè ſuperas; unumquemque ſua forte decet eſſe contentum.

MOR. *Quæ dii largiuntur, grato ſumamus animo, neque majora quæramus.* Superi temere agunt nihil.

De Muſtela ſenicula & Muribus.

MUſtela, præ ſenio viribus carens, mures jam, ita ut ſolet, inſequi non valebat; meditari cœpit dolum; in farinulæ colliculum ſe illatebrat, ſic ſperans fore, ut citra laborem venetur. Accurrunt mures, & farinam citare dum cupiunt, ad unum omnes à muſtelâ vorantur.

MOR. *Ubi viribus quiſpiam deſtitutus fuerit, ingenio opus eſt. Lyſander Lacedæmoniis ſubinde dicere ſolebat, Quo non perveniret leonina pellis, vulpinam aſſumendam eſſe. Quod ſic lucidiùs dixeris,* Ubi virtus non ſatis poteſt, adhibenda eſt aſtutia.

Apologus ex Mantuano traductus.

RUſticus quidem ex malo, quam in proximo habebat agello, ſapidiſſima quotannis legebat poma; hero lecta donavit urbano; qui illectus incredibili pomorum dulcedine, malum tandem ad ſeſe tranſtulit. Ea veterrima repente exaruit, atque ibi poma pariter & malus periere. Quod cum patrifamilias nuntiaretur; *Heu!* difficile eſt, inquit, annoſam tranſplantare arborem; ſatis ſuperque fuerat (ſi frænos meæ noviſſem imponere cupiditati) fructus ramo decerpere. *Hanc* fabellam ſic Mantuanus cecinit;

Ruſticus ex malo dulciſſima poma legebat,
Unde dare urbano dona ſolebat hero.
At herus, illectus frugum dulcedine, malum
Tranſtulit in laribus proxima rura ſuis.
At quia malus erat ſenior, tranſlata repente
Aruit, & proles cum genitrice perit.
Heu! male transfertur, ſenio cum indurnit arbor,
Inquit herus, fuerat carpere poma ſatis. MOR.

MOR. Qui nimium ſapiunt, atque inconceſſa ſequuntur,
Deſipiunt; cohibet qui ſua vota, ſapit.

BARLANDI FABULÆ.

De Leone & Rana.

AUdire vocem viſus leo, profilit; ſubſtitit non ſine trepidatione, magni quippiam expectans. Egreditur tandem aquis ranula. Leo, depoſito metu adproperans, beſtiolam proculcat pedibus.

MOR. *Vetat hic Apologus inanes timores, ut illa à Guiliel. Gaudano verſa Fabula de partu montium.*

De Formica.

SItiens, venit ad fontem ut biberet formica, incidit fortè in puteum, opitulatur eminus, ex arbore dejecto ramo, columba; ramum conſcendens, formica ſervatur. Adeſt, columbam ut capiat, auceps; non finit formica; aucupis pedem arripit mordicus; avolat columba.

MOR. *Docet hæc fabula præclarè, meritis referendam eſſe gratiam.*

De Pavone & Pica.

GEns avium, cum libere vagaretur, optabat ſibi dari regem, Pavo ſe imprimis dignum qui eligeretur putabat, quia eſſet famoſiſſimus. Hoc in regem accepto; pica, O rex, inquit, ſi, te imperante, aquila nos perſtrenue, ut ſolet, inſequi cœperit, quo illum modo abiges? quo nos pacto ſervabis?

De Ægroto & Medico.

MEdicus curabat ægrotum; ille tandem moritur. Tum ad cognatos medicus, Hic, inquit, intemperantia periit.

MOR. *Bibacitatem & libidinem, niſi quis maturè reliquerit, aut nunquam perveniet ad ſenectutem, aut perbrevem eſt habiturus ſenectutem.* —

De Leone & aliis.

LEo, asinus, vulpes eunt venatum; capitur ampla venatio: capta partiri jussa. Asino singulis singulas partes ponente, irrugit leo: asinam raqit ac laniat. Postea, vulpeculæ id dat negotii: quæ astutior, cum leoni longè optima proposita parte, sibi vix minimam particulam reservasset, rogat leo, à quo sic docta sit. Cui illa, Hujus me, inquit, calamitas docuit, mortuum asinum ostendens.

MOR. Felix quem faciunt aliena pericula cautum.

De Hædo & Lupo.

FEneſtra prospectans hœdus, prætereuntem lupum convitiis incessere audebat. Cui lupus, Non tu, ait, sceleste, mihi convitiaris, sed locus.

MOR. *Et tempus & locus semper audaciam addunt homini.*

De Asino.

ASinus, de hortulani sævitia querens, Jovi supplicat alium dari herum. Exaudire Jupiter vota asini: dat tegularium: apud quem cum tegulas graviori áque tergo vectaret onera, accessit rursus ad Jovem: orat dari qui mitior sit. Ridere Jupiter. Ille tamen non destitit instare, & orare, usque adeo donec perpellerit. Dat illi coriarium: quem ubi pernovit asellus, me miserum, inquit, qui, dum nullo sum contentus domino, in eum incidérim, qui nec corio quidem meo (quantum auguror) parcet!

MOR. *Semper damnamus quæ præsentia sunt, & nova, appetimus, quæ (ut dici solet)* veteribus non sunt potiora.

De Anu & Ancillis.

ANus quædam domi habebat ancillas complures, quas quotidie antequam lucesceret, ad galli gallinacei, quem domi alebat, cantum, excitabat ad opus. Ancillæ quotidiani tandem negotii commoræ tædio, gallum obtruncant, sperantes, jam necato illo, in medios sese dies dormituras: sed hæc spes miseras frustrata est. Hera enim, ut interemptum gallum resciyit; intempesta deinceps nocte surgere jubet.

MOR.

MOR. *Non pauci, gravius malum dum ſtudent evitare, in alterum diverſum incidunt. Pervulgatum eſt,*

Incidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdin.

De Aſino & Equo.

ASinus beatum putabat equum, quod pinguis eſſet, & in otio degeret; ſe vero infelicem dicebat, quòd macilentus eſſet, & ſtrigoſus, quotidiéque ferendis oneribus ab immiti hero exerceretur. Haud multò poſt ad arma conclamatum eſt. Tum equus, *Non equidem dorſo, non frænum reppulit ore,* nec telum corpore. Hoc viſo, aſinus magnas diis gratias agebat, quod non equum ſe, ſed aſinum feciſſent.

MOR. *Miſeri ſunt, quos vulgus beatos judicat; & non pauci beati, qui ſe miſerrimos putant. Sutor crepidarius regem dicit felicem, quem rerum omnium compotem videt; non conſiderans, in quantas res & ſolicitudines diſtrahatur, dum interim ipſe cum optima paupertate cantillat.*

De Leone & Capra.

EDitâ rupe ambulantem capram fortè conſpicatus leo, monet, ut potiùs in viridem pratum deſcendat. Capra, Facerem fortaſſis, inquit, ſi tu abeſſes; qui mihi non iſtud ſuades, ut ego inde ullam capiam voluptatem, ſed ut ru habeas quod voras famelicus.

MOR. *Omnibus ne habeas fidem. Quidam enim non tibi, ſed ſibi conſulunt.*

De Vulture aliiſque Avibus.

ANnum ſe natalem celebrare adſimulat vultur: aviculas ad cœnam invitat. Veniunt pleræque omnes; venientes magno plauſu favoribúſque accipit, deceptas laniat vultur.

MOR. *Non ſunt amici omnes qui blandè dicunt, aut benignè ſe facere velle ſimulant. Hinc Ovidius,* Melle ſub Hyblæo ſæpe venena latent.

De Anſeribus.

ANſeres una cum gruibus agrum vaſtabant; quibus auditis, ruſtici protinùs in illos feruntur. Ruſticos conſpicatæ avolant grues; capiuntur anſeres, qui impediti corporis onere, ſubvolare non poterant.

MOR.

MOR. *Expugnata ab hoſtibus urbe, facilè ſe ſubducit inops: at dives ſervit captus. In bello divitiæ magis oneri ſunt quàm uſui.*

De Jove & Simia.

JUpiter ſcire percupiens, quiſnam mortalium ſcitiſſimos ederet liberos, convocare jubet quicquid uſpiam eſt animalium. Concurrunt ad Jovem undique, aderat jam alitum pecudúmque genus, inter quas & ſimia, deformes catulos brachio geſtans, cum adveniſſet, à riſu nemo temperare potuit: quinetiam Jupiter ipſe profusè admodum riſit. Ibi continuo ſimia Ipſa, Imo, inquit, novit & Jupiter judex noſter, catulos meos, magnopere omnes, quotquot adſunt, præcellere.

MOR. Suum cuique pulchrum, *ut eſt adagium. Et alibi apud Theocritum in Eidyl.*

Quæ minimè ſunt pulchra, ea pulchra videntur amanti.

ANIANI FABULÆ, *ADRIANO BARLANDO* INTERPRETE.

De Quercu & Arundine.

FAſtus olim atque adeo inſolentiæ plena quercus, arundinem aggreſſa eſt; Si nunc, inquiens, pectus animoſum eſt tibi, procede agedum ad pugnam, ut noſter duarum eventus oſtendat utra viribus præſtet. Arundo quercûs tantam exultationem, fortitudiníſque jactationem vanam nihil mirata, ſic reſpondet: Certamen nunc abnuo, nec meæ ſortis me piget: Nam etſi in omnem partem mobilis, tempeſtates tamen pervinco ſonoras: tu, ſi ſemel vaſto rex Æolus antro luctantes emiſerit ventos, concides, & mihi tum rideberis.

MOR. *Declarat hæc fabula, non ſemper eos fortiſſimos eſſe, qui (nullâ etiam lateſſiti injuriâ) aliis inſultant.*

De

De Piſcatore & Piſciculo.

PIſcator, jacto in aquam hamo cibis illito, piſciculum eduxit. Orat obſecrátque captivus, ſe minutulum abire ſinat, & adoleſcere, ut poſtea majore potiatur. Piſcator, *Ego*, inquit, *ſpem pretio non emam*; quippe qui eo fuerim ingenio ſemper, ut, quicquid poſſem, mallem auferre potiùs in præſentiâ.

MOR. *Hæc nos monet fabula, ne certa incertorum ſpe unquam amittamus.* Quid enim ſtultius, *ut eſt apud Ciceronem*, quam incerta pro certis habere?

De Formicâ & Cicadâ.

APpente hyeme, frumentum in aream ad ſolem trahebat formica. Videt id cicada, accurrit, rogitat granum. Formica, Cur non, inquit, & tu meo exemplo æſtate trahis quodcunque potes, atque addis acervo? Reſpondet illa, ſibi id temporis cantando tranſigi. Ridens formica, ſi, ait, cantare ſoles, meritò nunc eſuris.

MOR. *Monemur hac fabellâ, dum adhuc robur corporis adeſt, quærere ea quibus imbecilla ſuſtentetur ſenectus. Per* hyemem, *ſenectutem intellige*; *per* æſtatem, *adoleſcentiam, & florem illum ætatis.*

De Leone & Tauro.

LEonem fugiebat taurus, in hircum incidit: is cornu & caperata minitabatur fronte. Ad quem plenus irâ taurus; Non tua, inquit, in rugas contracta frons me terreat, ſed immanem metuo leonem; qui niſi tergo hæreret meo, jam ſcires, non ita parvam rem eſſe pugnare cum tauro, & naſtro ſequi de vulnere ſanguinem.

MOR. *Calamitoſis non eſt addenda calamitas.* Sat miſer eſt, qui ſemel eſt miſer.

ANIANI FABULÆ,
A
GULIELMO HARMANNO

D. Auguſtini Ordinis Canonico, interpertrete mutatæ.

De Nutrice & Lupo.

NUtrix minatur puerum plorantem, ni taceat, datum iri lupo. Lupus id fortè audit; ſpe cibi manet ad fores. Puer tandem ſileſcit, obrepente ſomno. Regreditur lupus in ſylvam, jejunus & inanis. Vulpes ubi ſit præda, ſciſcitatur. Gemebundus ille, Verba, inquit, mihi data ſunt. Puerum plorantem abjicere minabatur nutrix, at fefellit.

MOR. *Feminæ non eſt adhibenda fides.*

De Teſtudine & Aquila.

CEperat teſtudinem tædium reptandi. Si quis eam in cœlum tolleret, pollicetur baccas mari rubri. Suſtulit eam aquila. Poſcit præmium. Non habentem fodit unguibus. Ita teſtudo, quæ concupiit videre aſtra, in aſtris vitam reliquit.

MOR. *Tua forte ſis contentus. Fuere nonnulli, qui, ſi manſiſſent humiles, poterant eſſe tuti; facti ſublimes, inciderunt in pericula.*

De Cancris, Matre & Filio.

CAncrum retrogradum monet mater, antrorſum ut eat. Filius reſpondet, Mater, *Ipræ, ſequar.*

MOR. *Nullum reprehenderis vitii, cujus ipſe queas reprehendi.*

De Sole & Aquilone.

SOl & aquilo certant uter ſit fortior. Conventum eſt experiri vires in viatorem, ut palmam ferat, qui excuſſerit manticam. Boreas horriſono nimbo viatorem aggreditur. At ille non deſiſtit, amictum gradiendo duplicans.

eans. Assumit vires sol, qui, nimbo paulatim evicto, emolitur radiis. Incipit viator æstuare, sudare, anhelare. Tandem progredi nequiens, captat frigus opacum, atque sub frondoso nemore, abjectâ manticâ, resedit; ita soli contingit victoria.

MOR. *Quicum certes, etiam adque etiam vide. Nam etsi tu fortis es, est forsitan alius te fortior. aut si non fortior, certè callidior, ut consilio suo tuum vincat robur.*

De Asino.

ASinus venit in sylvam, offendit exuvias leonis, quibus indutus redit in pascua; greges armentáque territat & fugat. Venit qui perdiderat, quæritat suum asinum. Asinus viso hero, occurrit: imò cùm rugitu suo incurrit. At herus prehensis, quæ extabant, auriculis, Alios licet, inquit, fallas; ego te, aselle mi, probè novi.

MOR. *Quod non es, nec te esse simules: non doctum, cùm sis indoctus; non divitem, non nobilem, cum sis pauper & ignobilis, te jactes. Vero enim comperto, rideberis.*

De Ranâ & Valpe.

RAna egressa paludem, in sylvis apud feras medicinam profitetur. Ait, se nec Hippocrati, nec Galeno cedere. Cæteris habentibus fidem, illusi vulpes. An hæc, inquit, meditinæ habebitur perita, cui sic pallet eos? Quin curet seipsum. Sic illusit vulpes; est enim ranæ os cæruleo colore.

MOR. *Stultitiæ est profiteri quod nescias, & ridiculum.*

De Cane mordaci.

CAni subinde homines mordenti, ut sibi quisque caveret, alligavit dominus nolam. Canis, ratus virtuti suæ tributum decus, suos populares despicit. Accedit ad hunc canem aliquis jam ætate & authoritate gravis, monens eum ne erret: nam ista, inquit, nola data est tibi in dedecus, non in decus.

MOR. *Gloriosus interdum sibi ducit laudi, quod ipsi est vitupe rio.*

De Camelo.

CAmelus, sui pœnitens queribatur tantos insignies in geminis cornibus, se inermem objectum cæteris animalibus, Orat Jovem donare sibi cornua. Ridet Jupiter stultitiam camelli: nec modò votum negat, verùm & auriculas bestiæ decurrat.

MOR. *Sit quisque fortunâ contentus suâ. Etenim multi fortunam secuti meliorem, incurrêre pejorem.*

De duobus Amicis & Urso.

DUo amici faciunt iter: occurrit in itinere ursus. Unus, arbore conscensâ, periculum evitat: Altat, cum spes fugæ non esset, collidit se humi. Accedit bellua, contrectat jacentem, os explorat & aures. Homine spiritum continente nec motum, ursus, qui mortuis parcit, ratus cadaver esse, in locuus discedit. Percunctante postea socio quidnam bestia dixisset jacenti in aurem: hoc monuisse, ait, Ne unquam cum illiusmodi amicis iter facerem.

MOR. Rara avis in terris, nigroque simillima cygno *fides est. Verum amicum res adversæ & pericula designant.*

De Equite calvo.

EQues calvus illigârat pileo comam fictitiam. Venit in campum acri spirante Boriâ: dum malè observat capillatum galerum, subitò apparet calvities. Tollit cachinnum corona, necnon & ipse rider. Quid novi est, inquit, avolare capillos alienos, cum olim defluxerint qui fuerint mei?

MOR. *Belle fecit eques, qui non est indignatus, sed cum ridentibus risit.* Socrates verò, *cum accepisset in foro alapam, hoc modo respondit,* Molestum esse nescire homines, quando debeant prodire cum galeâ.

De duabus Ollis.

DUæ ollæ stetêre in ripâ: altera erat lutea, altera ærea; utramque tulit vis fluvii. Luteæ collicionem metuenti respondet ærea, nè quid timeat: Se se enim ne collidantur seti curaturam. Tum altera, Seu me, inquit, tecum; seu tecum flumen collisérit, cum meo utrumque fiet periculo, Quare certum est à te separari.

MOR.

MOR. *Satius est vevere cum socio pari, quàm cum potentiori. A potentiori enim potest esse periculum tibi, non elli à te.*

De Rustico & Fortuna.

RUsticus, cùm araret, offendebat in sulcis thesaurum. Gratias agit telluri, quæ hunc edidisset. Fortuna videns nihil honoris haberi sibi, ità est secum locuta, Thesauro reperto stolidus mihi non est gratus; at eo ipso thesauro posteà amisso, me primam omnium votis & clamore solicitabat.

MOR. *Beneficio accepto, grati simus: benè de nobis merenti. Ingratitudo enim digna est etiam beneficio, quod jam accepirit, privari.*

De Tauro & Capro.

FUgit leonem taurus, venit ad speluncam, quærens latibulum. Intranti occurrat cornibus, qui intus erat, caper. Tum his verbis hos emugit, Tu quidem cornibus tuis meam excipis fugam; verùm si abierat, quem fugio, quantum a viribus tauri distet caper, tum senties.

MOR. *Qui nescit miseris esse succurrendum, aut certè non nocendum, caper est. Quisquis enim à miserorum injuriis non temperaverit, si (ut est Fortuna mutabilis) è miseriis redierit felicitas, nimirum nocuisse miseris eum pœnitebit.*

De Simia & ejus Prole.

OMnes animantes suo conspectui Jupiter adesse jusserat, cujusnam soboles esset pulcherrima judicaturus. Properant feræ, advolant aves, necnon ad id certamen adnatant pisces. Omnium postrema festinat simia, trahens secum suam prolem. Cujus quidem prolis fœdas nates cunctis ridentibus, sic inquit, Maneat, cui favcrit Jupiter, victoria: meo tamen judicio, hic meus natus est bellus, & omnium natis jure præferendus. Hoc dicto subrisit & Jupiter.

MOR. *Et nos & nostra nobis placent. Sed de nobis & de nostris factis aliorum sit judicium, ne, si ipsi judicemus, cum simia rideamur.*

De Pavone & Grue.

PAvo & grus unà cœnant. Pavo se jactat, caudam ostentat, gruem contemnit. Grus fatetur pavonem formosis esse pennis: se tamen, dum vix tectis supervolat pavo, animoso volatu penetrare nubes.

MOR. *Nemo alterum contempserit. Sua cuique dos, sua cuique est virtus. Qui tua virtute caret, forsan habet quâ careas tu.*

De Quercú & Arundine.

VAlidiore noto effracta quercus in flumen præcipitatur: dúmque fluitat, hæret fortè ramis suis in arundine. Miratur arundinem in tanto turbine stare incolumem. Hæc respondet, cedendo & declinando se esse tutum, inclinare ad Notum, ad Boream, ad omnem flatum: Nec mirum esse quod quercus exciderit, quæ non cedere, sed resistere concupivit.

MOR. *Potintiori ne resistas, sed hunc cedendo & ferendo vincas. Quod pulchrè docet facundissimus Poetarum Virgilius.*

Nate deâ, quo fata trahunt retrahúntque, sequamur:
Quicquid erit, superando omnis fortuna ferendo est.

De Tigride & Vulpe.

VEnator jaculis agitabat feras. Tigris jubet omnes feras absistere, sese unum ait bellum consecturam. Peigit venator jaculari. Tigris oppidò saucíatur. Fugientem è prælio, telúmque extrahentem percontatur vulpes, quisnam valentem belluam tam valdè vulnerâsset? Respondet, se authorem vulneris haud nôsse: verùm ex vulneris magnitudine capere se conjecturam, aliquem fuisse verum.

MOR. *Fortes plerunque sunt temerarii, & ars vim, ingenium fortitudinem superat.*

De Tauris & Leone.

QUatuor fuêre tauri, quibus placuit communem ipsorum esse salutem, & commune periculum. Videt leo simul pascentes; etsi esuriit, tamen conjunctos aggredi meruit. Primum dat operam verbis fallacibus segregare, tum segregatos laniat.

MOR.

MOR. *Concordiâ nihil eſt firmius: Diſcordiâ etiam fortes reddit imbecilles.* *De Abiete & Dumis.*

FErtur olim abies deſpicere dumos: jactat ſe proceram eſſe, locari in ædibus, cum velo ſtare in navibus; dumos autem humiles, viles, nulli uſui idoneos. Quorum quidem tale fuit reſponſum, Tu ſane, abies, tuis gloriare bonis, & noſtris inſultas malis. Verùm nec tua refers mala, & noſtra prætereis bona. Cum tu ſonanti detruncare ſecuri, quam velles tum nobis, qui ſecuri ſimus eſſe te ſimilem!

MOR. *Et ſummæ fortunæ ſuæ inſunt mala, & humili fortunæ ſuæ bona. Ut nil aliud nunc dicam, hæc ſecura eſt ut tuta; illa nec extra metum eſt, nec caret periculo. Horat. canit in Lyricis,*

—— Celſæ graviore caſu
Decidunt turres, feriúntque ſummos
Fulmina montes.

De Piſcatore & Piſciculo.

SUbductus hamo piſciculus, orat piſcatorem ſe demittat, Ait modo ſe à matre fuſam, atque meniam, cum adhuc minutus ſit, non multum juvare: Si dimittat poſtea grandem ultro ad hamum ejus rediturum. Piſcator negat ſe dimiſſurum prædam certam, licet exiguam. Quid habeam, inquit, ſcio; quid ſim habiturus, neſcio: *Ego ſpem pretio non emam.*

MOR. *Centum præſtat incerto, præſens futuro; etſi nonnunquam exile commodum omiſſum attulit magnum.*

De Alite & Pullis ejus.

ALes poſitos in ſegete pullos monet, ut, dum ipſa abeſt, diligenter attendant, ſi fiat ſermo de occaſione. Redeunti à paſtu matri, pulli anxii narrant dominum agri operam illam mandaſſe vicinis. Reſpondet nihil eſſe periculi. Item alio die trepidi aiunt, rogatos ad metendum amicos. Iterum jubet illa, ut ſint ſecuri. Tertio, ut audivit ipſum dominum cum filio ſtatuiſſe poſtero mane cum falce meſſem intrare; Jam, inquit, tempus eſt ut fugiamus; vicinos & amicos non timui, quia non venturos ſcivi; Timeo dominum, illi enim res cordi eſt.

MOR. *Socordis alienis in rebus plerique sumus, quod si quid rectè curatum velis, alteri ne mandes, sed cures ipse.*

De Avaro & Invido.

DUo homines orabant Jovem, cupidus & invidus. Mi tittur à Jove Apollo, per hunc ut eorum votis satisfiat: dat hic utrique optandi liberam facultatem hâc conditione, ut, quodcunque petiisset alter, idipsum alter acciperet duplicatum. Hæret diù cupidus, cùm nihil putat fore satis. Petit tandem non pauca, & duplum accipit socius. Porrò invidus hoc petit, ut ipse uno privetur oculorum, lætus socium mulctandum esse utroque.

MOR. *Avatiam qid potest satiare? Invidiâ verô dementius est nihil; quæ dummodo noceat alteri, sibi met imprecatur malum.*

Di Leone & Capella.

VIdet leo pendere dumosâ de rupe capellam. Suadit descendere, ut in campo thymum salicésque carpat. Recusat capella descendere; verbe quidem ejus haud sanè mala, sed mentem esse plenam doli reclamans.

MOR. *Cogita, quis quid suadeat. Multi suadent utilia, non tibi sed sibi.*

De Cornice & Urna.

SItabunda cornix reperit urnam aquæ: sed erat urna profundior quàm ut posset à cornice aqua contingi. Cornatur effundere urnam, nec valet. Tum lectos ex arenâ scrupulos injectat: hoc modo aqua levatur, & cornix bibit.

MOR. *Interdum, quod non potes efficere vi, efficies prudentia, & consilio.*

De Leone & Venatore.

LItigat leo cum venatore. Suam præfert fortitudinem hominis fortitudini. Post longa jurgia venator ducit leonem ad Mousoleum, in quo sculptus erat leo caput deponens in gremium viri. Negat fera id satis esse indicii. Homines enim sculpere quod vellent, ait, quod si & leones forent artifices, jam virum sculptum sub pedibus leonis.

MOR.

MOR. *Quisque quod potest, & dicit & facit quod suæ menti & causæ putat prodesse.*

De Puero & Fure.

SEdebat puer flens apud puteum. Fur rogat causam flendi, puer dicit, rupto fune incidisse in aquas urnam auri. Homo exuit se, insilit in puteum, quærit; vase non invento, conscendit, atque ibi nec puerum, nec suam invenit tunicam. Puer quippe sublatâ tunica fugerat.

MOR. *Fallanter interdum, qui fallere solent.*

De Rustico & Juvenco.

ERat rustico juvencus vinculi omnisque jugi impatiens. Homo astutulus bestiæ resecat cornua (cornibus enim petebat) tum jungit non currui sed aratro, nè ut solet, herum pulsaret calcibus. Stivam ipse tenet gaudens industriâ effecisse, ut jam foret tutus, & à cornibus, & ab ungulis. Sed quid evenit? Taurus subinde resistens spargendo pedibus, os caputque rustici opplet arenâ.

MOR. *Sunt nonnulli sic intractabiles, ut nulla queant arte, nullo consilio tractari.*

De Satyro & Viatore.

SAtyrus, qui deus nemorum olim est habitus, viatorum nive obrutum atque algore enectum, miseratus, ducit in antrum suum, fovit igne. Spirantem autem in manus percontatur causam; qui respondens, Ut calesiant, inquit; Postea cum accumberent, sufflat viator in polentam; quod cur faceret interrogatus, Ut frigescat inquit. Tunc continuò Satyrus viatorem ejiciens, Nolo, inquit, in meo sit antro, cui tam diversum est os.

MOR. *Cave sit in tuo Convictu homo duplici ore, quique in sermone est Proteus.*

De Apro & Rustico.

APro vastanti segetes rusticus præcidit auriculam; iterum deprehenso præcidit alteram. Et tunc quoque redeuntem capit, captum portat in urbem destina-

tum lautitiæ ſui patroni. Sectâ jam in convivio belluâ, nuſquam apparet cor. Excandeſcente hero, & flagitante coquos, Villicus reſpondet, Patrone, non eſt mirum non apparere cor: credo ſtultum aprum nunquam cor habuiſſe. Nam ſi cor habuiſſet, nunquam in pœnam ſuam ad meas ſegetes toties rediiſſet. Sic ruſticus. At omnes convivæ emori riſu, cachinnari de ſtultitia ruſtici.

MOR. *Multorum hominum eſt adeo excors vita, ut an cor habeant poſſis ambigere.*

De Tauro & Mure.

MUs tauri pedem momorderat fugiens in antrum ſuum. Taurus vibrat cornua, quærit hoſtem, nuſquam videt: irridet eum mus, Quia, inquit, robuſtus es, ac vaſtus, non idcirco quemvis contempſeris: Nunc te, & quidem gratis, læſit exiguus mus.

MOR. *Tritum eſt illud verbum, quod ſignificantius noſtrate lingua dixerim,* Let no Man be too heedleſs of his Enemy. *Latinè ſic,* Non ſuum hoſtem flocci pendat.

De Ruſtico & Hercule.

RUſtici currus hæret in profundo luto. Mox ſupinus Deum Herculem implorat. Intonat vox è cœlo; Inepte, inquit, flagella equos, & ipſe annitere rotis, atque tum Herculem vocato. Tum enim aderit Hercules vocatus.

MOR. *Nil proſunt otioſa vota, quæ ſanè Deus non audit.* Juva temet, *inquiunt*, ipſe tum juvabit te Deus.

De Anſere.

FUit anſer qui ponebat ova aurea, ſingulis diebus ſingula. Dominus, ut ſubito fieret dives, anſerem jugulat, ſperans intus latere gazam. Sed anſere invento vacuo, ſtupet miſer, anxiéque dehinc ſuſpirat, ac plangit, & rem & ſpem periiſſe,

MOR. *Moderanda ſunt vota. Curandum eſt, ne vel præproperi ſimus, vel nimii. Nam & feſtinantia nocet, & qui plura quam decet quærit, interdum acquirit nihil.*

De

De Cicada & Formica.

CUm per æſtatem cicada cantat, formica ſuam exercet meſſem, trahit in antrum grana, reponens in hyemem. Sævicnte brumâ, famelica cicada venit ad formicam, mendicat victum. Renuit formica, dictans ſeſe, dum illa cantabat, laborâſſe.

MOR. *Qui ſegnis eſt in juventa, egebit in ſenecta: & qui non parcit, olim mendicabit.*

De Simia & duobus ejus Natis.

SImia, ut ferunt, cum peperit gemellos, alterum dilexit, alterum neglexit. Erat puerpera cum gemellis. atque cum incidiſſet terror, vitatura periculum, dilectum prehendit ulnis, quem (dum præceps fugitat) collidit petræ atque enecat: Neglectus autem, qui in hirſuto hæſerat tergo fugientis, manſit incolumis.

MOR. *Solet invenire ut ipſi parentes filio, quem tenerè amant, prænimia indulgentia ſint mali occaſio & periculi; eo quem minùs amant, præſtante ſe ſtrenuum ac probum.*

De Bove & Juvenco.

BOs jam grandis ævo quotidie trahebat aratrum; Juvencus laboris expers vicinis exultat in paſcuis, ac tandem inſultat fortunæ ſenioris. Jactat ſe jugi ac vinculi inſcium, liberum, otioſum: illi attritum eſſe labore collum: Denique ſe glabrum ac nitidum: illum eſſe hirſutum ac ſqualidum. Senior tum quidem nihil contra; ſed brevi poſt tempore videt hunc inſulatorem duci ad aras, ac tum hiſce verbis affatur, Quò tua mollis vita pervenit? Securum iſtud otium rediit ad ſecurim. Jam ſaltem (ut opinor) potius ſuades mihi laborem, qui me tuetur, quàm otium, quod nunc te traxit ad necem.

MOR. *Ad vitam rectè gerendam, opus eſt labore & vigilantia. Socors autem & voluptati deditus, ſuarum rerum, quem nolet, ſortietur exitum.*

De

De Cane & Leone.

OCcurrit canis leoni, jocatur; Quid tu miſer exhauſtus inediâ percurris ſylvas & divia? Me ſpecta pinguem ac nitidum, atque hæc non labore conſequor, ſed otio. Tum leo. *Habes tu quidem tuas epulas; ſed habes, ſtolide, etiam vincula. Tu ſervus eſto, qui ſervire potes; ego quidem ſum liber, nec ſervire volo.*

MOR. *Pulchrè reſpondet leo. Quibuſlibet enim rebus potior eſt libertas.*

De Piſcibus.

PIſcis fluviatilis vi fluminis correptus in mare, ubi ſuam eſſerens nobilitatem, omne marinum genus vilipendebat. Non tulit hoc phoca; ait, Tunc fore Judicium nobilitatis, ſi cum phocâ captus portetur ad forum; Se emptum iri à nobilibus, illum autem à plebe.

MOR. *Multi ſic capti ſunt libidine gloriæ, ut ſeſe ipſi prædicent & jactent, Sed laus ſui oris non datur homini laudi, at excipitur cum auditorum riſu.*

De Pardo & Vulpecula.

PArdus, cui dictum eſt tergum, cæteris feris, etiam leonibus, deſpectis, intumeſcebat. Accedit ad hunc vulpecula, ſuadet non ſuperbire, dicens, Illi quidem ſpecioſam eſſe pellem, ſibi verò ſpecioſem eſſe mentem.

MOR. *Diſcrimen eſt bonorum, & ordo. Bona corporis præſtant bonis fortunæ; utriſque illis animi bona præferantur oportet.*

APOLO-

APOLOGI

Ex Chiliadibus Adagiorum *ERASMI* deſumpti, ad comunem puerorum fructum.

De Vulpecula & Pardale.

CUm aliquando pardalis vulpem præ ſe contemneret, quòd ipſa pellem haberet omnigenis colorum maculis variegatam; reſpondet vulpes, Sibi id dedicoris in animo eſſe, quod illi in cute.

MOR. *Neque verò paulo ſatius eſt ingenio præditum eſſe vafro, quàm cute verſicolore.*

De Vulpe & Fele.

CUm aliquando vulpes in coloquio, quod illi erat cum fele, jactaret ſibi varias eſſe technas, adeo ut vel peram haberet doliſ refertam; felis autem reſponderet, ſibi unicam duntaxat artem eſſe cui fideret, ſi quid eſſet diſcriminis: Inter confabulandum repente canum accurentium tumultus auditur. Ibi felis in arborem altiſſimam ſubſiliit, cùm vulpes interim à canum agmine cincta capitur.

MOR. *Innuit fabula, præſtabilius eſſe nonnunquam unicum conſilium, modò id ſit verum & efficax,, quàm plures dolas conſiliáque frivola.*

De Rege & Simiis.

REx quidam Ægyptius aliquot ſimias inſtituit, ut ſaltanti rationem perdiſcerent. Ut enim nullum animal ad figuram hominis propiùs accedit, Ità nec aliud actus humanos aut melius aut libentius imitatur. Artem itaque ſalutandi protinus edoctæ ſaltare cœperunt, inſignibus indutæ purpureis, ac perſonatæ; multóque jam tempore majorem in modum placebat ſpectaculum; donec è ſpectatoribus facetus quiſpiam, nuces, quas clanculum in ſinu geſtabat, in medium adjecit. Ibi ſtatim ſimiæ ſimulatque nuces vidiſſent,

oblitæ

oblitæ choræ id eſſe cœperunt, quod antea fuerant: ac repentè è ſaltatricibus in ſimias redierunt; contritiſque perſonis, dilaceratiſque veſtibus, pro nucibus inter ſe pugnabant, non ſine maximo ſpectatorum riſu.

MOR. *Admonet hæc fabula, fortuna ornamenta non mutare hominis ingenium.*

De Aſino & Viatoribus.

DUo quidem, cùm in diverſis locis aſinum quempiam fortè fortuna nacti eſſent, contendere inter ſe cœperunt, uter eorum utì ſuum domum abduceret: nam utrique pariter à fortunâ videbatur objectus. Hac interim de re illis invicem altercantibus, aſidus ſeſe ſubduxit, ac neuter eo potius eſt.

MOR. *Quidam à præſentibus commodis, quibus ob inſcitiam uti neſciunt, excidunt.*

De Piſcatoribus.

PIſcatores aliquot, jacto reti, teſtudines eduxerunt. Eas cùm eſſent inter ſe partiti, neque ſufficerent omnibus comedendis, Mercurium fortè accidentem iuvitârunt ad convivium. At is intelligens ſe neutiquam humanitatis gratiâ vocari, ſed ut eos faſtidio cibi ſublevaret, recuſavit, juſſitque ut ipſi ſuas teſtudines ederent quas cepiſſent.

MOR. *Nonnulli, poſteaquam inconſultè quippiam adorti ſunt, aliorum implorant auxilium, quos ſuo negotio admiſcennt.*

De Aſino.

APud Cumanos aſinus quiſpiam pertæſus ſervitutem abrupto loro in ſylvam aufugerat: illic forte repertas leonis exuvias corpori applicabat ſuo, atque ità pro leone ſe gerebat, homines pariter ac feras voce caudáque territans: nam Cumani leonem ignorant. Ad hunc igitur modum regnabat aliquandiu perſonatus hic aſinus, pro leone immani habitus ac formidatus, donec hoſpes quidem Cumas profectus, qui ſæpenumero vide-

rat

rat & leonem & aſinum, (atque ob id non erat difficile dignoſcere), aurium prominentium indicio, neque non aliis quibuſdam conjecturis, aſinum eſſe deprehendit, ac probe fuſtigatum reduxit, dominóque agnoſcenti reddidit. Interim autem riſum non mediocrem concitabat omnibus Cumanis aſinus jam agnitus, quos dudùm, creditus leo, metu propemodum exanimaverat.

MOR. *Haud facilè tegimus vitia, quæ à pueris nobiſcum adoleverunt.*

De Scarabeo & Aquila.

SCarabeus aliquando ſpretus ab aquilâ, cœpit de vindicta quoque pacto ſumendâ cogitare. Perveſtigavit, ubinam aquila nidum collocâſſet, adrepſit ſcarabeus & ova ſimili dolo dejecit. Aquila, cùm ſæpius domicilium commutâſſet, neque quicquam proficeret, Jovem patronum adiit; exponit calamitatem ſuam: is jubet, ut ſuo in gremio ponat ova, vel iſtic in tuto futura. Et huc per veſtis lacinias, ſinúſque prorepſit pertinax ſcarabeus, haud quaquam ſentiente Jove. Deinde ubi vidit ova commoveri Jupiter, neque ſatis animadvertit, territus rei novitate, excuſſo gremio in terràm dejecit.

MOR. *Monet hæc fabula, neminem, quantumvis puſillum contemnendum eſſe.*

De Satyro & Ruſtico, Aniani *fabula* Eraſmo *interprete.*

SAtyrus quidam cum vehementer algeret, hyberno gelu ſupra modum ſæviente, à ruſtico quodam inductus eſt in hoſpitium. Amiratus autem cur homo inflaret in manus ori admotas, rogavit cur ita faceret. Is reſpondit, Ut frigidas manus halitus tepore calefaceret. Deinde ubi extructo foco, appoſitâ menſâ, in pultem fervidam rurſum inflaret, magis etiam admiratus, ſciſcitatus eſt quid hoc ſibi vellet. Uti pultem, inquit ille, nimium ferventem halitu refrigerem. Tum Satyrus ſurgens à menſâ. Quid ego audio? inquit. Túne eodem ex ore pariter & calidum & frigi-

frigidum cſſas? Valebis. Neque enim mihi ratio eſt cum ejuſmodi homine commune habere hoſpitium.

MOR. *Notantur bilingues, qui eundem modò laudant, modò vituperant.*

Ex ſecundo Noctium Atticarum GELLII,

Apologus ÆSOPI Phrygis memoratu non inutilis.

ÆSopus ille Phrygiæ fabulator, haud immeritò ſapiens exiſtimatus eſt, cùm quæ utilia monitu ſuaſúque erant, non ſeverè, non imperiosè præcepit, & cenſuit, ut philoſophis mos eſt, ſed feſtivos delectabilésque apologos commentus, res ſalubriter ac proſpicienter animadverſans, in mentes animósque hominum cum audiendi quadam illecebrâ induxit. Velut hæc ejus fabella de aviculæ nidulo lepidè atque jucundè præmonet, ſpem fiduciámque rerum quas efficere quis poſſit, haud unquam in alio, ſed in ſemetipſo habendam. Avicula, inquit, eſt parva, nomen eſt *caſſita*; habitat, nidulatúrque in ſegetibus; id fermè temporis, quo appetit meſſis, pullis jamjam plumentibus. Ea caſſita in ſementes fortè conceſſerat tempeſtiviores: propterea frumentis flaveſcentibus pulli etiam tunc involucres erant. Cum igitur ipſa iret cibum pullis quæſitum, monet eos, ut, ſi quid ibi novæ rei fieret, diceretúrve, animadverterent; idque utrì ſibi, ubi rediſſet, renunciarent, Dominus poſtea ſegetum illarum filium adoleſcentem vocat, &, Videſne, inquit, hæc ematuruiſſe, & manus jam poſtulare? Idcirco die craſtino, ubi primum diluculabit, fac amicos adeas, & roges, ut veniant, operámque mutuam dent, & meſſem hanc nobis adjuvent: hæc ubi dixit, diſceſſit. Ubi rediit caſſita, pulli trepiduli circumſtrepere oraréque matrem, ut ſtatim jam properet, atque alium in locum ſeſe aſportet. Nam dominus, inquiunt, miſit filium qui amicos rogaret, ut luce oriente veniant, & metant. Mater jubet eos à metu

otioſos

otioſos eſſe. Si enim dominus, inquit, meſſem ad amicos rejecit, craſtino ſeges, non metetur, neque neceſſe eſt hodie uti vos auferam. Die igitur poſterò mater in pabulum volat: dominus quos rogaverat operitur: ſol fervet, & fit nihil, & amici nulli erant. Tum ille rurſum ad filium, Amici iſti, inquit, magnam in partem ceſſatores ſunt: quin potius imus, & cognatos, affines, vicinóſque noſtros oramus, ut adſint cras tempore ad metendum? Itidem hoc pulli pavefacti matri nuntiant. Mater hortatur, ut tum quoque ſine metu, ac ſine cura ſint: cognatos affinéſque nullos ferme tam eſſe obſequibiles ait, ut ad laborem capeſſendum, nihil cunctentur, & ſtatim dicto obedient, vos modò, inquit, advertite, ſi modò quid denuo dicetur. Aliâ luce ortâ avis in paſtum profecta eſt: cognati & affines opera, quam dare rogati ſunt ſuperſedent. Ad poſtremum igitur dominus filio, Valeant, inquit, amici cum propinquis: afferes primâ luce falces duas; unam egomet mihi, & tu tibi capias alteram; & frumentum noſmetipſi manibus noſtris cras metemus: Id ubi ex pullis dixiſſe dominum mater audivit; Tempus eſt, inquit, credendi, & abeundi, Fiet nunc, proculdubio quod futurum dixit. In ipſo enim jam vertitur, cujus eſt res: non in alio unde petitur. Atque ita caſſita nido migravit, & ſeges à domino demeſſa eſt. Hæc quidem eſt Æſopi fabula, de amicorum plerunque & propinquorum levi & inani fiducia. Sed quid aliud ſanctiores libri philoſophorum monent, quàm ut nobis tantùm ipſis nitamur: alia autem omnia, quæ extra nos, extráque noſtrum animum ſunt, neque pro nobis ducamus? Hunc Æſopi Apologum Ennius in Satyris ſcite admodum & venuſtè verſibus quadratis compoſuit: quorum duo poſtremi iſti ſunt, quos habere corde & memoriâ, opere pretium eſſe hercle puto.

Hoc tibi erit argumentum ſemper in promptu ſitum,
Nè quid expectes amicos, quod tute agere poſſis.

Fabula

Fabula ex Lamia Politiani *desumpta.*

AVes olim prope universæ noctuam adjerunt, rogarúntque eam, nè posthac in ædium cavis nidificaret, sed in arborum potius ramis, atque inter frondes: ibi enim vernari suavius. Quin eidem quercum modo enatam, pusillam, tenellámque adhuc ostendebant, in quâ scilicet molliter, ut aiebant, ut sedere ipsa aliquando noctua, & suum sibi construere nidum posset. At illa facturam se negavit. Quin invicem consilium dedit iis, ne arbusculæ illi se crederent: laturam enim quandoque esse viscum, pestem videlicet avium. Contempsere illæ (ut sunt leve gens & volaticum) sapientis unius noctuæ consilium. Jam quercus adoleverat, jam patula, jam frondosa erat; Ecce ibi aves illæ omnes gregatim ramis involitant, lasciviunt, subsultant, colludunt, cantillant. Interea quercus ea viscum protulerat, atque id homines animadverterant: implicitæ ergo repente ibi omnes pariter misellæ; ac frustrà eas serâ pœnitentiâ subiit, quod salubre illud consilium sprevissent. Atque hoc esse aiunt, cur nunc aves omnes, ubi noctuam viderint, frequentes eam quasi salurant, deducunt, sectantur, circumfidunt, circumvolitant. Etenim consilii illius memores, admirantur eam nunc ut sapientem, stipâtque densâ catervà, ut videlicet ab eâ sapere aliquando discant; sed opinor frustrà, imò verò etiam interdum cum magno ipsarum malo: Nam veteres illæ noctuæ reverâ sapientes erant: nunc multæ noctuæ sunt, quæ noctuarum quidem plumas habent, oculos, & rostrum, sapientiam verò non habent.

MOR. *Bene monentis consilia ne spernas, hæc fabula docet.*

Apolo-

Apologus ex ſecundo Libro Petri Crinitri, *de honeſta diſciplina deſumptus.*

SAta eſt olim cucurbita juxta arborem pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis extabat. Cucurbita verò, cum multis pluviis atque cœli temperamento creviſſet, laſcivire incepit, & ramulos audaciùs porrigere. Jam ſerpebat in pinum, jam ſurgere, jam ramos & frondes involvere audebat, amplior a folia; candentes flores, prægrandia poma & vireſcentiâ oſtentans. Itaque tanto faſtu atque inſolentiâ intumuit, ut pinum arborem auſa ſit aggredi, &, Vides, inquit, ut te ſupero, ut amplis foliis, ut virore præſto, & jamjam ad cacumen proſurgo? Tum pinus, quæ ſenili prudentiâ & robore pollebat, nihil mirata eſt cucurbitæ inſolentis audaciam, ſed ità ad eam reſpondit, Ego hic multas hyemes, calores, æſtus, variáſque calamitates pervici, & adhuc integra conſiſto. Tu ad primos rigores minus audaciæ habebis cùm & folia concident, & viror omnis aberit.

MOR. *Secundis rebus non eſt ſuperbiendum.*

Fabula de Corvo & Lupis, ex Jo. Ant. Campano *deſumpta.*

COrvus Lupos per ardua montium juga comitatur, partem ſibi prædæ fieri poſtulat, quia eos ſecutus nullo tempore deſtituiſſet, ſociuſque fuiſſet Repulſus deinde eſt à Lupis, tanquam non eos, ſed prædam cibumque ſecutus, nec minus luporum, ſi occiderentur, quam cæterorum animalium exta fuiſſet voraturus.

MOR. *Non quid agamus ſemper inſpiciendum eſt, ſed quo ſimus animo cum agamus.*

Altera de partu terræ, ex eodem.

TUrgida olim facta tellus, & mirum in modum tumida magnum aliquod paritura videbatur. Accurrunt finitimi, ſtupent agricolæ, terræ partum inter ſpem metumque expectant. Alii Typhoëa illum centimanum, alii montes erupturos putabant. Aperitur terra, prodiit mus; & quod miraculo fore omnibus exiſtimabatur, in riſum atque jocum converterunt.

MOR. *Non ſemper credendum promiſſis magnificis.*

Apologus de Membris & Ventre, ex Plinio *deſumptus,*

HUmani artus, cùm Ventrem otioſum viderent, ab eo diſcordârunt, & ſuum illi miniſterium negaverunt. Cùm eo pacto & ipſi quoque deficerent, intellexerunt ventrem cibos acceptos per omnia membra dividere; & cum eo in gratiam redierunt.

MOR. *Magnæ res diſcordia pereunt, concordia valent.*

De Arione & Delphino fabula elegantiſſima, ex Libro 16 Gellii.

VEtus & nobilis Arion cantator fidibus fuit. Is loco & oppido Methymnæus, terrâ atque inſulâ Lesbius fuit. Eum Arionem Rex Corinthi Periander amicum amatumque habuit artis gratiâ; Is inde à Rege proficiſcitur, terras inclytas Siciliam atque Italiam viſurus. Ubi eò venit, auréſque omnium mentéſque in utriuſque terræ urbibus demulſit; in queſtibus iſtic, & voluptatibus, amoribúſque hominum fuit. Is tum poſtea grandi pecuniâ & re bonâ multâ copioſus, Corinthum inſtituit redire. Navem igitur, & nautas, ut notiores amicioréſque ſibi Corinthios delegit; Sed ii Corinthii homine accepto, navique in altum provectâ, prædæ pecuniæque cupidi, ceperunt conſilium de necando Arione. Tum illum ibi pernicie intellecta, pecuniam cæteraque ſua ut haberent dediſſe, vitam modò ſibi parcerent oraviſſe. Nautas precum ejus harum commiſertos eſſe illatenus, ut ei necem adferre per vim ſuis manibus temperarent, ſed impetraviſſe, ut jam ſtatim coram deſiliret præceps in mare. Homo ibi territus, & ipſe omni vitâ perditâ, id unum poſtea oravit, ut priuſquam mortem oppeteret induere permitterent ſua ſibi indumenta, & fides capere, & canere carmen caſûs illius ſui conſolabile. Feros & immanes nautas prolubium tum audiendi ſubit. Quod oraverat, impetrat. Atque ibi mox de more Cinctus Amictus, Ornatus, ſtánſque in ſummæ puppis foro, carmen quod Orthium dicitur voce ſublatiſſimâ cantavit. Ad poſtrema cantus, cum fidibus orna tu-

que

que omni ſicut ſtabat, canebátque, jecit ſeſe procul in profundum. Nautæ, haudquaquam dubitantes quin periſſet, curſum quem facere cœperant tenuerunt. Sed novum, & mirum, & pium facinus contigit: Delphinum repente inter undas adnaviſſe, & dorſo ſuper fluctus edito vectaviſſe incolumique eum corpore & ornatu Tænarum in terram Laconicam devexiſſe, tum Arionem prorſus ex eo loco Corinthum petiviſſe, talémque Periandro Regi, qualis Delphino vectus fuerat, ſeſe obtuliſſe, eique rem (ſicuti acciderat) narraviſſe. Regem iſtæc parum credidiſſe, Arionem (quaſi falleret) cuſtodire juſſiſſe, nautas requiſitos, ablegato Arione, diſſimulanter interrogâſſe, ecquid audiſſent in eis locis, unde veniſſent, ſuper Arione. Eos dixiſſe, hominem cum inde irent, in terra Italia fuiſſe, cumq; illic bene agitare, & ſtudiis delectationibúſque urbium florere, atque in gratia pecuniáque magna fortunatum eſſe. Tum inter hæc eorum verba Arionem cum fidibus & indumentis, cum quibus ſe in ſalum ejaculaverat, exſtitiſſe. Nautas ſtupefactos convictóſque ire inficias non quiſſe.

MOR. *Documento eſt hæc fabula plus aliquando inveniri in brutis animalibus clementiæ, quàm in his hominibus, qui præter opes nihil habent penſi, præter figuram nihil humanitatis.*

NICOLAI GERBELLII Phorcenſis Apologus lepidiſſimus.

De Araneâ & Podagrâ.

ARanea, paululum à texendi opere quietior, animi relaxandi gratia commodùm deambulabat. Huic ſe obviam præbuit podagra, tametſi paſſibus ambiguis admodum ægrè illam aſſequeretur. Ejus diei itinere utcunque emenſo, non longè aberant ab oppidulo, cui regionis ejus incolæ Tyche nomen indiderant. Utrique conſilium fuit conditionis ſuæ hoſpitem perveſtigare.

Aranea, non maximopere data opera, in opulenti cujuſdam civis ædes divertit, inibi quaquaverſum telas ſuas præpendebat, prætendebatque retia; Aderant illico neſcio qui trygodæmones, qui textrinam illius demoliebantur: Momentaneum itaque erat ipſius, quò etiam cunque ſe verteret, ædificium. Nuſquam enim ſcopariorum oculatas ſcopas poterat effugere. Miſera plane, quæ in tanta rerum omnium affluentia, ſola egebat perturbaturque. Podagra vero, mendicabuli inſtat vix tamen egeſtoſi cujuſpiam tuguriolum impetrarat; in id loci cum decubuiſſet, nihil non experiebatur miſeriarum. Apponebatur cœnaturienti panis cibarius, aridis vix faucibus hianti hydropoterium. Jamque diurno itineri laſſeſcenti, torus ligneus, nullis frondibus nullo gramine, ſed prætenuibus paleis inſternebatur. Atqui dicere non eſt hujus inſtitui, quàm convenerint malè membris mollibus, cuticulæ (ut ita dixerim) holoſericæ ſtragula tam dura, tam barbari villi. Oriente igitur vix tandem illo auguſto ſydere, quod exaudit, quod intuetur omnia, convenere rurſum Aranea ſimul & podagra. Prior Aranea præteritæ noctis moleſtias, tot locorum Commutationes denarrat; nunc hero exprobrans munditiem, nunc nimiam ſcopariorum obſervantiam. Podagra contra de hoſpitis ſui egeſtate comminiſcitur; nec otium habet admonſtrare Araneæ lividas vibices, quas adamantina fulcra tenellæ cuticulæ impreſſerant. Conſilium ineunt, Araneam deinceps pauperum tuguria, podagram verò divitum aulas debere ſubingredi, in hanc Aranea pedibus, podagra animis vadit ſententiam. Veruntamen tenebris jamjam increſcentibus, urbi cuipiam ſeſe approximant. Podagra inſtituti non immemor, pedetentim ſe in nummoſi cujuſdam domum illatebravit. Quâ commodùm ab hero conſpectâ (dii boni!) quâ benevolentiâ, quâ humanitate, quibus nominibus, excipitur! Supponuntur ſubſtruunturque olorinæ culcitræ, toralia perdicum ſubalaribus plumis referta. Taceo vinum dulce, vinum nigrum Lesbium, Tarentinum. Taceo ficedulas,

ficedulas, phaſianos, atque eas aviculas quæ binis ſuperbiunt coloribus. In ſumma nihil deliciarum, nihil voluptatum non exhauriebat. Aranea Pauperis caſam ingreſſa telas orditur, quaquaverſum parietes interpatent, retia ſuſpendit, orbiculari operi manibus pedibuſque incumbit: reficit abrupta, perficit intercepta; & ut dicam breviter, *vacua dominatur in aula*: nullas inſidias, nullus formidat inſultus; imo vero etiam jam ſcopis ſuperior omnibus. Non multo poſt, podagra Araneam convenit; delicias ſuas, felicitatem, fortunas ampliter exornat. Aranea miris laudibus extollit imperium ſuum, ædificandi texendique libertatem. Placuit tandem hæc utriuſque ſententia: Quorſumcunque proficiſcerenter, podagram in divitum domus, Araneam in pauperum tuguria debere divertere.

MOR. *Apologus hic, tametſi ad uſus varios accommodari queat, id tamen imprimis declarat: Alium in alio loco fortunatiorem eſſe. Præterea, morborum domicilium eſſe divitum aulas: Ad ultimum, nuſquam libertatem majorem, quàm ubi divitiarum minus.*

LAURENTII ABSTEMII VIRI elegantiſſimi & amœni ingenii fabulæ elegantiſſimæ; nuper per clariſſ. Poetam & Philoſophum *Gargetium* emaculatæ.

Domicius Palladius Gouranus Pollioni Padio, Sacerdoti venerando, S. P. D.

JAmpridem tuo ſermoni de Abſtemio, frequenti literatorum conſeſſu, Pollio venerande, non invitus interfui, cum minime prætexatus, ut ita dicam, laudibus hominem celebrares, adeoque in arcem evaſiſti, ut nemo ſane (mea ſententia) cum cumulatius laudare potuerit. Mox inde ſecedens; hæc omnia animo diu volutabam, unde tanta conflueret laudationis abundantia, unde tanta non vulgaris obſervatio emanaret,

unde denique amicitia adeo perfecta exoriretur. Proculdubio non aliunde mecum tandem collegi, quàm ex præclaro ejus virtutis nomine proficiſci, cujus quidem vis magna & præpotens eſt. Quamobrem non poſſum profecto non ſuſpicere ingenium tuum amabile, tuumque animum virtutibus fultum diligentiùs non admirari, qui neque ambitione, neque invidia, neque aliquo alio livore devincitur. Si quidem omnes quas mereatur Abſtemius noſter, laudes non tranſis ſilentio : imo ad illas ipſas cumulandas, ob ejus incredibilem eloquentiam ſingularemque doctrinam, ultro accedis ; idque haud abs re, cùm pater omnium elegantiarum, atque ideas leporum omnium meritò ſit & habeatur. Et ut hæc clariora luce, non officii gratia, aut temere dicantur, quotidie quodammodo aliqua ejus librorum monumenta exiſtere videmus, quæ undique perfecta verborum concinnitate, perſpicaciſſimisque ſententiis ſcatent. Nam modo dicam de hoc Apologorum libello nuper impreſſo, in quo perſpicuè inſignis ejus ingenii amœnitas non abſque laude maxima redundare videtur. Quare non vereor ut is remiſſo cujuſcunque animo peſſum eat, Abſtemioq; (abſit invidia verbo) omnium quam jucundiſſimo detrahatur ; cui & te & me, ob tanti nominis celebritatem, nulla unquam in re defuturos eſſe liquidò conſtabit. VALE.

LAURENTIUS ABSTEMIUS OCTAVIANO UBALDINO

Comiti Mercatelli ; *S. P. D.*

EDiturus hunc Apologorum libellum, quem de numero fabularum Hecatomythium nuncupavi, multum diuque dubitavi, Octaviane Princeps inclyte, tuóne cum nomini potiſſimum dedicarem. Nam cum tuam in me, non ſine plurimis beneficiis perſpicerem benevolentiam, non aliquid mearum vigiliarum tibi devovere ingratiſſimi hominis eſſe videbatur. Rurſus cum tuorum in me officiorum numerum, divinaſque virtutes tuas mecum ipſe revolverem, indignum tantis meritis, tantaque ſapientia, munuſculum hoc eſſe cernebant. Hanc tandem dubitationem meam amovit humanitas & prudentia tua ; quâ non tam res tibi dono datas, quàm offerentium voluntatem,

tem, ſoles inſpicere. Addidit quoque mihi animum Guidus Ubaldus, clariſſimus Dux & Princeps unus omni laude major, qui opuſculum meum, De nonnullis locis obſcuris, ſuperiori anno ei dedicatum, vultu ita placido & ſerena fronte ſuſcepit, ut ſperare merito poſſim, hoc tibi qualecunque fore non ingratum. Non mediocriter etiam me incitârunt Georgius Emus pro Venetis hic legatus, non ſolùm Patricia nobilitate, verùm etiam bonarum artium ſtudiis clarus, & Carolus Verardi Cæſenas, Archidiaconus Cæſenæ, & Alexandri Pontificis maximi cubicularius, vir omni literarum genere præſtans, nec non Renatus Melioratus, & Robertus Urſus Ariminenſis, Jurisconſulti clariſſimi, nec minus qui humanitatis vacant ſtudiis eruditi. Hi enim aliique complures, optimi harum rerum cenſores, cum hunc libellum legiſſent, multis me verbis ſunt ad editionem cohortati. Non putavi igitur tam humano Principi hoc munus ingratum futurum, quod tot eruditis viris ante placuiſſe cognoveram. Accipe igitur hoc quicquid eſt libelli ab Abſtemio tuo; cujus mentem animumque ſi penitus poſſis inſpicere, in hac tenui re magnum munus tibi judicares oblatum. Ne quis autem inutilem & inanem hunc meum ſcribendi laborem exiſtimaret, præfatiunculam quandam præponendam cenſui; quâ intelligeretur, doctos etiam & claros viros in magnis rebuſque hujuſmodi fabulis, non voluptatis tantum, verum etiam utilitatis gratia, delectos. Sedulo dedimus operam, ut ſeria potius quam jocos ſaperent; unde ridiculas multas, quæ inter componendum ſeſe mihi offerebant, conſulto præterii, quia nimis laſcivæ, & tanti Principis gravitate mihi videbantur indignæ. Non tamen ita agreſtis eſſe volui quin eas aliqua urbanitate aſpergerem, maximè ad principem ſcribens; cum Principes, curarum mole preſſi, ſoleant interdum, recreandi animi gratia, jocos appetere.

Ejuſdem ABSTEMII Procœmium.

COgitanti mihi varia ſcriptorum genera, qui ut humanæ vitæ prodeſſent, cogitationes ſuas literarum mandavere memoriæ: qui apologos ſcripſere, non poſtremo loco digni eſſe

videntur.

videntur. Non modo enim mortalium animos incredibili quadam afficiunt voluptate, verumetiam ad res honeſtas utileſque peragendas ſuis fabellis magis, quàm philoſophi ſuis præceptis alliciunt. Nam ita in legentium enim os quadam jucunditate penetrant, & quibuſdam ſimilitudinibus, quæ maxime ad commovendos animos valent, quid vitandum faciendumque ſit oſtendunt, ut omnes etiam inviti illis aſſentiri cogantur, Senſus autem audiendi faſtidioſiſſimus res etiam utiles honeſtaſque haud facile admittit niſi fuerint aliqua urbanitate conditæ. Teſtis quidam orator Athenienſis, qui ad Athenienſes verba faciens, cum eos minùs attentos videret, rogavit ut ſaltem fabulam audire dignarentur. Quo impetrato, Ceres inquit, & hirundo & anguilla ſimul, iter facientes, ad quendam fluvium pervenerunt. Hirundo quidem ſupervolavit, anguilla autem amnem tranavit; quod cùm dixiſſet, obticuit. Interrogantibus autem illis quid Ceres egiſſet? Vobis, inquit, Dea veſtra ſuccenſuit, quod eos, qui vobis utilia ſuadent, audire nolentes, tam attentis auribus confabulantes auditis. Quantam vim apologi habeant ad animos commovendos, cum multis poſſim, tribus ero contentus exemplis oſtendere. Samiis rectorem populi morti addicere volentibus, Æſopus hac fabula diſſuaſit, dicens, Vulpem quandam fluvium tranſeuntem, in Lacunam fuiſſe propulſam; unde cum exire non poſſet, tenaci limo retenta, muſcarum affligebatur aculeis. Quod herinaceus conſpicatus, miſericordia motus eſt, interrogavitque an vellet, ut ab ea muſcas abigeret. At illa abnuit, dicens, Hæmeo ſanguine jam plenæ parvam mihi poſſunt inferre moleſtiam; ſi autem has abigeres, aliæ famelicæ ſupervenient quæ quicquid mihi ſupereſt ſanguinis exhaurient. Ita, O viri Samii, vobis eveniet. Si enim hunc rectorem veſtrum jam locupletem occideritis, alios eligatis neceſſe eſt qui dum ſe opibus volent implere, quicquid hic vobis reliquit eripient. His verbis moti Samii ab incæpto deſtitere. Hâc ratione adductus Tiberius Cæſar, diuturnos magiſtratus dabat: unde, ut refert Joſephus, ſub eo per viginti annorum ſpatia, per duos tantum Præſides, Cratum ſcilicet & Pilatum, eſt gubernata Judæa. Non parcit populis regnum breve, *ut inquit Statius. Himerenſes Phalaridem, Agrigentinorum, tyrannum*

ducem

ducem exercitus ſui eligere volentes, Steſichorus Poeta hoc apologo deterruit. Equus, dicens, ſolus paſcebatur in prato; adveniente autem Cervo & paſcua corrumpente, conſuluit hominem, quâ poſſet illum arte punire. Cui homo; Si frænum inquit, acceperis, & me armatum dorſum tuum aſcendere permiſeris. Cum huic conſilio eſſet obſecutus, cervum quidem hominis auxilio victor abigit, ſed Non *amplius* hominem dorſo, non frænum depulit ore. *Ita, inquit Steſichorus, viri Himerenſes, eveniet; ſi Phalaridem ducem efficietis, hoſtes quidem veſtros punietis, ſed huic tyranno perpetuo ſervietis. Quibus verbis territi Himerenſes, hujuſmodi ducis eligendi conſilium depoſuêre. Cum populus Romanus à Senatu ſeceſſiſſet, quod tributum & militiam non toleraret, nec ullo pacto reduci poſſet, nonne Agrippa Menenius cum hoc apologo revocavit? Olim, inquiens, Quirites, humani artus ventrem otioſum & deſidem intuentes, ab eo diſcordârunt, nec amplios illi cibum miniſtrare decreverunt; ſed cum ipſi, quæque alimenta denegando, quæ per omnia membra deferuntur, deficerent, cum eo in gratiam redierunt. Eodem, inquit, modo, Senatus & populus, quaſi venter & membra, alter alterius auxilio indigent, & ut diſcordiâ intereunt, ità concordiâ valent. Quâ fabulâ populus revocatus, cum Senatu in gratiam rediit. Non immerito igitur non ſolum Græci & Latini Poetæ, ut Heſiodus & Horatius, hujuſmodi fabulas ſuis operibus inſeruerunt, verum etiam, maximi & celeberrimi Philoſophi, ut Plato, Ariſtoteles, Plutarchus, ut multi alii, eas plurimum commendarunt, & ad inſtitutionem moralis & civilis vitæ non minimum facere arbitrati ſunt. Quo circa Omnibonus Leonicenus & Laurentius Valla, viri ætatis noſtræ doctiſſimi, paucos Æſopi apologos è Græco in Latinum vertere; quos ſibi laudi, cæteris vero voluptati & utilitati fore non dubitarunt; & jure quidem: legũtur enim, & in doctiſſimorum virorum manibus quotidie verſantur. Non video igitur cur has componendo fabellas laude fraudari debeam, quam cæteri Latini ex tranſlatione conſecuti ſunt; niſi adeo invidi ſumus, ut Latinis licere non putemus, quod Græcis eſt cum ſumma omnium laude conceſſum*

Laur.

Laur. Abſtemii Fabulæ.

De Mure in Ciſta nato.

MUs in Ciſta natus omnem ferè ibi duxerat ætatem, nucibus paſtus quæ in ea ſervari ſolebant. Dum autem circa oras Ciſtæ ludens decidiſſet, quererétque aſcenſum, reperit epulas lautiſſimè paratas; quas cum guſtare cœpiſſet, Quàm ſtultus, inquit, hactenus fui, qui in toto terrarum orbe nihil melius ciſtulâ meâ eſſe credebam; Ecce quàm ſuavioribus hîc veſcor cibis?

Hæc Fabula indicat, non ita patriam diligendam, ignobilis ſi ſit, ut alia non adeamus loca, cum alibi beatiores eſſe poſſumus.

De Ruſtico impetrante ut triticum abſque ariſtis naſceretur.

IMpetraverat à Cerere ruſticus quidam, ut triticum abſq; ariſtis naſceretur, nè metentium triturantiumque manus læderet; quod ubi inaruit à minutis avibus depaſtum ſt. Tum ruſticus, Quàm digna, inquit, patior, qui parvæ commoditatis causâ, emolumenta quàm maxima perdidi!

Fabula indicat, parva incommoda majori utilitate penſanda.

De Accipitre Columbam inſequente.

CUm accipiter Columbam præcipiti inſequeretur volatu, villam quandam ingreſſus à ruſtico captus eſt: quem blandè, ut ſe dimitteret obſecrabat; non enim te læſi, dixit. Cui ruſticus. Nec, hæc, reſpondit, te læſerat.

Fabula indicat, merito puniri qui innocentes lædere conatur.

De Aranea & Hirundine.

ARanea in hirundinem excandeſcens, quæ muſcas, qui ſuus eſt cibus, capiebat, retia in foribus per quas volitare ſolebat, ut eam caperet, ſuſpenderat: Hirundo verò advolans, retia cum textrice per aëra portabat. Tum aranea in aere pendens, & ſeſe jamjam perituram intelligens, Quam juſtè hæc patior, dicebat, quæ minima volatilia magno labore vix capiens, credidi tam magnas aves poſſe comprehendere.

Hâc monemur fabula, ne viribus majora aggrediamur.

De

De Ruſtico amnem tranſituro.

RUſticus torrentem tranſiturus, qui forte imbribus excreverat, quærebat vadum. Et cum primùm eam fluminis partem tentaſſet, quæ quietior placidiorque videbatur; reperit eam altiorem quàm animo erat opinatus; rurſus, ubi breviorem tutioremque adinvenit, ibi majori aquarum ſtrepitu fluvius decurrebat. Tum ſecum, Quam tutiùs, inquit, clamoſis aquis quàm quietis & ſilentibus vitam noſtram credere poſſumus!

Hâc admonemur fabulâ, ut minus verboſos & minaces quam quietos extimeſcamus.

De Columba & Pica.

COlumba interrogata à Pica, quid eam induceret, ut in eodem ſemper loco nidificaret, cum ejus pulli inde ſibi ſemper ſurriperentur. Simplicitas, reſpondit.

Hæc indicat fabula, facilè viros probos ſæpe decipi.

De Cuculo & Accipitre.

IRriſus ab accipitre Cuculus, quod cum ſibi & corpore par, & colore non abſimilis eſſet, præ anguſtia animi potius vermibus terrenis, quàm ſuavibus altarum avium carnibus, veſceretur. Videt paucis pòſt diebus accipitrem à ruſtico, cujus columbas inſectabatur, captum, ad metum cæterorum, ex alta turre pendere; Cui Cuculus, Quàm melius tibi, inquit, Amice, fuiſſet vermes venari, quàm alienas aves impetere!

Hæc fabula indicat, eorum vitam tutiorem eſſe, & magis probandam, qui ſuis rebus ſine periculo ſunt contenti, quàm illorum, qui aliena appetentes adeunt magna vitæ diſcrimina.

De Aſino & Vitulo.

ASinus & Vitulus cum in eodem paſcerentur prato, ſonitu campanæ hoſtilem exercitum adventare præſentiebant. Tum Vitulus, Fugiamus hinc, ô ſodalis, inquit, ne hoſtes nos captivos abducant. Cui Aſinus, Fuge tu, inquit, quem hoſtes occidere & eſſe conſueverunt; Aſini nihil intereſt, cui ubique eadem ferendi oneris eſt propoſita conditio.

Hæc

Hæc fabula ſervos admonet, ne dominos magnopere mutare formident, modo prioribus deteriores futuri non ſint.

De Vulpe & mulieribus gallinas edentibus.

VUlpes juxta villam quandam tranſiens, conſpexit catervam mulierum plurimas gallinas opiparè aſſatas alto ſilentio comedentem; ad quas converſa, Qui clamores, inquit, & canum latratus contra me eſſent, ſi ego facerem quod vos facitis! Cui reſpondens quædam anus, Peſſima animalium inquit, nos quæ noſtra ſunt comedimus, tu vero aliena furaris.

Hæc Fabula nos admonet, ne putemus nobis in aliena licere, quod propriis dominis licet.

De Caponibus pinguibus & macro.

VIr quidam complures Capones in eodem ornithoboſcio incluſos largo nutricaverat cibo, qui pingues effecti ſunt omnes præter unum, quem ut macilentum irridebant fratres. Dominus, Nobiles hoſpites lauto & ſumptuoſo acceptuus convivio, imperat coquo, ut ex his interimat coquatque quos pinguiores invenerit. Hoc audientes corpulenti ſeſe affligebant, dicentes, Quanto præſtitiſſet, nos macilentos, eſſe!

Hæc Fabula in pauperum ſolamen conficta eſt, quorum vita tutior eſt quàm divitum,

De Trabe & Bobus eam trahentibus.

TRabs ulmea de bobus conquerebatur, dicens, Ingrati, ego multo tempore meis vos frondibus alui, vos vero me nutricem veſtram per ſaxa & luta trahitis. Cui boves, Gemitus ſuſpiriaque noſtra, & ſtimulus quo pungimur, te docere poſſunt, quod te trahimus inviti. Ignovit Trabs.

Hæc nos docet Fabula ne in eos excandeſcamus, qui non ſua ſponte nos lædunt.

De Arboribus pulchris & deformi.

ARbores complures in eodem creverant loco procerè, rectæ enodéſque; præter unam humilem, parvam, nodoſamque, quam ut deformem puſillamque cæteræ

teræ ludibrio habere ſolita erant. Ædificaturus domum loci dominus jubet omnes excidi, præter eam quæ brevitate & deformitate ſua ædificium indecorum redditura videbatur. Cæteris exciſis, deformis hæc ſecum dicebat, De te non amplius querar, natura, quod me turpem genueris, cum formoſis tam magna videam imminere diſcrimina.

Hæc fabula nos admonet, ne doleamus nos natos eſſe deformes, cum multis formoſitas ſæpe nocuerit.

De Cygno in morte canente, reprehenſo à Ciconia.

CYgnus moriens interrogabatur à Ciconia, cur in morte, quam cætera animalia adeo exhorrent, multo ſuaviores, quàm in omni vita, emitteret ſonos, cùm potius mœſtus eſſe deberet. Cui Cygnus, Quia inquit, neque quærendi cura amplius cruciabor, neque aucupum laqueos extimeſcam.

Hæc Fabula admonet, ne mortem formidemus, quâ omnes vitæ præſentes miſeriæ præciduntur.

De Muliere virum morientem flente, & parente eam conſolante.

MUlierem adhuc juvenem, cujus vir animam agebat, parens conſolabatur, dicens; Ne te affligas, ne tantopere lugeas, filia, alium enim virum tibi inveni, iſto longe formoſiorem, qui prioris deſiderium facile mitigabit. At Mulier doloris impatiens, ut quæ maritum ardenti amore proſequebatur, non modo verba parentis non admittebat, ſed intempeſtivam alterius mariti mentionem accuſabat. At ubi maritum defunctum vidit, inter lacrimas & luctus parentem interrogat an adſit juvenis ille quem ſibi in virum dare velle ſe dixerat.

Fabula indicat, quàm cito defunctorum maritorum amor ex Uxorum animis excidere ſoleat.

De

De Muliere amatoris deceſſum flente.

MUlier impudica amatorem ſuum abeuntem, quem omnibus fere rebus ſpoliaverat, multis lacrymis proſequebatur. Interrogante autem eam vicinâ, cur tam immoderate fleret. Non diſceſſum ejus, inquit, ſed pallium quod ei reliqui fleo.

Fabula indicat, non amatores, ſed eorum bona à meretricibus amari.

De muſca, quæ quadrigis inſidens, pulverem ſe excitaſſe dicebat.

QUadrigæ in ſtadio currebant, quibus Muſca inſidebat. Maximo autem pulvere, tum equorum pedum pulſu, tum rotarum volutatione exorto, dicebat Muſca, Quam magnam vim pulveris excitavi?

Hæc fabula ad eos ſpectat, qui, cum ignavi ſint, alienam tamen gloriam ſuis magnificis verbis in ſe transferre conantur.

De Anguilla conquerente, quod magis quàm ſerpens infeſtaretur.

ANguilla interrogabat Serpentem quare, cum ſimiles eſſent, atque cognati, homines tamen ſe potiùs quam illam inſequerentur. Cui Serpens, Quia rarò, inquit, me lædunt impune.

Hæc fabula indicat, minus lædi ſolere qui ſeſe ulciſcuntur.

De Aſino, Simia & Talpa.

COnquerenti Aſino quod cornibus careret, Simia verò quòd cauda ſibi deeſſet: Tacete, inquit Talpa, cum me oculis captum videatis.

Hæc fabula ad eos pertinet, qui non ſunt ſua ſorte contenti: qui ſi aliorum infortunia conſiderarent, æquiore animo tolerarent ſua.

De Nautis Sanctorum auxilium implorantibus.

NAuta quidam in maria ſubita & atra tempeſtate deprehenſus, cæteris ejus ſociis diverſorum divorum auxilium implorantibus, neſcitis, inquit, quid petitis.

Ante

Ante enim quàm Sancti iſti ad Deum pro noſtrâ liberatione ſe conferant, hac eminente procella obruemur. Ad eum igitur confugiendum cenſeo, qui abſque alterius adminiculo, à tantis malis nos poterit liberare. Invocato igitur Dei omnipotentis auxilio, illico procella ceſſavit.

Fabula indicat, ubi potentioris auxilium haberi poteſt, ad imbecillioris non confugiendum.

De Piſcibus è ſartagine in prunas deſilientibus.

PIſces adhuc vivi in ſartagine fervente oleo coquebantur; quorum unus, Fugiamus hinc, fratres, inquit, nè pereamus. Tum omnes pariter è ſartagine exilientes in ardentes prunas ceciderunt. Majore igirur dolore affecti, damnabant conſilium quod ceperant, dicentes; Quanto atrociori nunc morte perimus?

Hæc nos admonet fabula, ut ita præſentia vitemus pericula, nè incidamus in graviora.

De quadrupedibus ſocietatem adverſus aves cum piſcibus ineuntibus.

QUadrupedes, cum bellum ſibi ab avibus eſſet indictum, cum piſcibus fœdus ineunt, ut eorum auxilio ſe ab avium furore tuerentur. Cum autem optata expectarent auxilia, Piſces negant ſe per terram ad eos accedere poſſe.

Hæc nos admonet fabula, ne eos nobis ſocios faciamus, qui cum opus ſit, nobis adeſſe non poſſunt.

De Legato avaro tubicines decipiente.

QUidam avarus pro patria legatus in aliam urbem profectus erat; cui tubicines præſtò affuerunt, ut illius aures turbarum clangore, loculos autem ſuos pecuniâ implerent. Quibus ille renuntiari jubet, non eſſe nunc locum cantibus, ſe in ſummo luctu & mœrore conſtitutum, matrem enim ſuam obiiſſe. Tubicines, autem

tem ſpe fruſtrati & mœſti obeunt. Amicus quidam legati audiens luctum, ad eum viſendum conſolandúmque accedit, ſinterrogabatque quamdudum mater ejus obiiſſet. Quadraginta jam anni ſunt, inquit. Tum amicus intellectâ legati ſtrophâ, in riſum effuſus eſt.

Hæc Fabula in avaros facit, qui omni arte ſtudent conſervare pecuniam.

De Viro, qui ad Cardinalem nuper creatum gratulandi gratiâ acceſſit.

VIr quidam facetus admodum & urbanus, audiens amicum ſuum ad Cardinalatûs dignitatem adſumptum, ad eum gratulandi gratiâ acceſſit. Qui honore tumidus, amicum veterem agnoſcere diſſimulans, quiſnam eſſet interrogabat. Cui ille ut erat ad jocos promptus. Miſereſco, inquit, tibi cæteriſque qui ad ejuſmodi honores perveniunt. Quam primum enim dignitates ejuſmodi eſtis aſſecuti, viſum, auditumque, & cæteros ſenſus ità amittitis, ut priſtinos amicos amplius non dignoſcatis.

Hæc Fabula eos notat, qui in altum ſublati veteres deſpiciunt amicitias.

De Juvene Senis curvitatem irridente.

JUvenis quidam conſpicatus ſenem in arcus tenſi ſimilitudinem curvum, interrogavit, an ſibi arcum vellet vendere. Cui ille, ecquid eſt tibi opus pecuniam amittere? ſi enim ad meam perveneris ætatem, abſque pecuniâ arcum tibi natura concedet.

Hæc Fabulâ indicat minimè irridenda vitia ſenilis ætatis, quam nemo vivendo effugere poteſt.

De Sene puellam in uxorem accipiente.

VIr quidam imprudens, exacto ſeptuageſimo vitæ anno puellam duxerat in uxorem qui ad id tempus in cœlibatu permanſiſſet. Cui cum debitum ſolvere non poſſet, dicere ſolebat, Quàm malè vitam meam diſpo-

diſpoſui! Juveni enim mihi uxor deerat; nunc autem ſenex deſum uxori.

Hæc Fabula innuit, omnia ſuo tempore peragenda.

De Aquila & Pica.

PIca aquilam rogabat, ut ſe inter ſuos familiares & domeſticos acciperet; quando id mererétur, cum corporis pulchritudine, tum ad mandata peragenda linguæ volubilitate. Cui Aquila, Hoc facerem, reſpondit, ni vererer, nè quæ intra tegulam fiant, tua loquacitate cuncta efferres.

Hæc Fabula monet, linguaces & garrulos domi non habendos.

De Turdo amicitiam cum Hirundine ineunte.

GLoriabatur turdus ſe amicitiam contraxiſſe cùm hirundine. Cui mater; Stultus es, fili, inquit, ſi credis te cum ea poſſe convivere, cùm uterque veſtrum diverſa ſoleat appetere loca: tu enim frigidis, illa tepidis delectatur locis.

Hâc monemur Fabula, ne nos nobis faciamus amicos quorum vita à noſtra diſſentit.

De Ruſtico & Mure.

RUſticus quidam erat admodum pauper, ſed adeò facetus, ut nè calamitatis, quidem tempore nativi lepôris obliviſceretur. Is cum villam ſuam caſu igne injecto ità ardentem videret, ut aliquo modo ignem extinguere poſſe diffideret, mœſtus ſpectat incendium. Interim cernit murem quendam, qui, villâ egreſſus, periculum quàm ocyſſimè fugiebat. Oblitus damnorum ruſticus, accurrit & murem corripiens, illum in medium jecit incendium, dicens, Ingratum animal, tempore felicitatis mecum habitâſti, nunc quia fortuna mutata eſt, villam meam deſeruiſti.

Fabula indicat, eos non eſſe veros amicos, qui arridente fortuna à latere tuo non diſcedunt, turbatâ autem, præcipiti abeunt curſu.

De Eremita Ægrotante.

INſitum eſt à natura omni animantium generi, ut rei venereæ libidine incitentur ; à quâ ſi qui homines, qui corvo albo rariores ſunt, ſe abſtinere volunt, ſæpè in graves morbos incidere ſolent. Quidam igitur eremita, ipsâ adoleſcentiâ ità titillationes carnis evicerat, ut uſque ad quintum & vigeſimum ætatis annum virgo permanſerit. Cùm autem ea ætate graviſſimè ægrotare cœpiſſet, medici nullum aliud ſalutis ejus remedium ſe invenire dicebant, niſi ut cum aliqua muliere coiret. Diu eremita recuſavit, mori ſe potius velle dicens, quàm virginitatem, rem tam præclaram, & Deo maximè gratam, amittere: aſſueti enim virtutibus ægre illas à ſe diſcedere patiuntur. Victus tandem precibus & cupiditate vitæ, quâ nihil homini ſanæ mentis dulcius eſt, adductæ ſibi mulieris infuſus gremio, *placidum petiit per membra ſoporem.* Experrectus autem vehementer angebatur ; & tantam vim lacrimarum effundebat, ut omnes qui aderant illius miſererentur ; quiſque igitur conſolari, & ut bono animo eſſet hortari, quoniam Deus clementiſſimus Pater, ei ignoſceret, quia non voluptatis, ſed recuperandæ ſanitatis cauſâ tale opus perpetraſſet. At ego, inquit iſtud non fleo, ſed quod tantam dulcedinem citius expertus non ſum.

Hæc indicat Fabula, humanam naturam adeo peccatorum illecebris delectari, ut vitiorum voluptatem facile virtutum amaritudini anteponat.

De Divite quodam & Servo.

VIr erat dives, ſervum habens tardi ingenii, quem regem ſtultorum ſolebat nuncupare. Ille his verbis ſæpius iratus, ſtatuit hero par referre. Semel enim in herum converſus, Utinam, inquit, rex ſtultorum eſſem ; In toto enim terrarum orbe nullum meo latius eſſet imperium, & tu quoque meo ſubeſſes imperio.

Fabula

Fabula indicat, omnia plena esse stultorum.

De Viduâ Virum petente.

VIdua quædam dives à vicinâ petebat, ut maritum sibi reperiret, quem non coitûs gratiâ (qui ingratus admodum sibi erat) sed ne bona sua dilapidarentur, exoptare se dicebat, Mulier sagax, & viduæ versutias intelligens, se inquisituram pollicetur. Paucis post diebus viduam conveniens, Reperi inquit, tibi virum ex animi tui sententia; est enim vir prudens, ad res gerendas natus, & genitalibus caret, quæ tibi cordi non sunt. Cui vidua. Abi hinc, inquit, in malam rem cum isto marito tuo illepido, etsi enim coitus appetens non sum, volo tamen habeat quod nos reconciliet, siquando cœperimus esse discordes.

Hæc Fabula indicat, nullum matrimonium felix, si clavus defuerit, qui virum & mulierem arctissimè constringat.

De Canibus Urbanis Villaticum insequentibus.

CAnes complures Urbani quendam villaticum præcipiti insequebantur cursu: quosdiu ille fugit, nec repugnare ausus est. At ubi ad insequentes conversus substitit, & dentes ipse quoque ostendere cœpit, omnes pariter substiterunt nec aliquis Urbanorum illi appropinquare audebat. Tunc imperator exercitûs, qui fortè ibi aderat, ad suos conversus milites, Commilitones inquit, hoc spectaculum nos admonet, ne fugiamus, cum præsentiora fugientibus quàm repugnantibus videamus imminere pericula.

De Anu Dæmonem accusante.

VOlunt homines ut plurimum, quando suâ culpâ aliquid sibi acciderit adversi, in fortunam, vel in dæmonem culpam conferre, ut se crimini exuant; adeo

omnes ſibi indulgent. Hoc dæmon ægre ferens, cum videret anum quandam arborem aſcendentem, ex quâ illam ruituram, & in ſe culpam collaturam præviderat, accitis teſtibus, dixit, Videte anum illam abſque meo conſilio arborem aſcendentem, unde eam caſuram eſſe proſpicio: eſtote mihi teſtes, me ei non ſuaſiſſe, ut ſoleata illam aſcenderet. Mox anus cecidit, & cum interrogarent, cur ſoleata arborem aſcendiſſet; Dæmon, inquit, me impulit. Tum Dæmon, adductis teſtibus, probavit, id ab anu abſque ſuo factum eſſe conſilio.

Fabula indicat homines minimè venia dignos, qui eam liberè peccent, Fortunam vel Dæmonem accuſant.

De Teſtudine & Ranis.

TEſtudo conſpicata Ranas, quæ in eodem ſtagno paſcebantur, adeo leves agileſque, ut facile quolibet proſilirent, & longiſſime ſaltarent; naturam accuſabat, quod ſe tardum animal, & maximo impeditum onere procreaſſet, ut neque facilè ſe movere poſſet, & magna aſſidue mole premeretur. At ubi vidit Ranas anguillarum eſcam fieri, & cujuſcunque vel leviſſimo ictui obnoxias, aliquantulum recreata dicebat; Quanto melius eſt onus, quo ad omnes ictus munita ſum, ferre, quàm tot mortis ſubire diſcrimina?

Hæc Fabula indicat, ne ægre feramus dona naturæ, quæ majori nobis commodo ſæpe ſunt, quàm nos intelligere valeamus.

De Gliribus Quercum eruere volentibus.

GLires quer cum arborem glandiferam dentibus eruere deſtinaverunt, quo paratiorem haberent cibum, ne victûs gratia toties aſcendere & deſcendere cogerentur. Sed quidam ex his, qui ætate, & uſu rerum, ac prudentia cæteris longe anteibat, eos abſterruit, dicens, Si nutricem noſtram nunc interficiemus, quis futuris annis nobis ac poſteris noſtris alimenta præbebit?

Fabu-

Fabula hæc monet virum prudentem debere non modo præſentia intueri, verum etiam futura longe proſpicere.

De Cane & Hero.

CAnem quidam habens, quò magis illi diligeretur, ſemper eum ſuis paſcebat manibus, ligatúmque ſolvebat: ligari autem & verberari jubebat à ſervo, ut beneficia à ſe, maleficia autem à ſervo, in illum viderentur eſſe collata. Ægrè autem ferens canis, ſe aſſidue ligari verberarique, aufugit, & cum increparetur à domino ut ingratus, & tantorum beneficiorum immemor, qui à ſe fugiſſet, à quo ſemper dilectus, paſtuſque fuiſſet, legatus autem verberatúſque nunquam; reſpondit, Quod ſervus tuo juſſu facit, à te factum puto.

Fabula indicat eos malefactores habendos, qui maleficiorum cauſa fuere.

De Avibus Scarabeos timentibus.

MAgnus timor aves inceſſerat, ne ſcarabei arcu pilari eas occiderent, à quibus magnam pilarum vim in ſterquilinio ſummo labore fabricatam audierant. Tunc paſſer, Nolite, inquit, expaveſcere; quomodo enim pilas in nos per aëra volantes jacere poſſunt, cum eas per terram magno molimine vix trahant?

Hæc Fabula nos admonet, ne hoſtium opes extimeſcamus, quibus deeſſe videmus ingenium.

De Urſo & Apibus.

URſus ictus ab Ape, tantâ ira percitus eſt, ut alvearia, in quibus Apes mellificaverant, tota unguibus diſcerperet. Tunc Apes univerſæ, cum domos ſuas dirui, cibaria auferri, filios necari viderent, facto impetu aculeis urſum invadentes pene necavere; Qui ex eorum manibus vix elapſus, ſecum dicebat, Quanto melius erat apis unius aculeum tolerare, quàm tot in me hoſtes meâ iracundiâ concitare!

Hæc Fabula innuit, longè melius interdum eſſe injuriam unius ſuſtinere, quàm dum unum punire volumus, multos nobis inimicos comparare.

De Aucupe & Volucribus.

AUceps tetenderat Volucribus retia, largâmque illis in area effuderat eſcam: paſcentes tamen aves non capiebat, quia ſibi videbantur paucæ; quibus paſtis ac avolantibus, aliæ paſtum adveniunt; quas quoque propter paucitatem capere neglexit. Hoc per totum diem ordine ſervato, ac aliis advenientibus, aliis abeuntibus, illo ſemper majorem prædam expectante, tandem adveſperaſcere cœpit. Tunc auceps amiſſa ſpe multas capiendi cum jam tempus eſſet quieſcendi, attrahens retia unam tantum fringillam, quæ infelix in areâ remanſerat, cepit.

Hæc Fabula indicat, qui omnia comprehendere volunt, ſæpe pauca vix capere poſſe.

De Milite & duobus Equis.

MIles, equum habens optimum, emit alium nequicquam illi bonitate parem, quem multo diligentius quàm priorem nutriebat. Tunc poſterior priori ſic ait, Cur me dominus quàm te impenſius curat, cum tibi neque pulchritudine, neque robore, neque velocitate comparandus ſim? Cui iſte, Eſt hæc, inquit, hominum natura, ut ſemper in novos hoſpites benigniores ſint.

Hæc Fabula indicat hominum amentiam, qui nova, etiamſi deteriora ſint, ſolent veteribus anteponere.

De Sue & Cane.

SUs irridebat Canem odoriſequum, qui domino murmure & caudâ adularetur, à quo ad artem aucupatoriam multis verberibus, auriumque vellicationibus fuerat inſtructus. Cui Canis, Neſcis, inquit, inſane, neſcis quæ verberibus illis ſum conſecutus. Per ea enim ſuaviſſimis perdicum coturnicumque carnibus veſcor.

Hæc

Hæc Fabula nos admonet, ne iniquo feramus animo præceptorum verbera, quæ multorum bonorum cauſa conſueverunt eſſe.

De Trabe Boum pigritiam increpante:

TRabs quæ curru vehebatur, boves ut lentulos increpabat, dicens, Currite pigri, onus enim leve portatis. Cui boves, Irrides nos, reſponderunt? Ignoras quæ te pœna maneat. Onus hoc nos citò deponemus; tuum autem tu, quoad rumparis, ſuſtinere cogeris. Indoluit Trabs, nec ampliùs boves convitiis laceſſere auſa eſt.

Hæc Fabula quemlibet monet, ne aliorum inſultet calamitatibus, cum ipſe poſſit majoribus ſubjici.

De Carduele & Puero.

CArduelis avis interrogata à puero, à quo deliciis habita, & ſuavibus largiſque cibis nutrita fuerat, cur caveâ egreſſa regredi nollet. Ut meo, inquit, me arbitratu, non tuo, paſcere poſſim.

Hæc Fabula indicat, viri libertatem cunctis deliciis anteponendam.

De Scurra & Epiſcopo.

SCurra quidem calendis Januarii ad Epiſcopum quendam, divitem quidem, ſed avarum accedens, numiſma aureum ſtrenæ nomine petiit. Antiſtes inſanire hominem dixit, qui crederet tantam pecuniam ſibi in ſtrenam dari. Tunc Scurra nummum argenteum efflagitare cœpit. Sed cum ille hoc quoque nimium ſibi videre diceret; æreum quadrantem ut ſaltem ſibi traderet, orabat. Sed cùm nè hunc quoque poſſet ab Epiſcopo extorquere, Reverende, inquit, Pater, ſaltem benedictione tua me pro ſtrena imperti. Tunc Epiſcopus, Flecte, inquit, genua, fili, ut tibi benedicam. At ego, inquit Scurra, benedictionem iſtam tuam tam vilem nolo. Si enim nummum æreum valeret, eam mihi nunquam profecto concederes.

Hæc Fabula contra eos Epiſcopos & Sacerdotes conficta eſt, qui divitias & opes pluris faciunt, quàm cuncta Eccleſiæ ſacra atque myſteria.

De Upupa indigne honorata.

INvitatæ fere omnes aves ad aquilæ nuptias, indignè ferebant, Upupam cæteris præferri, quia coronâ inſignis eſſet, & verſicoloribus pennis ornata, cum ſemper inter ſtercora & ſordes ſolita eſſet volitare.

Hæc Fabula ſtultitiam eorum arguit, qui in hominibus honorandis potius veſtium nitorem, præſtantiamque formæ, quàm virtutes moreſque ſoleant attendere.

De Sacerdote & Pyris.

SAcerdos quidam guloſus, extra patriam ad nuptias proficiſcens, ad quas fuerat invitatus, reperit in itinere pyrorum acervum, quorum ne unum quidem attigit, quamvis magna affectus fame, quin potius ea ludibrio habens, lotio conſperſit; indignabatur enim ejuſmodi cibos ſibi in itinere offerri, qui ad lautas accedebat epulas. Sed cum itinere torrentem quendam ita imbribus auctum offendiſſet, ut ſine vitæ periculo tranſire non poſſet domum redire conſtituit. Revertens autem jejunus, tanta eſt oppreſſus fame, ut niſi pyra illa, quæ urina conſperſerat comediſſet, cum aliud non inveniret, extinctus fuiſſet.

Hæc Fabula monet nihil eſſe contemnendum, cum nihil ſit tam vile & abjectum, quod aliquando uſui eſſe non poſſit.

De Mulo & Equo.

MUlus conſpiciens equum aureo fræno ephippioque inſignem, & purpureis opertum phaleris, rumpebatur invidiâ, illum beatum reputans, qui continuo optimis veſceretur cibis, & decoro amiceretur ornatu; ſe autem præ illo infelicem, qui clitellis male dolatis oppreſſus quotidie maxima onera ferre cogeretur. At ubi vidit equum è pugna redeuntem multis affectum vul-

vulneribus, præ illius calamitate ſe felicem appellabat, longè melius eſſe, dicens, quotidiano labore durum victum quæritare, & turpiter veſtiri, quàm poſt optimos & delicatos cibos, & tantos ornatus, mortis adire diſcrimina.

Hæc Fabula monet, regibus & principibus minimè invidendum, quia divitiis & opibus abundant; cum vitam eorum longe pluribus periculis, quàm pauperum, videamus eſſe ſubjectam.

De Porco & Equo.

POrcus conſpiciens equum bellatorem, qui cataphractus ad pugnam prodibat; Stulte, inquit, quò properas? In pugnâ enim fortaſſe morieris. Cui Equus. Tibi inter lutum ſordeſque impinguato, cùm nihil dignum laude gefferis, cultellus adimet vitam; mortem verò meam comitabitur gloria,

Hæc Fabula innuit, honeſtius eſſe rebus præclare geſtis occumbere, quàm vitam turpiter actam protrahere.

De Coriario emente pellem Urſi à Venatore nondum capti.

COriarius ad venatorem accedens, emit ab eo pelſem Urſi, pecuniamque pro eâ protulit. Ille ſibi in præſentia pellem Urſi, non eſſe, cæterùm poſtridie venatum profecturum, urſoque interfecto, pellem illius ei ſe daturum pollicetur. Coriarius animi gratiâ cum venatore in ſilvam profectus, altiſſimam arborem aſcendit, ut inde Urſi venatoriſque certamen proſpiceret. Venator intrepidus ad antrum ubi Urſus latebat profectus, immiſſis canibus, illum exire compulit: qui evitato venatoris ictu eum proſtravit humi. Tunc venator, ſciens hanc feram in cadavera non ſævire, anhelitu retento, ſe mortuum ſimulabat. Urſus naribus admotis olfaciens, cum illum nec naſo nec corde ſpirantem deprehenderet, abſceſſit. Coriarius cum feram abeſſe perſpiceret, ac nihil amplius adeſſe periculi,

culi, ex arbore se deducens, & ad venatorem, qui nondum surgere audebat, accedens, illum ut surgeret monebat. Interrogavit deinde, quid ad aurem ei ursus locutus esset. Cui venator, Monuit, me inquit, nè deinceps ursi pellem vendere vellem, nisi eum prius cepe-rim.

Hæc Fabula indicat, incerta pro certis non habenda.

De Eremita & Milite.

FRemita quidam. vir sanctissimæ vitæ, militem hortabatur, ut relicta seculari militia, quam absque Dei offensa & animi discrimine pauci exercent, tandem se corporis traderet quieti, & animæ consuleret saluti. Cui miles, Faciam, inquit, quod mones, pater; verum enim est, quod hoc tempore milites neque stipendia exigere valeant, licèt exigua sint, neque prædari possint.

Hæc Fabula indicat, multos vitiis renunciare, quia illa amplius exercere non possunt.

De Viro & Uxore bigamis.

VIr quidam, defuncta Uxore quam valde dilexerat, duxit alteram, & ipsam viduam, quæ assidue ei prioris mariti virtutes fortiaque facinora objiciebat. Cui ut par referret, ipse quoque defunctæ Uxoris mores probatissimos pudicitiamque insignem referebat. Quodam autem die, viro irata; pauperi, eleemosynam petenti partem caponis, quam in cœnam utrisque coxerat, dedit, dicens, Do tibi hoc pro animâ prioris viri. Quod audiens maritus, accersito paupere, reliquum caponis dedit, dicens, Et ego quoque do tibi hoc pro anima Uxoris meæ defunctæ. Sic illi, dum alter alteri nocere cupiunt, quod cœnarent tandem non habuerunt.

Hæc Fabula monet, non esse contra eos pugnandum, qui se possunt optimè vindicare.

De

De Leone & Mure.

LEo laqueo captus in ſilva, cum ſe ita irretitum videret ut nullis viribus ſe inde poſſe explicare confideret, murem rogavit, ut abroſo laqueo eum liberaret, promittens tanti beneficii ſe non immemorem futurum; quod cum mus promptè feciſſet, Leonem rogavit, ut filiam ejus ſibi traderet in Uxorem, Nec abnuit Leo, ut benefactori ſuo rem gratam faceret. Nova autem nupta ad virum veniens, cum eum non videret, caſu illum pede preſſit atque contrivit.

Hæc Fabula indicat, Matrimonia, & cætera conſortia improbanda, quæ ab imparibus contrahuntur.

De Ulmo & Silere.

ULmus, in ripâ flummis nata, ſiler ſibi proximum irridebat, ut debile & invalidum, quod ad omnem vel leviſſimum undarum impetum flecteretur, ſuam autem firmitatem & robur magnificis extollebat verbis, quod multos annos aſſiduos amnis impetus inconcuſſa pertulerat. Semel autem maximâ undarum violentiâ ulmus perfracta trahebatur ab aquis. Cui ſiler, ridens, inquit, Cur me deſeris, vicina? Ubi eſt nunc fortitudo, tua?

Fabula ſignificat, ſapientiores eſſe, qui potentioribus cedunt, quàm qui reſiſtere volentes, turpiter ſuperantur.

De Cera duritiem appetente.

CEra ingemiſcebat, ſe mollem, & cuicunque leviſſimo ictui penetrabilem procreatam. Videns autem lateres ex luto multo ſe molliori factos in tantam duritiem ignis calore perveniſſe, ut multa perdurarent ſecula, ſe jecit in ignem, ut eandem duritiem conſequeretur. Sed ſtatim igne liquefacta, conſumpta eſt.

Hæc admonet Fabula, ne appetamus quod eſt nobis à natura denegatum.

De

De Agricola Militiam & Mercaturam affectante.

AGricola quidam ægrè ferebat, ſe aſſiduè terram volvere, nec perpetuis laboribus ad magnas divitias pervenire; cùm nonnullos videret milites, qui actis præliis ità rem auxerant, ut bene induti incederent, & lautis epulis nutriti, beatam agerent vitam. Venditis igitur ovibus, capris, ac bobus, equos emit & arma, & in militiam profectus eſt, ubi cùm ab imperatore ſuo male pugnatum eſſet, non ſolum quæ habebat perdidit, ſed etiam pluribus vulneribus affectus eſt. Quare damnatâ militia mercaturam exercere ſtatuit, ut in quâ majus lucrum & minorem laborem exiſtimabat. Prædiis igitur venditis, cum navem mercibus impleviſſet, navigari cœperant, ſed cum in alto eſſet, tempeſtate magna coorta, navis ſubmerſa eſt, & ipſe cum cæteris qui in eâ erant, ad unum omnes periere.

Hæc Fabula admonet, quemlibet debere ſuâ ſorte eſſe contentum, cum ibique ſit parata miſeria.

De Aſino & Scurra.

ASinus indignè ferens Scurram quendam honorari, & pulchris veſtibus amiciri, quia magnos ventris edebat ſonos, ad magiſtratus acceſſit, petens nè ſe minus quàm Scurram honorare vellent. Et cum magiſtratus admirantes eum interrogarent, cur ſe ità honore dignum duceret? Quia, inquit, majores quàm Scurra crepitus ventris emitto, eoſqueabſque fœtore.

Hæc Fabula eos arguit, qui in rebus leviſſimis ſuas pecunias profundunt.

De Amne ſuum fontem laceſſente.

AMnis quidam ſuum fontem convitiis laceſſebat, ut inertem, quod immobilis ſtaret, nec ullos haberet piſces: Se autem plurimum commendabat, quod optimos crearet piſces, & per valles blando murmure ſerperet. Indignatus fons in amnem velut ingratum, undas

undas repreſſit, Tunc amnis, & piſcibus, & dulci ſono, privatus, exaruit.

Hæc Fabula eos notat, qui bona quæ agunt, ſibi arrogant, non Deo attribuunt, à quo ceu à largo fonte, noſtra bona procedunt.

De Viro maligno & Dæmone.

VIr malignus cum plurima perpetraſſet ſcelera, & ſæpius captus, & carcere concluſus, arctiſſimè pervigili cuſtodiâ teneretur, dæmonis implorabat auxilium; qui ſæpenumero illi affuit, & è multis eum periculis liberavit. Tandem iterum deprehenſo, & ſolitum auxilium imploranti, dæmon, magnum calceorum pertuſorum faſcem ſuper humeros habens, apparuit dicens. Amice amplius tibi auxilio eſſe non poſſum; tot enim loca pro te liberando hactenus peragravi, ut hos omnes calceos contriverim; nulla etiam mihi ſupereſt pecunia, quâ alias valeam comparare; quare pereundum eſt tibi.

Hæc admonet Fabula, ne exiſtimemus noſtra ſemper impunita fore peccata.

De *Avibus plures Reges eligere volentibus.*

AVes conſultabant de pluribus regibus eligendis, cum aquila tantos volucrum greges ſola regere non poſſet; feciſſentque voto ſatis, niſi cornicis monitu à tali conſilio deſtitiſſent, Quæ cum cauſam rogaretur, cur non plures reges duceret eligendos; Quia difficilius, inquit plures, quam unus ſaccus implentur.

Hæc Fabula docet, longè melius ab uno, quàm à multis principibus gubernari.

De *Muliere, quæ pro Viro ſe velle mori dicebat.*

MAtrona quædam admodum pudica & viri amantiſſima, ægre ferebat, maritum adverſa valetudine detineri; lamentabatur, ingemiſcebat, & ut ſuum

ſuum in virum amorem teſtaretur, rogabat mortem, ut ſi maritum ſibi eſſet ereptura, ſe potiùs quàm illum vellet occidere. Inter hæc verba, mortem cernit horribili aſpectu venientem; cujus timore perterrita, & jam ſui voti pœnitens, non ſum ego, inquit quem petis, jacet ibi in lecto quem occiſura veniſti.

Hæc Fabula indicat, neminem eſſe adeo amantem amici, qui non malit ſibi bene eſſe quàm alteri.

De Adoleſcente in funere matris canente.

VIr quidam defunctam uxorem, quæ ad ſepulchrum efferebatur, lacrimis & fletibus proſequebatur, filius verò ejus canebat. Qui cum à patre increpareturut amens & inſanus, qui in matris funere cantaret, cùm unà ſecum mœſtus eſſe & flere deberet, Pater mi inquit, ſi ſacerdotes ut canerent conduxiſti, cur mihi iraſceris gratis concinenti? Cui pater, Non tuum inquit, & ſacerdotum eſt idem officium.

Hæc Fabula indicat, non omnia omnibus eſſe decora.

De Viro Zelotypo, qui uxorem dederat alteri cuſtodiendam.

VIr Zelotypus uxorem, quam parùm pudice vivere compererat, cuidam amico, cui plurimum fidebat, dederat cuſtodiendam? ingentem pollicitus pecuniam, ſi eam ita diligenter obſervaret, ut nullo modo conjugalem violaret copulam. At ille, ubi aliquot dies expertus cuſtodiam hanc nimis difficilem, & ingenium ſuum verſutiâ mulieris vinci comperiſſet, ad maritum accedens dixit; Se amplius nolle hanc tam duram gerere provinciam, quandoquidem ne Argus quidem, qui totus oculatus fuit mulierem invitam poſſet cuſtodire; addidit præterea, ſi neceſſe ſit, malle ſe anno integro ſaccum plenum pulicibus quotidie in pratum deferre, ſolutoque ſacco eas inter herbas paſcere, veſpereque facto, omnes domum reducere, quàm uno die impudicam mulierem ſervare.

Hæc

Hæc Fabula indicat, nullos cuſtodes ita eſſet dilegentes qui impudicas mulieres valeant cuſtodire.

De Viro clyſteres recuſante.

VIr quidam natione Germanus, dives admodum, ægrotabat; ad quem curandum plures acceſſerunt medici; (ad mel enim catervatim convolant muſcæ) quorum unus inter cætera dicebat, Opus eſſe clyſteribus ſi vellet convaleſcere. Quòd cum vir hujuſmodi inſuetus medicinæ audiret, furore percitus, Medicos domo ejici jubet, dicens, Eos eſſe inſanos, qui, cum caput ipſi doleret, podicem vellent mederi.

Hæc Fabula innuit, omnia etiam ſalutaria, inſuetis & inexpertis, & aſpera & obſtutura videri.

De Aſino ægrotante, & Lupis viſitantibus.

ASinus ægrotabat, famáque exierat, eum cito moriturum. Ad eum igitur viſendum cùm Lupi caneſque veniſſent, peteréntque à filio quomodo pater ejus ſe haberet; ille per oſtii rimulam reſpondit, Meliùs quàm velletis.

Hæc indicat Fabula, quòd multi fingunt moleſte ferre mortem aliorum, quos tamen cupiunt celeriter interire.

Quod Nuci, Aſino, & Mulieri proſunt verbera.

MUlier quædam interrogabat nucem ſecus viam natam, quæ à prætereunte populo ſaxis impetebatur, quare eſſet ita amens, ut quo pluribus majoribuſque verberibus cæderetur, eò plures præſtantioreſque fructus procrearet. Cui juglans, Eſnè inquit, proverbii immemor ita dicentis,

Nux, Aſinus, Mulier, ſimili ſunt lege ligati:
Hæc tria nil recte faciunt, ſi verbera ceſſent.

Hæc Fabula innuit, ſæpe homines propriis jaculis ſe ſolere confodere.

De Aſino laborum finem non inveniente.

ASinus hyberno tempore plurimùm angebatur, quod nimio afficeretur frigore, & durum paleatum habere victum; quare vernam temperiem & teneras herbas

bas optabat. ſed cum ver adveniſſet, cogereturque à domino, qui figulus erat, argillam in aream, & lignum ad fornacem, indique lateres, imbrices, regulâs ad diverſa loca deferre; pertæſus veris, in quo tot labores tolerabat, æſtatem omnibus votis expectabat, ut dominus, meſſe impeditus, eum quieſcere pateretur. Sed tunc quoque cum meſſe in aream, & inde domum triticum ferre compelleretur, nec quieti ſibi locus eſſet autumnum ſaltem laborum finem fore ſperabat. Sed ubi ne tunc quoque malorum terminum adeſſe cernebat, cum quotidie vinum, poma, ligna portanda eſſent rurſus, hyemis nivem & glaciem efflagitabat, ut tunc ſaltem aliqua ſibi requies à tantis laboribus concederetur.

Hæc Fabula indicat, nulla eſſe præſentis vitæ tempora, quæ non perpetuis ſunt ſubjecta laboribus.

De *Mure*, *qui cum Fele amicitiam contrahere volebat.*

MUres complures in cavo parietis commorantes, contemplabantur felem quæ in tabulato capite demiſſo & triſti vultu recumbebat; Tunc unus ex iis, Hoc animal, inquit, benignum admodum & mite videtur; vultu enim ipſo ſanctimoniam quandam præfert; volo ipſum alloqui, & cum eo indiſſolubilem nectere amicitiam. Quæ cum dixiſſet & propius acceſſiſſet, à fele captus & dilaceratus eſt. Tunc cæteri hoc videntes, ſecum aiebant, non eſt profectò, non eſt vultui temere credendum.

Hæc Fabula innuit, non ex vultu, ſed ex operibus homines judicandos; cum ſub ovina pelle ſæpe atroces lupi deliteſcant.

De Aſino, qui Hero ingrato ſerviebat.

ASinum, qui viro cuidam ingrato multos annos inoffenſo pede ſervierat, ſemel, ut fit, dum ſarcina preſſius eſſet gravi, & ſalebroſa incederet via, ſub onere decidebat. Tum dominus implacabilis multis verberibus ſurgere

ſurgere compellebat, pigrum animal & ignavum nuncupans. At ille miſer inter verbera hæc ſecum dicebat; Infelix ego, quàm ingratum ſortitus ſum herum! Nam quamvis ei multo tempore ſine offensâ ſervierim, tamen non hoc unum delictum tot meis priſtinis beneficiis compenſat.

Hæc Fabula in eos conficta eſt, qui beneficiorum ſibi collatorum immemores, etiam minimam benefactoris ſui in ſe offenſam atroci pœna proſequuntur.

De Lupo ſuadente Hiſtrici ut Tela deponeret.

LUpus eſuriens in hiſtricem intenderat animum; quam tamen quia ſagittis undique munita erat, invadere non audebat. Excogitatâ autem eam perdendi aſtutiâ, illi ſuadere cœpit, nè pacis tempore tantum telorum onus tergo portaret; quandoquidem non aliquid ſagittarii, niſi cum prælii tempus inſtaret, portarent. Cui hiſtrix, Adverſus Lupum, inquit, ſemper præliandi tempus eſſe credendum eſt.

Hæc Fabula innuit, virum ſapientem oportere adverſus inimicorum & hoſtium fraudes ſemper eſſe munitum.

De Mure liberante Milvum.

MUs conſpicatus milvum laqueo aucupis implicitum miſertus eſt avis quamvis ſibi inimicæ, abroſiſque dente vinculis evolandi viam fecit. Milvus tanti immemor beneficii, ubi ſe ſolutum vidit, murem nil tale ſuſpicantem corripiens, unguibus & roſtro laceravit.

Hæc Fabula innuit, malignos hujuſmodi gratias ſuis benefactoribus ſolere impendere.

De Cochleâ petente à Jove, ut ſuam domum ſecum ferre poſſet.

CUm Jupiter ab exordio mundi ſingulis animalibus munera, quæ petiiſſent, elargiretur; Cochlea ab eo petiit ut domum ſuam poſſet circumferre. Interrogata à Jove, quare tale ab eo munus expoſceret, quod illi grave

& moleſtum futurum erat. Malo, inquit, tam grave onus perpetuò ferre, quàm, cùm mihi libuerit, malum vicinum non poſſe vitare.

Fabula indicat, malorum vicinitatem omni incommodo fugiendam.

De Herinaceo Viperam hoſpitem ejiciente.

HErinaceus hyemem adventare præſentiens, blandè viperam rogavit, ut in propriâ illius cavernâ adverſus vim frigoris locum ſibi concederet. Quod cùm illa feciſſet, herinaceus huc atque illùc ſe provolvens, ſpinarum acumine viperam pungebat, & vehementi dolore torquebat. Illa malè ſecum actum videns, quando herinaceum ſuſcepit hoſpitio, blandis eum verbis, ut exiret, orabat, quandoquidem locus duobus eſſet anguſtus. Cui herinaceus, Exeat, inquit, qui hic manere non poteſt. Quare Vipera, ſentiens ſibi locum ibi non eſſe, illinc ceſſit hoſpitio.

Fabula indicat, eos in conſortio non admittendos, qui nos poſſunt ejicere.

De Lepore ſeſe Vulpi præferente ob pedum velocitatem.

LEpus ſeſe dignum reputabat qui Vulpi præferretur, quoniam longè illam pedum pernicitate ſuperabat. Tum Vulpes, At ego, inquit, ingenium ſum ſortita præſtantius, quo ſæpiùs quàm tu pernicitate tuâ canes eludo.

Hæc Fabula indicat, corporis velocitatem & vires ab ingenio longe ſuperari.

De ſene, ob impotentiam, libidinem carnis relinquente.

VIr quidam ſanctitate præditus ſingulari, ſenem quendam admonebat, ut tandem vitia libidinis dimittat, cui vehementer inſudabat. Cui ſenex, Obtemperabo, inquit, pater ſancte, ſanctiſſimis optimisque admonitionibus tuis. Nam uſum Veneris admodum mihi obeſſe ſentio, & virga mihi amplius non arrigitur.

Hæc

Hæc Fabula indicat, malos non amore virtutis & Dei, ſed timore pœnæ & impotentia à conſuetis vitiis deſiſtere.

De Agricola quodam & Poeta.

AGricola quidam ad Poetam accedens, cujus agros colebat, cùm eum inter libros ſolum offendiſſet, interrogavit eum, quo pacto ità ſolus vivere poſſet? Cui ille: Solus, inquit, tantùm eſſe cœpi, poſtquam te huc contuliſti.

Hæc Fabula indicat, eruditos viros, qui doctiſſimorum virorum turba continue ſtipantur, tunc ſolos eſſe, cum inter illiteratos homines fuerint.

De Lupo Ovis pelle induto, qui gregem devorabat.

LUpus Ovis pelle indutus, Ovium ſe immiſcuit gregi, quotidiéque aliquam ex eis occidebat; quod cum paſtor animadvertiſſet, illam in altiſſima arbore ſuſpendit. Interrogantibus autem cæteris paſtoribus, cur Ovem ſuſpendiſſet, aiebat, pellis quidem, ut videtis, eſt Ovis, opera autem erant Lupi.

Hæc Fabula indicat, homines non ex habitu, ſed ex operibus judicandos; quoniam multi ſub veſtimentis ovium lupina faciunt opera.

De Patre Filium ad virtutes fruſtra hortante.

PAter quidam filium, ut vitiis deditum, multis hortabatur verbis ut derelictâ vitiorum vitâ virtutibus invigilaret, quæ ei laudem & decus erant parituræ. Cui filius, fruſtra, inquit, pater, ad hæc facienda hortaris; multos enim prædicatores, ut aiunt, audivi, qui longè te melius ad virtutum hortabantur viam, nunquam tamen eorum admonitionibus obſecutus ſum.

Hæc Fabula indicat, viros malignæ naturæ nullius hortatu à vitas velle diſcedere.

De Cane oves domini ſui occidente, à quo ſuſpenſus eſt.

PAſtor quidam Cani oves ſuas dederat cuſtodiendas, optimis illam paſcens cibis. At ille ſæpe aliquam ovem occidebat. Quod cum paſtor animadvertiſſet, canem capiens, eum volebat occidere. Cui Canis, Quare me inquit, perdere cupis? Sum unus ex domeſticis tuis; interfice potius lupum, qui continuò tuo inſidiatur ovili. Imò, inquit paſtor, te quàm lupum morte dignum magis puto. Ille enim palàm ſe meum hoſtem profitetur; tu verò ſub amicitiæ ſpecie quotidie meum imminuis gregem.

Hæc innuit Fabula, longe magis puniendos, qui ſub amicitiæ ſpecie nos lædunt, quàm qui aperte ſe noſtros inimicos profitentur.

De Ariete cum Tauro pugnante.

ARies quidam inter lanigeros greges erat, tanta cornuum & capitis firmitate, ut cæteros Arietes ſtatim faciléque ſuperaret; quare cum nullum amplius Arietem inveniret, qui occurſanti tibi auderet obſiſtere, crebris elatus victoriis, taurum auſus eſt ad certamen provocare. Sed primo congreſſu, cùm in taurinam frontem arietaſſet, tam atroci ictu repercuſſus eſt, ut fere moriens, hæc diceret, Stultus ego quid egi? Cur tam potentem adverſarium auſus ſum laceſſere, cui me imparem creavit natura?

Fabula indicat, cum potentioribus non eſſe certandum.

De Vidua & Aſino viridi.

VIdua quædam cœlibatum exoſa, nubere cupiebat, ſed non audebat, verita vulgi irriſiones, qui maledicti is eas ſolet inceſſere, quæ ad ſecundas tranſeunt nuptias; ſed commater ejus, quàm contemnendæ eſſent populi voces, hâc arte monſtravit. Juſſit enim Aſinum album, quem Vidua habebat, viridi colore depingi, & per omnes urbis vicos circunduci. Quod dum fieret, tanta

tanta admiratio ab initio omnes invaſerat, ut non ſolum pueri, verum etiam ſenes hac re inſolita moti, Aſinum animi gratia comitarentur. Deinde, cum hujuſmodi animal quotidie per urbem duceretur, deſierunt admirari. Itidem, inquit ad Viduam commater, eveniet tibi; ſi enim virum acceperis, per aliquot dies eris Fabula vulgi; deinde hic ſermo conticeſcet.

Hæc Fabula indicat, nullam rem eſſe tanta dignam admiratione, quæ diuturnitate temporis non deſinet eſſe miraculum.

De Aquila filios Cuniculi rapiente.

AQuila altiſſima arbore nidulata, catulos Cuniculi, qui non longe illinc paſcebantur in eſcam pullorum ſuorum rapuerat; quam Cuniculus blandis orabat verbis ut ſuos ſibi filios reſtituere dignaretur. At illa, eum ut puſillum & terreſtre animal, & ad ſibi nocendum impotens arbitrata, eos in conſpectu matris unguibus dilacerare, & pullis ſuis epulandos apponere non dubitavit. Tunc Cuniculus filiorum morte commotus, hanc injuriam minime impunitam abire permiſit; arborem enim, quæ nidum ſuſtinebat, radicitus effodit; quæ levi impulſu ventorum procidens, pullos Aquilæ adhuc implumes & involucres in humum dejicit; qui à feris depaſti magnum doloris ſolatium Cuniculo præbuerunt.

Hæc indicat Fabula, neminem potentia ſua fretum imbecilliores debere deſpicere, cum aliquando infirmiores potentiorum injurias ulciſcantur.

De Lupo piſce fluvii maris regnum affectante.

LUpus piſcis erat in amne quodam, qui pulchritudine, magnitudine, ac robore cæteros ejuſdem fluminis piſces excedebat. Unde cuncti eum admirabantur, & tanquam regem præcipuo proſequebantur honore. Quare in ſuperbiam elatus, majorem principatum

cœpit appetere. Relicto igitur amne in quo multos annos regnaverat, ingreſſus eſt mare, ut ejus regnum ſibi vindicaret. Sed offendens Delphinum miræ magnitudinis, qui in illo regnabat, ità ab illo inſectatus eſt, ut aufugiens vix amnis oſtium ingrederetur; unde amplius non auſus ſit exire.

Hæc Fabula admonet ut rebus noſtris contenti, ea non appetamus quæ noſtris viribus ſunt longe majora.

De Ove Paſtori convitiante.

OVis convitiabatur paſtori, quod non contentus lacte quod in uſum ſuum filiorumque ab ea mulgebat, inſuper illam vellere denudaret. Tunc paſtor iratus filium ejus trahebat ad mortem. Ecquid, innuit Ovis, pejus mihi facere putes? Ut te, inquit, paſtor, occidam, & lupis canibuſque projiciam devorandam. Siluit Ovis, majora adhuc mala formidans.

Hæc Fabula indicat, non debere homines in Deum excandeſcere, ſi divitias & filios ipſis permittat auferri; cum etiam majora & viventibus & mortuis poſſit inferre ſupplicia.

De Auriga & Rota currus ſtridente.

AUriga interrogabat currum quare rota quæ erat deterior ſtrideret, cum cæteræ idem non facerent. Cui currus, Ægroti, inquit, ſemper moroſi & querulæ eſſe conſueverunt.

Hæc Fabula indicat, mala ſolere homines ad querimoniam ſemper impellere.

De Viro amicos experiri volente.

VIr quidam dives admodum & liberalis magnam habebat amicorum copiam quos ad cœnam ſæpiſſime invitabat; ad quem libentiſſimè accedebant. Volens autem experiri, an in laboribus & periculis ſibi fideles eſſent, omnes pariter convocavit, dicens, Obortos ſibi inimicos, ad quos perdendos ire ſtatuerat; quare correptis armis ſecum irent, ut illatas ſibi ulciſcerentur injurias. Tum omnes præter duos ſeſe excuſare cœperunt. Cæteris igitur repudiatis, illos tantum duos in amicorum,

rum numero habuit; quos deinde ſingulari amore proſecutus eſt.

Hæc Fabula indicat, adverſam fortunam amicitiæ experimentum eſſe quàm optimum.

De Vulpe canem Leporis Cani laudante.

VUlpes cum fugeret à Cane & jamjam eſſet capienda, nec ullam aliam evadendi viam invenire ſe poſſe cognoſceret; Quid me, inquit, ô Canis, perdere cupis, cujus caro tibi uſui eſſe non poteſt? Cape potius Leporem illum (non procul enim lepus aberat) cujus carnem ſuaviſſimam mortales eſſe commemorant. Canis igitur motus conſilio Vulpis, omiſsâ Vulpe, Leporem inſecutus eſt; quam tamen, ob incredibilem ejus velocitatem, capere non potuit. Paucis poſt diebus lepus conveniens Vulpem, vehementer eam accuſabat (verba enim ejus audierat) quòd ſe Cani demonſtrâſſet. Cui Vulpes, Quid me accuſas, lepus, cùm tantopere te laudavi? quid diceres ſi te vituperâſſem?

Hæc Fabula indicat, multos mortales, ſub laudationis ſpecie, aliis perniciem machinari.

De Lepore calliditatem, & Vulpe celeritatem à Jove petentibus.

LEpus & Vulpes à Jove petebant, hæc ut calliditati ſuæ peditum celeritatem; ille ut velocitati ſuæ calliditatem adjungeret. Quibus Jupiter ita reſpondit, Ab origine mundi è ſinu noſtro liberaliſſimo ſingulis animantibus ſua munera ſumus elargiti: uni autem omnia dediſſe, aliorum fuiſſet injuria.

Hæc indicat Fabula, Deum ſingulis ſua munera ita eſſe æquali lance largitum, ut quiſque eſſe debeat ſuâ ſorte contentus.

De Equo inculto, ſed veloci & cæteris eum irridentibus.

EQui complures ad Circenſes ludos fuerant adducti pulcherimis phalaris ornati, præter unum quem

cæteri incultum,& ad hujuſmodi certamen ineptum irridebant, nec unquam victorem futurum opinabantur. Sed ubi currendi tempus advenit, dato tubæ ſigno cuncti carceribus exſiliêre; tum demum innotuit quanto hic, paulo ante irriſus, cæteros velocitate ſuperaret, omnibus enim aliis poſt ſe longo intervallo relictis, palmam aſſecutus eſt.

Fabula indicat, non ex habitu, ſed ex virtute homines judicandos.

De Ruſtico per vocem hædi ad Juriſconſultum admiſſo.

RUſticus quidam gravi lite implicitus,ad quendam juriſconſultum acceſſerat, ut eo patrono ſeſe explicaret. At ille aliis negotiis impeditus renunciari jubet ſe non poſſe nunc illi vacare; quare abiret, aliàs rediturus. Ruſticus qui huic ut veteri fidoque amico plurimum fidebat ſæpius rediens nunquam admiſſus eſt. Tandem hædum adhuc lactantem & pinguem ſecum deferens, ante ædes juriſperiti ſtabat ; & hædum vellicans, illum balare coegit. Janitor, qui ex precepto heri dona portantes ſtatim admittere ſolebat, audita voce hœdi januam illico aperiens, hominem introire jubet. Tunc Ruſticus ad hædum converſus, Gratias, inquit, ago, hœdule mi, qui tam faciles mihi has effeciſti fores.

Fabula indicat, nullas res tam duras difficileſque eſſe quas munera non aperiant.

De Adoleſcente ex coitu infirmo, & Lupo.

ADoleſcens quidam uxorem duxerat, & ipſam quoque Adoleſcentulam formoſam admodum & libidinoſam ; cujus effrænæ libidini dum ſatisfacere cupit, ità lumbos exhauſit, ut paucis poſt diebus macilentus fieret, & mortuo magis quàm vivo ſimilis videretur; non ingredi, non ſtare, non aliquod opus facere poterat, ſed,

ut

ut ſenex quidam, apricatione gaudebat. Dum ergo in aprico ſtans loco, calore ſolis ſeſe calefaceret, accidit, ut venatores qui Lupum fuerant inſectati, illac iter haberent, quos cùm adoleſcens interrogaret, cur Lupum non ceperant; Ob incredibilem, inquiunt, illius velocitatem, illum aſſequi non potuimus. Tunc ait adoleſcens, Uxorem profectò hic Lupus habere non debet; ſi enim uxori junctus eſſet nunquam tanta pedum pernicitate polleret.

Hæc indicat Fabula, neminem eſſe adeo robuſtum & fortem, quem nimius Veneris uſus non infirmum & debilem reddat.

De Sene juvenem poma ſibi ſurripientem ſaxis dejiciente.

SEnex quidam juvenem ſibi poma ſurripientem blandis orabat verbis, ut ex arbore deſcenderet, nec res ſuas vellet auferre. Sed cùm incaſſum verba funderet, juvene ejus ætatem ac verba contemnente; Non in verbis tantùm, inquit, verùm etiam in herbis audio eſſe virtutem. Herbas igitur vellere, & in illum jacere cœpit. Quod juvenis conſpicatus, in vehementem riſum effuſus eſt, & ſenem delirare arbitratur, qui crederet eum ex arbore herbis poſſe depellere. Tunc Senex omnia experiri cupiens. Quando inquit, verborum & herbarum vires adverſus aptorem mearum rerum nullæ ſunt, lapidibus agam, in quibus quoque dicunt eſſe virtutem; lapidéſque, quibus gremium impleverat, in juvenem jaciens, illum deſcendere & abire coegit.

Hæc Fabula indicat, omnia prius ſapienti tentanda, quàm ad armorum confugiatur auxilium.

De Luſcinia, cantum Accipitri pro vita pollicente.

LUſcinia ab accipitre famelico comprehenſa, cùm modo ſe ab eo devorandam eſſe intelligeret, blandè eum rogabat, ut ſe dimitteret, pollicita pro tanto beneficio

ficio ingentem mercedem ſeſe relaturam. Cùm autem accipiter eam interrogaret, quid gratiæ ſibi referre poſſet; Aures, inquit, tuas mellifluis cantibus demulcebo. At ego, inquit accipiter, malo mihi ventrem demulceas; ſine tuis enim cantibus vivere poſſum, ſine cibo verò non poſſum.

Hæc Fabula innuit, utilia jucundis anteponenda.

De Leone Porcum ſibi ſocium eligente.

LEo cum ſocios adſciſcere ſibi vellet, multáque animalia ſeſe illi adjungere optarent, idque precibus & votis expoſcerent, ſpretis cæteris, cum porco ſolùm ſocietatem voluit inire. Rogatus autem cauſam, reſpondit, Quia hoc animal adeò fidum eſt, ut amicos & ſocios ſuos in nullo quantumvis magno diſcrimine unquam relinquat.

Hæc Fabula docet, eorum amicitiam appetendam, qui adverſitatis tempore à præſtando auxilio non referunt pedem.

De Culice cibum & hoſpitium ab Ape petente.

CUlex hyberno tempore, cùm fame & frigore ſe periturum conjiceret, ad apum acceſſit alvearia, ab eis cibum & hoſpitium petens; quæ ſi ab eis fuiſſet conſecutus, promittebat, filios earum ſe artem muſicam edocturum. Tunc quædam Apis, At ego malo artem meam liberi mei diſcant, quæ eos à famis & frigoris periculo eximere poterit.

Fabula nos admonet, ut liberos noſtros iis artibus erudiamus, quæ eos inopiâ valent vindicare.

De Aſino, tubicine, & Lepore tabellario.

LEo rex quadrupedum adverſus volucres pugnaturus ſuorum acies inſtruebat. Interrogatus autem ab urſo quid ei aſini inertia aut leporis timiditas ad victoriam conferre poſſent, quos ibi inter cæteros milites adeſſe cernebat; reſpondit, Aſinus tubæ ſuæ clangore milites ad pugnam concitabit; Lepus verò, ob pedum celeritatem tabellarii fungetur officio.

Fabula

Fabula ſignificat, neminem adeo contemptibilem, qui aliqua in re nobis prodeſſe non poſſit.

De Accipitribus inter ſe inimicis, quos Columbæ compoſuere.

ACcipitres invicem inimici quotidie decertabant, ſuiſque odiis occupati, alias aves minime infeſtabant. Columbæ illorum vicem dolentes, eos miſſis legatis compoſuere. Sed illi, ubi inter ſe amici effecti ſunt, cæteras aves imbecilliores, & maxime Columbas, vexare & occidere non deſinebant. Tum ſecum Columbæ, Quàm utilior accipitrum diſcordia, quàm concordia, nobis erat!

Hæc admonet Fabula, malorum inter ſe odia civium alenda potius quàm extinguenda; ut dum inter ſe digladiantur, viros bonos quiete vivere permittant.

De Muliere ignem in mariti domum ferente.

VIr quidam prudens uxorem ducebat. Interrogatus autem ab amicis, quid ſibi vellet facula illa quam nova nupta accenſam paternâ domo efferret; rurſuſque mariti domum ingreſſura accendit & introfert; Significat, inquit, me hodie ignem è ſoceri mei ædibus ablatum in domum meam inferre.

Fabula ſignificat, ſæpenumero mulierem ignem quendam eſſe, qui mariti bona comburit.

De Prætore repetundarum damnato.

PRætor, qui pecuniam cui præfuerat, expilaverat, repetundarum damnatus fuerat. Cumque ægre ablata reſtituerat, dicebat quidam è provincialibus, Hic noſter prætor mulieres imitatur, quæ fœtus concipientes, mirâ voluptate afficiuntur; cum autem eos amittunt, incredibili dolore torquentur.

Fabula innuit, aliena non eſſe ſurripienda; ne, illa deponere coacti, mœrore conficiamur.

De

De Sene mortem differre volente.

SEnex quidam mortem, quæ eum è vita raptura advenerat, rogabat ut paululum differret, dum teſtamentum conderet, & cætera ad tantum iter neceſſaria præpararet. Cui mors, Cur non, inquit, hactenus præparaſti, toties a me monitus? Et cum ille, Eam nunquam à ſe viſam antea, diceret: Cum inquit, non æquales tuos modo, quorum nulli fere jam reſtant, verum etiam juvenes, pueros, infantes, quotidie rapiebam nonne te admonebam mortalitatis tuæ? Cum oculos hebeſcere, auditum minui, cæteroſque ſenſus indies deficere, corpus ingraveſcere ſentiebas, nonne tibi me propinquam eſſe dicebam; & te admonitum negas? quare ulterius differendum non eſt.

Hæc Fabula indicat ita vivendum, quaſi mortem ſemper adeſſe cernamus.

De Viro avaro Sacculum nummorum alloquente.

VIr quidam avarus, qui ingentem aureorum acervum malè partum relicturus moriebatur, interrogat ſacculum nummorum, quem morienti ſibi juſſerat afferri, Quibus voluptatem eſſet allaturus? Cui ſacculus, Hærédibus, inquit, tuis, qui nummos à te tanto ſudore quæſitos, in ſcortis & conviviis profundent; & dæmonibus, qui animam tuam æternis ſuppliciis mancipabunt.

Hæc Fabula indicat, ſtultiſſimum eſſe in eis laborare, quæ aliis gaudium, nobis autem ſint allatura tormenta.

FINIS.

LAURENTII VALLENSIS

In Fabulas Æſopi, è Græco in Latinum ſermonem verſas, ad clariſſimum virum Arnoldum Foveldam, præfatio.

PRomiſeram nuper, me tibi coturnicis, quos ipſe venatus eſſem, miſſurum. Eas capere, ut homo venandi inſuetus, cum non poſſem, ad venationem meam, id eſt, ad literas me converti; & forte ad manus venit libellus Græcus ex prædâ navali, 33 Æſopi Fabulas continens. Has omnes bidui labore venatus ſum. Mitto igitur ad te ſive Fabulas, ſive mavis coturnices, quibus te oblectare poſſis & ludere. Etenim ſi Octavianum, Marcumque Antonium, orbis terrarum principes, ludo coturnicum delectatos accipimus; profecto tu, vir literarum amantiſſimus, & literato hoc genere ludendi delectaberis. Ei ſi quis Octaviano aut Antonio pugnacem aliquam harum avium dono dediſſet, jucundam illis rem gratamque feciſſet; ego quoque tibi jucundus gratuſque ero, qui plures quam triginta ejus generis aves dono mitto pugnaces, victrices, & ſi forte magis juvat, etiam pingues. Oblectant enim hæ Fabulæ & alunt, nec minus fructus habent, quàm floris. Sed ne donum ſuum laudare inſolentis ſit, finem faciam. Tu, ſi coturnices veras quàm has Fabulas malis, reſcribe; mittam namque non modo coturnices, ſed & perdices. Ex urbe Cajeta, Calend. Maii, Anno 1538.

De Vulpe & Capro.

VUlpes & Caper ſitibundi, in quendam puteum deſcenderunt; in quo cum perbibiſſent, circumſpicienti reditum Capro, Vulpes ait, Bono animo eſto caper, excogitavi namque quo pacto uterque reduces ſimus, ſiquidem tu eriges te rectum prioribus pedibus ad parietem admotis, cornuaque adducto ad pectus mento reclinabis, & ego per terga cornuaque tua tranſiliens, & extra puteum evadens, te iſtinc poſtea educam. Cujus conſilio fidem habente Capro, atque ut ille jubebat, obtem-

obtemperante, ipſa è puteo proſiliit, ac deinde præ gaudio in margine putei geſtiebat exultabatque, nihil de hirco curæ habens: Cæterum cum ab hirco ut fœdifraga incuſaretur, reſpondit, Enim vero, hirce, ſi tantum tibi eſſet ſenſûs in mente, quantum eſt ſetarum in mento, non prius in puteum deſcendiſſes quàm de reditu exploratum habuiſſes.

Hæc Fabula innuit, virum prudentem debere finem explorare, antequam ad rem peragendam veniat.

De Vulpe & Leone:

VUlpes nullum antea Leonem conſpicata, cùm illi aliquando ex improviſo obviâſſet, ita conſpectum ejus expavit, ut parum abfuerit quin extingueretur. Quod cùm iterum poſtea accidiſſet, ad conſpectum quidem Leonis exterrita eſt, ſed non ita ut prius. Tertio autem cum Leonem in civitate eſſet intuita, non modo non exterrita, ſed etiam confidenter adiens, cum eo collocuta eſt & confabulata.

Hæc Fabula innuit, quod conſuetudo & converſatio facit, ut quæ maxime horribilia & formidanda ſunt, neque horrida neque formidoloſa videantur.

De Gallis & Perdice.

GAllos quidam domi ſuæ cum haberet, mercatus eſt perdicem, eamque alendam & in ſocietate gallorum dedit una cum illis ſaginandam; cumque Galli eam mordebant abigebantque, perdix apud ſe afflictabatur, exiſtimans ideo talia inferri ſibi à Gallis, quod ſuum ab illorum genere alienum eſſet. Ubi vero non multo poſt aſpexit illos inter ſe pugnantes, mutuoque percutientes; recreata à mœrore & triſtitia, inquit, Equidem poſthac non afflictabor ampliùs, videns eos etiam inter ſe dimicantes.

Hæc Fabula innuit, virum prudentem debere æquo animo ferre contumelias ab alienigenis illatas, quos videt ne à domeſticorum quidem injuria abſtinere.

De

De Vulpe & Capite quodam reperto.

VUlpes aliquando in domum citharœdi ingreſſa, dum omnia inſtrumenta muſica, omnem ſupellectilem ſcrutaretur, reperit è marmore caput lupinum ſcienter fabreque factum; quod cùm in manum ſumpſiſſet, inquit, O caput cum magno ſenſu factum, nullum ſenſum obtinens!

Hæc Fabula ad eos ſpectat, qui corporis dignitatem habent, animi induſtriam non habent.

De Carbonario & Fullone.

CArbonarius conductâ in domo habitans, Fullonem invitavit, qui eo loci proxime veniſſet, ut iiſdem in ædibus una habitaret. Cui fullo, O homo, non eſt iſtud factum conducibile; vereor enim ne quicquid ipſe candefacerem, id omne tu Carbonariâ aſpergine fuſcares.

Hæc Fabula innuit, nullum cum flagitioſis habendum eſſe commercium.

De Viro jactabundo.

VIr quidam aliquandiu peregrinatus, cùm iterum domum reverſus fuiſſet, cùm multa alia in diverſis regionibus à ſe viriliter geſta jactabundus prædicabat tum vero id maximè, quod Rhodi omnes in certamine ſaliendi ſuperâſſet; ejuſdem rei Rhodios, qui affuerant, teſtes eſſe. Ad quem unus aſſiſtentium reſpondens, inquit, O homo ſi verum iſtud eſt quod loqueris, quid tibi opus eſt teſtibus? Ecce Rhodum! ecce hic certamen ſaliendi!

Hæc indicat Fabula, quod ubi vera teſtimonia adſunt, nihil opus eſt verbis.

De Viro Apollinem tentante.

VIr quidam facinoroſus Delphos ſe contulit, Apollinem tentaturus: habénſque paſſerculum ſub pallio, quem pugno tenebat, & accedens ad tripodas, interrogabat eum dicens, Quod habeo in dextrâ, vivitur, an

an mortuum eſt? prolaturus paſſerculum vivum, ſi ille mortuum reſpondiſſet; rurſus prolaturus mortuum, ſi vivum reſpondiſſet: occidiſſet enim ſtatim ſub pallio clàm, priuſquam proferret. At deus ſubdolam calliditatem hominis intelligens, dixit, O conſultor, utrum mavis facere (penes te namque arbitrium eſt) facito; & ſive vivum ſive mortuum, quid in manibus habes, proferto.

Hæc Fabula innuit, mentem divinam nihil neque latere neque fallere.

De Piſcatore & Smaride.

PIſcator quidam, demiſſis in mare retibus, extulit ſmaridem puſilli corporis, quæ ſic Piſcatorem obſecrabat; Noli me in præſentiâ capere tam puſillam & minutam, ſine abire, & creſcere, ut poſtea ſic adultâ commodo cum majore potiaris. Cui Piſcator inquit, Ego verò amens ſim, ſi lucrum, quod inter manus habeo, licèt exiguum, prætermittam, ſpe futuri boni, quantumlibet magni.

Hæc Fabula innuit, ſtolidum eſſe qui propter ſpem majoris commodi, rem & præſentem & certam, licet parvam, non amplectitur.

De Equo & Aſino.

VIr quidam habebat equum & Aſinum. In itinere autem faciendo, inquit Aſinus Equo, ſi me ſalvum vis, leva me parte oneris mei. Equo illius verbis non obſequente, Aſinus ſub onere cadens moritur. Tunc dominus jumentorum omnes quas portabat Aſinus ſarcinas, ſimulque corium quod à mortuo exuerat, equo imponit. Quo onere depreſſus equus, & gemens, cum clamore inquit, Væ mihi jumentorum infeliciſſimo! quid mihi miſero mali evenit? Nam recuſans partem, nunc totum onus porto, & illius inſuper corium.

Hæc Fabula innuit, majores debere in laboribus participes eſſe minoribus, ut utrique ſint incolumes.

De

De Viro & Satyro.

VIr quidam cum Satyro amicitiam inierat; qui cum edendi gratiâ ſederent, exortâ cœli tempeſtate ac frigore, Vir manus ad os admovens anhelitu refocillabat. Quod intuens Satyrus interrogabat, quamobrem id faceret. Ille inquit, Calore oris algentes manus refocillo. Pauloque poſt calidiori edulio allato, cum Vir iterum ad os manum cum edulio admovens, calorem cibi aſpiratione refrigeraret, interrogat Satyrus quamobrem id faceret: Reſpondente autem Viro, Ut edulium refrigerem. Atqui ego, inquit Satyrus, tecum poſthac amicitiam non exercebo, qui ex uno ore & calidum promis & frigidum. Vale.

Hæc Fabula innuit, devitandam ejus amicitiam eſſe, cujus anceps vita eſt, & non ſimplex ſermo.

De Vulpe & Pardo.

VUlpes & Pardus de pulchritudine altercabantur, & Pardo ſuam pellem verſicolorem extollente; Vulpes, cùm ſuam præponere non poſſet, inquit, At quanto ego ſpecioſior, quæ non corpus, ſed animum verſicolorem ſortita ſum!

Hæc Fabula innuit, pulchritudinem animi antecellere pulchritudinem corporis.

De Fele in Fœminam mutata.

FElis quædam delicium formoſi erat cujuſdam adoleſcentis. Hanc ille, ut in Fœminam mutaret, Venerem deprecatus eſt. Dea miſerta cupiditatis adoleſcentuli, convertit beſtiam in ſpecioſam puellam. Cujus forma inardeſcens adoleſcentulus, adducit illam ſecum domum: quibus conſidentibus in cubiculo, Venus, volens periculum facere, nunquid illa, cum corpore mutaſſet & mores, murem immiſit in medium.

At illa & eorum qui aderant, & cubiculi nuptialis immemor, è cubiculo ſurgens, murem inſequebatur, illum comedere cupiens. Tunc dea indignata, eam iterum in ſuam reſtituit naturam.

Fabula indicat, ſceleſtos homines, etſi conditionem ſtatumq; mutant, tamen mores nequaquam mutare.

De Agricola & Canibus.

AGricola quidam hyberno ſydere in agro deprehenſus, deficientibus cibariis, primùm interfectis ſingulis ovibus, , illarum carnibus veſcebatur, mox & caprarum, poſtremo operariis bobus interemptis alebatur. Quod Canes cùm animadvertiſſent, inter ſe collocuti ſunt, dicentes: At nos hinc faciamus fugam: Si enim operariis bobus dominus noſter non pepercit, nec nobis quidem parcet.

Fabula ſignificat, fugiendos eos eſſe cavendoſque, qui à familiaribus quoque manus non abſtinent.

De Agricola filios ſuos docente.

AGricola filios ſuos videns quotidie litigantes, neque in gratiam inter ſe reduci potuiſſe. juſſit complures virgulas ſibi afferri, (aderant autem filii illic ſedentes) Quæ cum allatæ eſſent, colligavit omnes in unum faſciculum, juſſitque ſingulos filiorum faſciculum capere atque confringere. Illis vero confringere non valentibus, ſolvens poſtea faſciculum, tradit ſingulas ſingulis eis frangendas, atque illis ſtatim faciléque frangentibus, intulit, ita & vos, filii mei, ſi unanimes invicem perſiteritis, inexpugnabiles vos hoſtibus, & invictos præbebitis. Si minùs, ipſa veſtra æmulatio atque ſeditio opportunam vos prædam inimicis faciet.

Fabula innuit, æque res humanas facere vel concordia incrementum, vel diſcordia jacturam.

De

De Muliere & Gallina.

MUlier quædam vidua habebat Gallinam quotidie ſingula ova parientem. Sperans autem Mulier pro ſingulis bina ova parituram, ſi plus tribuiſſet eſcarum, opipare educabat. Gallina vero pinguior effecta, ne unum quidem ovum parturire poterat.

Hæc Fabula indicat, quod homines propter luxum & copiam rerum ingraveſcentes, ab inſtituto retardantur.

De Homine quem Canis momorderat.

ADmorſus à Cane quidam, circumibat ſingulos corrogans curationem; nactuſque eſt quendam, qui cognitâ mali qualitate, inquit, Si tu quidem, ô Homo, convaleſcere vis, ſume cruſtulum panis madefactum in ſanguine vulneris, & porrige Cani, qui te memordit, comedendum. Cui ille deinceps inquit, Ego mehercule, ſi iſtuc fecero, dignus ſum qui ab omnibus hujus urbis canibus præmordiar.

Fabula indicat, improbos homines, cum maxima beneficia acceperint, tum maxime ad malefacta animari.

De Duobus amicis & Urſo.

DUobus amicis unà iter facientibus, fit urſus obviam; quorum unus perterritus, in arborem ſcandens latuit alter vero cùm ſe imparem Urſo fore, & ſi pugnare vellet, ſuperatum iri intelligeret, procidens ſimulabat ſe mortuum. Urſus autem adveniens, aures & occipitium olfaciebat; illo qui ſtratus jacebat uſquequaque continente reſpirationem; ità mortuum eſſe credens Urſus abiit: aiunt enim urſum non ſævire in cadavera. Mox alter, qui inter frondes arboris latuerat, deſcendens interrogat amicum, quidnam ad aurem Urſus ſecum eſſet locutus. Cui amicus inquit, Admonuit, nè poſthac cum hujuſmodi amicis iter faciam.

Fabula innuit, devitandos eos amicos, qui periculoſo in tempore ab auxilio præſtando revocant pedem.

De Adoleſcentibus & Coquo.

DUo Adoleſcentes opſonium à Coquo mercati communiter erant. Cæterùm cum Coquus quibuſdam negotiis domeſticis animum intenderet vacarétque, alter Adoleſcentum partem opſonii in alterius manus immiſit. Convertente ſe Coquo, & partem carnis, quæ aberat, requirente; qui carnem ſuſtulerat, jurabat ſe non habere: qui vero habebat, jurabat ſe non abſtuliſſe. Quibus Coquus, intellecta Adoleſcentum aſtutia, inquit, Etſi me latet fur, tamen eum, per quem juraſtis, Deum non latebit.

Hæc Fabula innuit, quod ſi quid homines celamus, Deum nequaquam celare poterimus, qui ſolus omnia proſpicit, & omnia videt.

De Arundine & Olea.

DIſceptabant Arundo & Olea de conſtantia, de fortitudine, & de firmitate. Oleo quidem probra Arundini ingerebat, ut fragili, & ad omnem ventum vacillanti. Arundo autem obticebat, non longum tempus expectans. Nam cùm ventus vehemens ingruiſſet, Arundo agitabatur reflectebatúrque; Olea verò violentia ventorum, cùm reluctari vellet, confracta eſt.

Hæc Fabula innuit, eos qui fortioribus ad tempus cedant, potiores eſſe iis qui non cedunt.

De Tubicine.

FRat Tubicen quidam qui in militia ſignum caneret. Is interceptus ab hoſtibus, ad eos qui circumſiſtebant, proclamabat, Nolite me, ô viri, innocuum inſontémque occidere. Nullum enim unquam ego occidi: quippe nihil aliud quàm hanc tubam habeo. Ad quem illi viciſſim cum clamore reſponderunt. Tu verò hoc ipſo magis trucidaberis, quòd cum ipſe dimicare nequeas, cæteros potes ad certamen impellere.

Hæc Fabula innuit, quod præter cæteros peccant, qui malis & improbis principibus perſuadent ad inique agendum.

De

De Aucupe & Vipera.

AUceps quidam ſumptis Aucupatoris retibus ad venandum proceſſus, viſoque palumbo in cacumine arboris ſedente, compoſitas artificioſe Arundines cum retibus ad avem clanculùm admovebat, ſperans ſe illam venari poſſe. Quod cùm egit, in altum intuens jacentem Viperam pedibus preſſit; quæ exaſperata dolore, hominem momordit. At ille jam deficiens, Me miſerum inquit, qui dum alterum venari volo, ipſe ab altero captus pereo!

Hæc Fabula innuit, fraudulentos homines inſidias ſuas occultare; ſæpe tamen ab aliis ſuſtinere.

De Caſtore virilia ſibi amputante.

CAſtor præter cæteros quadrupedes in aqua durare dicitur, ejuſque genitalia ad artem medicam ſanè utilia ſunt. Ubi videt indagantibus hominibus ſe captum iri (non enim ignorat quamobrem indagetur) ipſe ſibi genitalia præſcindit, atque inſequens proſpiciens hoc modo incolumis evadit.

Hæc Fabula innuit, hujus exemplo prudentes debere pro adipiſcenda ſalute nullam rationem habere fortunarum.

De Thynno & Delphino.

THynnus, cum Delphinum inſequentem, præcipiti curſu fugeret, & jamjam capiendus eſſet, in anfractum quendam ſe intorſit. Delphinus quoque ad alterum ſimilem ipſo impetu alliſus eſt. Quem Thynnus reſpiciens, eùmque expirantem videns, inquit, jam mihi mors non eſt moleſta, videnti eum, qui mihi cauſa mortis eſt, mecum morientem.

Hæc Fabula indicat, æquo animo ferre homines calamitates, cum eos propter quos in calamitate ſunt, calamitoſos eſficiunt.

De Cane & Lanio.

CAnis quidem inſiliens macellum, Lanio in aliqua re occupato, arrepto pecoris corde fugiebat. Ad quem lanius converſus fugientem aſpiciens, inquit, O Canis, abi; ubicunque fueris, te obſervabo: non enim mihi cor ſubſtuliſti, ſed cor dediſti.

Fabula indicat, jacturam ſemper eſſe hominibus doctrinam.

De Vaticinatore quodam.

VAticinator quidam in foro ſedens, ſermocinabatur; Cui quidem denuntiat, fores domûs ejus affractas eſſe, omniaque direpta quæ in domo fuiſſent. Ad quem nuntium vaticinator gemens, properánſque curſu, ſe domum recipiebat. Quem currentem quidam intuens, O tu, inquit, qui aliena negotia te divinaturum promittis, certe tua ipſe non divinaſti.

Fabula ad eos ſpectat, qui res ſuas non recte adminiſtrantes, alienis quæ nihil ad eos pertinent, providere & conſulere conantur.

De Ægroto & Medico.

ÆGrotus quidam à Medico interrogatus, quonam modo ſe habuiſſet, præter modum reſpondit in ſudorem ſe fuiſſe reſolutum. Cui Medicus, Iſtud, inquit, bonum eſt. Altero autem die iterum interrogatus, quonam modo ſe haberet, reſpondit, Algoribus correptus diu vexatus ſum. Et id quoque, inquit Medicus, bonum eſt. Tertio cum ab eodem Medico interrogaretur, reſpondit, Profluvio corporis debilitatus ſum. Iſtud etiam bonum eſt, inquit Medicus. Poſtea autem à familiari quodam interrogatus, Quomodo habet, ô amice, reſpondit etiam, Benè habeo, ſed morior.

Fabula indicat, arguendos aſſentatores.

De Aſino & Lupo.

ASinus calcato ligni aculeo claudicabat, conſpectoque Lupo, ait, O Lupe (en!) præ cruciatu morior, futurus eſca aut tua, aut vulturum, aut corvorum. Unum

num modò abs te munus flagito: Educ prius de pede aculeum, moriar ſaltem ſine cruciatu. Tum Lupus ſummis dentibus aculeum mordicus deprehendens eduxit. Aſinus vero doloris oblitus, ferratos calces in faciem Lupi impegit; fractaque illius fronte, naribus & dentibus, aufugit; Lupo ſeipſum accuſante, ac merito ſibi id eveniſſe dicente, quod qui didicerat eſſe lanius jumentorum, nunc illorum volebat eſſe chirurgus.

Hæc indicat Fabula, quod qui ſua artificia deſerunt, tranſferentes ſe ad alia ipſis non apta, & in deriſam veniunt, & in diſcrimen.

De Aucupe & Merula.

AUceps tetenderat volucribus retia; quod eminus intuens merula percontabatur hominem quid negotii ageret. Ille reſpondit ſe condere urbem; abiitque longius, & ſeſe abdidit. Merula vero illius verbis fidem habens, & accedens ad eſcam juxta retia appoſitam, capta eſt: accurrente Aucupe, inquit, O homo, ſi tu quidem talem urbem condis, haud multos invenies incolas.

Hæc indicat Fabula, eo maxime modo rem privatam & publicam deſtrui, cum præſides ſævitiam exercent.

De Viatore & pera inventa.

VIator longum ingreſſus iter, ſi quid inveniſſet, ejus dimidium Jovi ſe oblaturum vovit. Inventâ autem poſtea in itinere perâ palmularum amygdalarumque plenâ, comedit omnes palmulas amygdalaſque: ſed harum oſſa, illarum putamina & cortices ad aram quandam obtulit, inquiens, Habes, Jupiter, quod tibi voveram; quod enim inveni, ejus & interiora & exteriora offero.

Fabula innuit, avarum propter pecuniæ cupiditatem etiam dira moliri fallacia.

De Puero & Matre.

PUer quidam in Scholâ condiſcipuli furatus tabellam alphabetariam attulit Matri ſuæ ; à qua non caſtigatus, quotidie magis furabatur. Procedente autem tempore cœpit furari majora: Tandem à magiſtratu deprehenſus ducebatur ad ſupplicium. Matre vero ſequente ac vociferante, rogavit Ille ſatellites ut pauliſper cum ea ad aurem loqui permitterent; quibus permittentibus, & Matre feſtinabundâ aurem ad os filii admovente, auriculam Matris dentibus emorſam evulſit. Cùm mater cæterique eum increparent, non modo ut furem, ſed etiam ut in parentem ſuam impium ; Hæc mihi, inquit, ut perderet, cauſa extitit: Si enim me tabellam alphabetariam furatum caſtigaſſet, nequaquam ad ulteriora progreſſus, nunc ad ſupplicium ducerer.

Hæc Fabula indicat, quod qui inter initia peccandi non coercentur, ad gravia flagitia evadunt.

De Paſtore artem nauticam exercente.

PAſtor in loco maritimo gregem paſcebat ; qui cum vider at mare tranquillum, inceſſit cupido navigationem faciendi ac mercatum. Itaque venundatis ovibus, emptiſque palmularum ſarcinis, navigabat. Obortâ autem vehementi tempeſtate, & navi mergi periclitante, omne pondus navis in mare dejecit, vixque evaſit exonerata navi. Paucis poſt diebus veniente quodam, & tranquillitatem maris admirante (erat enim ſane tranquillum) reſpondens, inquit, palmulas iterum vult quantum intelligo, ideoque immotum ſeſe oſtendit.

Hæc innuit Fabula, eruditiores effici homines damno atque periculo.

De Filio cujuſdam Senis, & Leone.

FIlium ſenior quidam habebat unicum generoſi animi, & canum venaticorum amatorem ; hunc per quietem viderat à Leone trucidari. Territus igitur, ne fortè omnium hoc aliquando ſequeretur eventus, extruxit domum

domum quandam politiſſimam,& laquearibus à feneſtris amæniſſimam. Illuc inducens filium aſſiduus illi cuſtos adhærebat: Depinxerat enim in domo ad delectationem filii omne animalium genus; in quibus & Leonem Adoleſcens hic inſpiciens, eo amplius moleſtiæ contra habet. Quadam autem vice propius ſtans Leoni, inquit, O truculentiſſima fera, propter inane ſomnium patris mei in hac domo aſſervor, velut in carcere; quid tibi faciam? Et hæc dicens, manum parieti incuſſit, oculum Leonis eruere volens; & in clavo, qui illic latebat, offendit. Quâ ex percuſſione manus emarcuit, ſuccrevitque ſanies ac febris ſubſecuta eſt, brevique tempore adoleſcens eſt mortuus. Ita Leo adoleſcentem occidit, nihil adjuvante patris ſophiſmate.

Hæc Fabula indicat, quæ ventura ſunt, devitare poſſe neminem.

De Calvo crines externos gerente pro nativis.

CAlvus quidam mentitos crines gerens, dum equo vehebatur, ecce! ei validior ventus illos de capite ſuſtulit. Riſus ſtatim magnus à circumſtantibus excitabatur, & ille mutuo riſu illis inquit, Quid mirum ſi crines qui non erant mei à me receſſerunt? Illi quoque receſſerunt qui mecum fuerant nati.

Hæc Fabula indicat, nos non debere mœrere ob amiſſas opes. Quod enim naſcentes à natura non accipimus, non poteſt nobiſcum perpetuo manere.

ÆSOPI FABULATORIS clariſſimi Apologi, è Græco Latini facti, per *Rimicium*.

ARGUMENTUM.

ÆSOPUS Fabulator clariſſimus, natione quidem Phrygus, fortuna vero ſervus, fuit colore niger, ac facie ſupra modum deformis. Is quia beneficus ſemper in hoſpites fuit, dea hoſpitalitatis in ſomnis ſibi aſſiſtens largita eſt loquelam (nam ab initio blatero fuit) ſapientiamque, ac variarum Fabularum inventionem; quæ porro Fabulæ non parum conducunt mortalium vitæ. Nam animalia bruta fingit agere eas quæ hominum ſunt actiones; quas ita ante oculos ponit, ut audientium animos incitet ad virtutem; nec ulli ſunt hominum mores, quos in brutis fingendo ipſe non aperit. Has igitur Fabulas ſi quis rite guſtaverit, quam viam ſequi quamque vitare debet, in privatis publiciſque negotiis, facile comperiat. Nam imprimis Fabulam narrat, tum quid Fabula ſignificat compendioſius exponit; atque ordinem Alphabeti in Græco ſecutus, qui in Latino ſermone ſervari non poteſt, hinc ſumit initium.

De Aquila & Vulpe.

AQuila & Vulpes, conflata inter ſe amicitia, in proximo habitare conſtituunt, firmiorem amicitiam ex frequenti converſatione fore putantes. Igitur Aquila nidum alta ſuper arbore inſtituit: Vulpes vero arborem prope, inter dumeta catulos collocat. Una igitur dierum cum Vulpes latibulum egreſſa paſtum catulis quæreret, Aquila & ipſa cibi indiga in latibulum devolans, Vulpis catulos arripuit, ac pullis ſuis comedendos præbuit. Vulpes reveniens, cognita filiorum morte atroci, valde triſtata eſt; & cum Aquilam ulciſci non poſſet, quia quadrupes exiſtens volucrem perſequi nequiebat (quod unum miſeris ac impotentibus datur) Aquilam

Aquilam exſecratur, ac mala ſibi imprecatur; tantum in odium violata vertitur amicitia. Contigit igitur illis diebus ruri captam immolari; cujus fruſtum unà cum carbonibus accenſis Aquila arripiens, ſuſtulit ad nidum; ſed vento vehementius ſpirante nidus, qui ex cœno ac materia exili aridáque confectus erat, incenditur. Aquilæ pulli flammam ſentientes, cùm volare adhuc nequirent, humi decidunt. Vulpes confeſtim illos arripiens, in Aquilæ conſpectu devorat.

Fabula ſignificat, quod qui amicitiam violant, quamvis eorum quos læſerint ultionem declinent, Dei ſupplicium non tamen effugient.

De Aquila & Corvo.

AQuila celſa ex rupe devolans, agnum ex ovium grege arripuit; quam rem cum corvus conſpicatur, æmulatione motus vehementi cum ſtrepitu ac ſtridore devolat in arietem, atque ungues in arietis vellus ita implicat, ut inde ſe jam motu alarum explicare non poſſit. Hunc paſtor cum ita implicitum videt, accurrens, corvum comprehendit, atque alarum pennis inciſis, pueris ſuis pro ludibrio dedit. Verum enim cùm quiſpiam corvum rogabat, quænam volucris eſſet; corvus ait, Prius quidem, quoad animum Aquila fui, nunc verò me corvum eſſe certè cognoſco.

Fabula ſignificat, quod qui ſupra vires quippiam audet, hoc ſolum efficit, quod in adverſa ſæpius incidit, ac ſe vulgo ridiculum exhibet.

De Aquila & Scabrone.

AQuila leporem perſequebatur. Lepus conſilii inops, cum tempus obtulit, ſcabronem videns ab eo auxilium imploravit; cui ſcabro pollicitus eſt tutelam ac cuſtodiam ſuam. Deinde cum Aquilam appropinquantem Scabro conſpicatur, eum precatur, nè ſuum eripiat ſibi ſervum. Aquila Scabronis parvitatem contemnens, coram eo leporem exedit. Verùm Scabro ſuæ injuri-

injuriæ memor, ubi aquila nidificaret, obſervat, ecce aquila ova parit. Scabro alis elatus ad aquilæ nidum volat. atque ova devolvens ad humum dejicit. Aquila ob jacturam ovorum mœrore concitata, evolat ad Jovem (eſt enim ales deo illi ſacrata) ac locum ad pariendum ſibi tutum dari precatur. Jupiter illi concedit: ut cùm tempus adeſt, ejus in ſinu pariat ova. Hoc Scabro prævidens, globum è ſtercore confecit, atque ſurſum evolans, in Jovis ſinum demiſit. Jupiter, volens é ſinu globum excutere, ova aquilæ ſimul excuſſit. Ex tunc aiunt, aquilam nunquam parere, quo tempore Scabrones exiſtunt.

Fabula ſignificat, quod nullus porro contemnendus; quoniam nemo eſt qui injuriam accipiat, quin cum tempus datur ſe ulciſci quærat.

De Philomela & Accipitre.

PHilomela cum alta in quercu ſederet more ſuo ſola canebat. Eum accipiter cibum quæritans, cum intueretur, repente advolat illamque rapit. At Philomela cum ſe interituram videt, accipitrem precatur, ut ſe miſſam faciat, quoniam ad explendum ejus ventrem ipſa ſatis minime ſit, ſed pro ſaturitate ſuâ, ut ad majores aves ſe vertat, opus profecto fore. Eam accipiter torve conſpiciens, ait, Stultus equidem nimium eſſem, ſi quem manibus teneo cibum illum dimitterem amplioris ſpe paſtûs.

Fabula ſignificat, quod qui omittunt id quod manu tenent rerum majorum ſpe, conſilio inopes ac ratione nimium ſunt.

De Vulpe & Tragō.

VUlpes & Tragus ſitientes, in quendam puteum deſcenderunt; verum enim poſt potum, cum egreſſum non inveniret hircus, Vulpes ei comiter ait, Bono ſis animo; nam, quid ſaluti noſtræ opus ſit, prope animadverti; etenim rectus ſtabis, ac pedibus anterioribus cornibúſque muto adhærebis; tuas ego ſcapulas cornuaque conſcendens, cum egreſſa puteum fuero, te comprehendens

dens hinc extraham. Huic caper promtè deſervivit. Vulpes ſuo exultans egreſſu circa os putei capro eludit. At dum caper illam incuſat ſibi pacta haud ſervâſſe, ei facetè vulpecula inquit; ſi ea, caper, ſapientia præditus eſſes, quo pilorum ornatu iſthæc tua barba referta eſt, non prius in puteum deſcendiſſes, quàm egreſſum penſiculate vidiſſes.

Fabula ſignificat, quod homines conſilio præditi rerum finem prius inſpiciant, quàm dent operam rebus gerendis.

De Vulpe & Leone.

VUlpes, quæ nunquam viderat Leonem, cum illi forte obviaſſet, adeo pertimuit, ut mortem pene obiret: Rurſum illum cum aſpexit, pertimuit; ſed minime ut primum. Eum tertio cum intueretur, prope accedens, fuit auſa coràm diſſerere.

Fabula ſignificat, quod res terribiles uſus & conſuetudo familiares facit.

De Cato & Gallo.

CAtus cum Gallum cepiſſet, atque cauſam quæreret qui eam comedere poſſet, illum criminare cœpit, quod eſſet animal turbulentum, qui noctu clamando haud permitteret quieſcere mortales. Gallus ſe excuſabat, quod id ageret ad eorum voluptatem, cùm ad opera facienda eos excitaret. Rurſum Catus ait, Impius es, ac ſupra modum ſceleſtus, qui agis continue contra naturam, cum nec à matre, nec à ſororibus te abſtineas; ſed per incontinentiam cum illis te commiſceas. Gallus iterum defendebat, quod dominæ ſuæ quæſtûs gratia id quoque ageret. Enim vero ex hujuſmodi coitu gallinæ pariunt ova. Tunc inquit Catus, Excuſationibus licet abundas, ego tamen jejunare haud intendo.

Fabula ſignificat, quod qui pravus exiſtit naturâ, cum ſemel delinquere animo propoſuit, quamvis cauſa deſit prætextus, à pravitate tamen non deſiſtit.

De

De Vulpe ſine Cauda.

VUlpes ut è laqueo evaſerat abſciſsâ Cauda, cum ex pudore vitam ſibi mortem putaret, excogitavit alias dolo inducere Vulpes, ut ſub communis commodi ſpecie ſibi ſingulæ Caudam ſibi abſcinderent, & ſic ſuum dedecus levaret. Itaque ad unum Vulpibus congregatis, ſuadet ut Caudam ſibi abſcindant; differens, Caudam non modo dedecori Vulpibus eſſe, ſed oneri gravi atque inepto. E Vulpibus una facetè reſpondit, Heus ſoror, ſi res iſta tibi ſoli conducit, hæc itidem aliis conſulere haud æquum eſt.

Hæc Fabula ad eos ſpectat, qui ſub charitatis ſpecie ſuum commodum conſulendo proſpiciunt.

De Piſcatore & Smaride piſciculo.

PIſcator qui mari rete tetendit, eo Smaridem cepit Piſciculum; qui parvâ adhuc ætate, Piſcatorem orabat, ut dum grandis eſſet, atque majorem quæſtum ex eo aſſequi poſſet, ſibi vitam donaret. Huic Piſcator lepidè reſpondit, Ego quidem mente carerem, ſi quod minimum mihi eſt lucrum, id dimitterem amplioris ſpe quæſtûs.

Fabula ſignificat, quod certa pro incertis, quamvis in eis magna inſit ſpes, ſtultorum eſſet dimittere.

De Vulpe & Rubo.

VUlpes cum ſepem quandam aſcenderet, ut periculum vitaret quod ſibi imminere videbat, rubum manibus comprehendit, atque volam ſentibus perfodit: & cum graviter ſaucia foret gemens inquit Rubo, Ut me juvares cum ad te confugerim, tu deterius me perdidiſti. Cui Rubus, Erraſti Vulpes, ait, quæ pari dolo me capere putâſti, quo cætera conſueviſti.

Fabula ſignificat, quod ſtultum eſt implorare auxilium ab illis, quibus natura datum eſt obeſſe potius quàm prodeſſe.

De

De Vulpe & Crocodilo.

VUlpes & Crocodilus de nobilitate contendebant. Cum Crocodilus multa pro ſe adduceret, & ſupra modum ſe jactaret de ſplendore progenitorum ſuorum; Vulpes ei ſubridens, ait, Heus amice, etſi hoc tu quidem non dixeris, ex tuo corio clare apparet, quod multis jam annis tuorum ſplendore fuiſti denudatus.

Fabula ſignificat, quod homines mendaces res ipſa potiſſimum refellit.

De Vulpe & Venatoribus.

VUlpes venatores effugiens, ac per viam currendo jam defeſſa, hominem caſu reperit lignarium; quem rogat, ut ſe quoquo loco abſcondat. Ille tectorium oſtendit. Vulpes illud ingrediens, in angulo quodam ſe abſcondit; adſunt venatores, lignarium, ſi Vulpem viderit, rogant. Lignarius verbis quidem ſe vidiſſe negat, manu vero, ubi Vulpes latebat, locum oſtendit. Verum enim venatores re haud percepta ſtatim abeunt. Vulpes ut illos abiiſſe proſpicit, tectorio egrediens, tacitè recedit. Lignarius Vulpem criminatur quod cum ſilvam fecerit, nihil ſibi gratiarum agat. Tunc Vulpes ſe convertens, illi tacitè ait, Heus amice, ſi manuum opera, ac mores verbo ſimiles habuiſſes, meritas tibi perſolverem gratias.

Fabula ſignificat, quod homo nequam etſi bona pollicetur, mala tamen & improba præſtat.

De Gallo & Perdice.

GAllos complures cum quis domi haberet, quam emerat perdicem illis compaſcere permiſit. Sed cum Galli illam infeſtarent, roſtriſque percuterent, perdix ea injuria vehementer perdoluit, putans, quia advena, nec ex eo genere eſſet, eas ſibi inferri injurias; Gallos deinde cum invicem certantes conſpiceret perdix,

dix, amota animi perturbatione, ait, De cætero quidem haud tristabor posteaquam inter eos odiosa certamina cerno.

Fabula significat, quod homines sapientia præditi, moderato animo ferunt injurias ab illis vel maximè sibi illatas, qui nec sibi nec suis parcere sciunt.

De Vulpe & Larva.

VUlpes citharœdi domum ingressa, dum, quæ domi parata sunt, sagaciter explorat, larvæ caput reperit arte industriosâ compositum, quod manibus capiens ait, O quale sine cerebro caput!

Fabula significat, quod omnes corpore decori, eandem animi non habent pulchritudinem.

De Homine & ligneo Deo.

HOmo quidam Deum ligneum domi habens, eum orabat ut boni quidpiam sibi tribueret; sed quanto magis orabat, tanto res domi angustior erat: Demum ille concitus ira Deum crucibus prehensis rapit & capiti parieti illidit. Excusso igitur capite, multum auri exsiliit; quod Homo colligens, ait, Perversus nimium atque perfidus, qui dum in honore te habui, nihil equidem profuisti; percussus verò & verberatus, boni plurimum contulisti.

Fabula significat, quod homo nequam si quando prodest, non effici ni coactus.

De Cane ad cœnam vocato.

VIr quidam, cum cœnam opiparam parasset, amicum quendam domum vocavit, ejus quoque canis canem alterius ad cœnam invitavit. Is domum ingressus cum tantum dapum videret apparatum, lætus secum ipse ait, Hodie porro ita me explebo, quod die crastino comedere non indigebo; hisq; dictis motu caudæ applaudit. Coquus vero conspiciens, tacitus per caudam cepit, atque illum sæpius rotans, per fenestram projicit. Ille attonitus humi assu-

assurgens, dum clamando ausugit, cæteri canes ei occurrunt, atque rogant quàm opipare cœnaverit? at ille languens, inquit, ita potu & dapibus me explevi, quod cum exiverim, viam non vidi.

Fabula significat, quod quibus rebus quis delituru est, rebus illis lætari non debet.

De Aquila & Homine.

AQuilam homo quidam cum cepisset, pennis alarum ei evulsis, inter gallinas morari dimisit. Eam deinde quidam mercatus, pennis alas denuò munit: tum aquila volans, leporem capit, fertque illum benefactori suo. Quam rem conspiciens vulpes, homini ait, Noli hanc aquilam, uti prius, hospitio habere, ne ceu leporem te æque venetur. Tum homo aquilæ item pennas evulsit.

Fabula significat, quod bene facientes sunt quidem remunerandi: improbi vero omni studio vitandi.

De Viro Agricola.

HOmo quidem agricultor existens, cum finem vitæ sibi adesse cognosceret, cuperetque filios in agrorum cultu fieri peritos, eos vocavit: atque inquit, filii, ego è vita decedo, bona mea in vineâ consita sunt omnia. Illi post patris obitum, putantes in vineâ thesaurum verum reperire, assumptis ligonibus, marris, ac bidentibus vineam funditus effodiunt, nullumque thesaurum inveniunt. Verum enim vinea, cum probe effossa foret, longe plures solito fructus produxit, atque illos divites fecit.

Fabula significat, quod labor assiduus thesaurum parit.

De Carbonario & Lotore.

CArbonarius lotorem quendam rogavit, ut quatpretio conduxerat domum secum pariter cohabaret. At lotor rem alias expertus ait, Id Conducibile

haud mihi eſſet: Nam quæ albificarem, ea omnia carbonum favillis ipſe maculares.

Fabula indicat, quod res natura diſſimiles ſtare ſimul commode non poſſunt.

De Vulpe eſuriente.

VUlpes ingenti fame concita, cùm quodam in tectorio carnis fruſtum ac panem repoſitum perſpiceret, tectorium ipſum intravit, atque tantum comedit quod ad ingentem tumorem ventrem oſtendit: & cùm ex nimiâ ventris tumefactione indè egredi nequiret, tumens gemebat. Ejus gemitum vulpes alio tranſiens, illàc cum audiret; Illuc accedit rogatque quidnam gemeret? deinde cauſam gemitus edocta, lepide ait, Iſtic manendum eſt uſque dum eo tenuis efficiaris, quanta eras cum intrâſti; nam eo pacto facilè egredieris.

Fabula indicat, quod nihil eſt tam durum, quod tempus non diſſolvat.

De Piſcatore quodam.

PIſcator quidam piſcandi inexpertus, tibiis ac reti aſſumptis juxta maris littus accedit, atque ſaxo quodam ſuper exiſtens, imprimis tubicinare cœpit; putans cantu ſe piſces facile eſſe capturum: verum cantu cum nullum conſequeretur effectum, depoſitis tibiis, rete in mare demiſit, ac piſces cepit perplures. Sed cum ex reti piſces extraheret, atque eos ſaltantes perſpiceret, non inſulſe ait, O improba animalia! dum ad tibiam cecini, ſaltare noluiſtis: nunc, quia canere ceſſo, ſaltus datis aſſiduos.

Fabula indicat, quod omnia probe fiant, quæ fiunt tempore ſuo.

De Piſcatoribus quibuſdam.

PIſcatores piſcatum profecti, diuque piſcando defeſſi, fame præterea & mœrore, quod nihil cepiſſent, confecti, cum abire decernunt, ecce, piſcis quidam alium fugiens ſe inſequentem, in naviculam ſal-

tat.

tat. Illum piſcatores admodum læti comprehendunt, ac in urbem reverſi grandi pretio vendunt.

Fabula indicat, quod frequentius fortuna id exhibet quod ars efficere non poteſt.

De viro inope & infirmo.

HOmo quidam pauper, cum ægrotaret, Diis vovit, quod, ſi ab eo morbo liberaretur, boves centum immolaret. Quod Dii experiri volentes, ſanitatem illi facile reddunt. Liber igitur à morbo, cum boves, quia pauper non haberet, oſſa boum centum collegit, eáque ſuper altare deponens, lepide inquit, Ecce, quod vovi votum vobis nunc perſolvo. At dii illum ulciſci volentes, in ſomnis ei aſſiſtunt, atque inquiunt, ad maris littus pergito, ibi enim in loco ſemoto auri talenta centum reperies. Ille expergefactus, ſomnii memor, dum pergit ad littus, incidit in latrones. Captus itaque eos rogabat, ut ſe miſſum facerent, quoniam mille auri talenta perſolveret eis.

Fabula indicat, quod homo mendax Deos & homines pariter contemnit.

De Vulpe & Pardo.

VUlpes cum Pardo de pulchritudine contendebat; cùm varias corporis notas pardus ſibi duceret decori, vulpes ei comiter ait, Ego quidem longe formoſior ſum judicanda, quæ non corpus ſed animum variis notis habeo notatum.

Fabula indicat, quod decor mentis eſt potior omni corporis ornatu.

De Piſcatoribus quibuſdam.

PIſcatores quidam mari rete trahebant: quod cùm grave eſſe ſentirent, lætitiâ geſtiunt, putantes multos piſces habere irretitos. Sed ut rete in terram traxerunt, piſces quidem paucos, ſaxum vero ingens reti ineſſe cum perſpiciunt, longe triſtantur. Quidam ex illis natu jam grandis, non inurbane ſociis inquit, Animis eſtote quietis; quippe lætitiæ ſoror eſt mœſtitia,

Oportet enim casus prospicere futuros, illósque ut lævus quis ferat, persuadere sibi esse eventuros.

Fabula significat, quod qui reminiscitur sortis humanæ, in adversis minime frangitur.

De Ranis Regem petentibus.

RAnæ mœrentes quod sine rege forent, Jovi supplicatum oratores mittunt, ut regem sibi daret. Jupiter earum simplicitatem cognoscens, lignum in stagni medium demisit. Quod cum in stagnum cecidit, ejus sonus supra modum terruit ranas. Quæ cum lignum esse noverunt, rursus Jovi supplicatum mittunt, ut regem vivum, haud mortuum, sibi dedat. Jupiter stultis earum precibus motus, hydrum illis dedit in regem. Is indies cum ranas devoraret, tertio Jovem ranæ precantur ut regem sævum atque immanem ab eis amoveret. Tunc Jupiter inquit, Quem tot precibus regem exorâstis eum vobis perpetuum habetote.

Fabula indicat, quod sæpe ea precamur, quæ impetrâsse postea nos pœnitet.

De Catâ in fœminam mutatâ.

CAta quædam speciosi cujusdam adolescentis amore capta, Venerem oravit, ut eam in hominem mutaret. Venus illius misserta, in formam hominis eam mutavit; quam cum longè speciosa esset, amator domum subito adduxit. Sed cum in cubiculo simul sederent, Venus experire cupiens, si mutata facie mutasset & mores, in medium constituit murem: quem cum illa prospexit, oblita formæ, & amoris sui, murem persecuta est. Qua super re Venus indignata, denuo eam in priorem catæ formam mutavit.

Fabula indicat, quod homo nequam, licèt personam mutet, mores tamen retinet eosdem.

De

De Sene Mortem vocante.

SEnex quidam lignorum faſcem ſuper humeros ex nemore portans, cum longâ viâ defeſſus eſſet, faſce humi depoſito mortem vocavit. Ecce! mors advenit, cauſamque quamobrem ſe vocaverat, rogat. Tunc ſenex ut hunc lignorum faſcem ſuper humeros imponeres ait.

Fabula ſignificat, quod quiſquis vitæ cupidior eſt, licèt mille ſubjiciatur periculis, mortem tamen ſemper devitat.

De Muliere & Medico.

MUlier anus cum Ophthalmiam pateretur, medicum ad ſe curandum accerſit, certum pretium ei dare promittens ſi eo morbo curaretur: ſi verò non liberaretur, nihil debere pacta eſt. Medicus verò quoties illam ibat curatum, toties quippiam è domo clam exportabat. Mulier igitur ophthalmiâ curata, cum nihil ſuarum rerum domi eſſe perſpiceret, medico mercedem pactam petenti ſolvere denegat. Quamobrem vocata in judicium, pactum quidem non denegat; ſed ſe curatum Ophthalmiâ eſſe id vero pernegat; aiens, cum cœca eram domum multa ſupellectile refertam videbam; nunc cum video, ut medicus ait, nihil rerum domi eſſe perſpicio.

Fabula declarat, quod homines avaritiæ dediti, ſibimet ſæpius contradicunt.

De Agricola & Canibus.

AGricola quidam magnitudine hyemis in ſuburbanis ſe locavit. Sed cum alimonia ſibi deficeret, capris & ovibus primum veſci cœpit, cum verò indies magis ſæviret hyems, bobus quoque nec pepercit. Quod facinus cum animadverterent canes, invicem verba faciunt; Quid hic ſtamus? inquiunt: cur mortem nobis incumbentem non fugimus? Putamuſne eum nobis parcere vitam, qui boves alimoniæ gratia jugulârit?

Fabula ſignificat, quod eos fugere debemus, qui in charisſimos crudeliter ſe gerunt.

De Agricola & Filiis.

AGricola quidam complures habuit filios, continua ſeditione diſcordes, ac ejus admonitionum perpetuo negligentes. Cum forte unà domi omnes ſederent, juſſit pater virgarum faſcem coràm deportari, atque natos cœpit hortari ut integrum faſcem diſrumperent: Cum igitur faſcem cum totis viribus frangere non poſſent, genitor præcepit, ut ſoluto faſce ſingulatim frangerent virgas. Cum quiſque facile hoc perficeret, tunc facto ſilentio pater aiebat: Si quando animis idem ſenſeritis nati mihi chariſſimi, nec ab inimicis ſuperari poteritis: ſed ſi inter vos ſeditiones ſervabitis, qui volet, is facile vos perdet.

Fabula ſignificat, quod fortior eſt unio, quam ſeditio, quæ eſt imbecillis.

De Muliere & Gallina.

VIdua quædam mulier gallinam habuit, quæ die quolibet parturiebat: ovum putavit mulier more ingenii humani (quod ſitis habendi ſemper ſolicitat) gallinam illam die bis parituram, ſi plus ſpeltæ tradere ſoleat. At gallina pluri alimoniâ pinguior facta, id unum deſiit parere Ovum. Sic mulier ex quo magis lucrum quæritabat id ecœcâ augendi cupiditate amiſit.

Fabula ſignificat, quod plurium cupiditate rerum præſens quandoque deperditur quæſtus.

De Homine à Cane morſo.

HOmo quidam, cum eum canis momordiſſet, ſummo cum ſtudio ſciſcitabatur, à quo ſanari poſſet. Quidam ei obviam factus, atque de medico rogatus, ait, Si vis, amice, fieri ſanus, non eſt tibi opus medico; Nam ſi canis qui te momorderat, à vulnere linguâ ſanguinem tergit, iſtâ curâ nihil potius reperiri poteſt. Alter arri-

aridens, venuſtiſſime inquit, Si hujuſmodi utar remedio indies magis à canibus mordebor.

Fabula ſignificat, quod ab hominibus nequam incommoda pro commodis, & mala pro beneficiis retribui ſolent.

De duobus amicis & Urſa.

AMici duo dum rus viarent: urſa eis obviam occurrit: quâ proſpectâ, alter eorum territus, ut ſe ſalvaret, continuò arborem aſcendit: alter cum urſæ viribus ſe poſſe obſiſtere dubitaret, uti mortuus humi jacuit reſupinus, retinens flatum atque anhelitum. Cum nec ore aut naſo reſpiraret, urſa eum exanimatum exiſtimans abiit: (dicunt enim à cadavere urſas omnino abſtinere.) Alter deinde ex arbore deſcendens, quid in aurem ei diceret urſa, ſocium rogavit. Ille urbano ſermone reſpondit, Admonitus ſum ab urſa, ut cum hujuſmodi amicis non proficiſcar ampliùs.

Fabula ſignificat, quod eorum amicitiæ non eſt fidendum, qui, cum eſt opus, amicis ſubſidia denegant.

De Adoleſcentibus duobus & Coquo.

ADoleſcentuli duo æquis ſumptibus carnes coemerunt & curatum coquo tradiderunt. Obiter coquus dum aliis vacat negotiis, alter juvenum carnes eas clanculum accepit, ac ſocio tradidit. Coquo deinde carnes quæritanti, qui acceperat, ſe haud habere jurat; qui verò habuerat ſe non accepiſſe jurat: Coquus percepto juvenum dolo, ait; Etſi fallor equidem à vobis, per quem verò juratis, res iſta non latebit Deum.

Fabula indicat, nullum ſcelus poſſe latere Deum.

De duobus Inimicis.

DUo quidem gladiatorio animo inter ſe inimicitias habentes, unâ in navi navigabant. Et cum alter alterum eodem in loco ſtare non pateretur, unus in puppi, alter in prorâ conſedit. Ortâ autem tempeſta-

te, cum navis periclitaretur, qui in prora ſedebat, rogat navis gubernatorem, quæ pars navis ſubmergi prius deberet, & cum gubernator puppim dixiſſet; ait ille, Mors mihi modò moleſta minime eſt, ſi inimicum meum prius mori perſpicio.

Fabula ſignificat, quod inimicus ut inimicum perdat, ſeipſum perdere ſæpius eligit.

De Cannâ & Oliva.

QUarum eſſet fortior, durior, & magis reſiſtens canna & oliva invicem contendebant. Oliva calamo humilitatem objiciebat, eò quod ventis facile cederet. Huic dicto unum arundo haud reddidit verbum. Paulò poſt turbine vehementi aſpirans ventus radicitus evulſit olivam totis viribus ſibi obſiſtentem. At canna flatibus ſe inclinans ſalutem facile eſt aſſecuta.

Fabula ſignificat, quod potentioribus ſine controverſia mos eſt in tempore gerendus.

De Vitula & Bove.

VItula cùm bovem arantem perſpiceret, illum præ ſe, quæ nihil agebat, contempſit. Sed cum immolationis affuit dies, bos quidem miſſus, vitula autem ut immolaretur retenta eſt. Quam rem bos cùm conſpicatur, ſubridens ait, Heus vitula, ideo non laborabas ut immolareres.

Fabula ſignificat, quod otioſis & nihil agentibus pericula quæque imminent.

De Puero & fortuna.

CUm puer quidam juxta puteum dormiret, Fortuna illuc accedens, illum excitavit, inquiens, Surge & hinc ocyus abi; quippe in puteum ſi caderes, non tuam inſcitiam, ſed me Fortunam omnes accuſarent.

Fabula ſignificat, quod ſæpius in periculum culpâ noſtrâ incurrimus, deinde abs re fortunam accuſamus.

De

De Muribus & Cato.

DOmo quapiam quod perplures forent mures catus præſentiens, illuc acceſſit, atque nunc unum nunc alium capiens, complures interimendo comedit. Verum mures cum ſe indies conſumi perſpicerent, ad unum coacti inquiunt ſecum, De cætero inferius non eſt deſcendendum, ſi nolumus perditum iri omnes, ſed hic ſuperius manendum, quò catus aſcendere non poteſt. At catus conſilio murum percepto, ſimulans ſe mortuum eſſe, poſterioribus ſe ad palum ſuſpendit, qui fixus parieti erat. Ei muribus quiſpiam deorſum, acute perſpiciens, ut catum cognovit, haud infacete ait, Heus amice, ſi te ſelem eſſe certò ſcirem, deorſum minime deſcenderem.

Fabula ſignificat, quod vir prudens, ſemel ſi fallitur, fictis & ſimulatis hominibus non amplius fidet.

De Simia & Vulpe.

APud brutorum animalium concilium, ſimia ita appoſitè ſaltavit, quod omnium ferè conſenſu rex ſtatim fuit creatus. At vulpes invidens ei, ubi viderat carnes laqueo in foveâ ſitas, illuc ſimiam ut duxit, inquit ad eam, Hic theſaurus abſconditus eſt, qui ex lege ſpectat ad reges: quare cum tuus ex lege ſit, tute ipſa capias illum. Simia vulpis ſuaſu illuc temere accedens, ut ſe captam laqueo ſenſit, vulpem acriter accuſat, quod dolo ſe deceperat. Ei vulpis haud illepide ait, Heus ſtulta, quæ, cum fortuna te extuliſſet, dominari cæteris jam te putabas dignam.

Fabula indicat, quod qui temere aliquid aggreditur, temere in periculum incidit, ac vulgo ridiculus eſt.

De Cervo & Leone.

CErvus vehementi ſiti cum vexaretur, ad fontem proficiſcitur, dumque potat, ſuam in aqua perſpiciens umbram, valde lætatus eſt magnitudine cornuum

cornuum, & ramoſitate; deinde pedes & crura perſpiciens, nimium triſtatus eſt. Hæc dum animo vertit, ecce, leo apparet, ac cervum proſequitur. At cervus fugam arripiens leonem per campos longe anteibat: (dicunt enim, cervorum vires conſiſtere in pedibus, at leonis in animo ſtare robur.) Quouſque igitur leo campo perſecutus eſt cervum eum aſſequi non potuit, caſu vero contigit cervum nemus intrare, ubi cornibus ad ramos implicitis cum fugere non poſſet, à leone captus cum ſe moriturum videret, Heu me miſerum, inquit, qui cornibus gaviſus, ipſis cornibus pereo!

Fabula indicat, quod quæ putamus nobis profutura, ea nobis ſæpius obſunt.

De Agricola & Pelargo.

AGricola laqueos in agro tetendit, ut grues & anſeres venaretur qui ſata ſua continuo depaſcebant. At ſimul cum illis venatus eſt pelargum, qui pede tentus rogat agricolam, ut eum ſolvat miſſumque faciat, cum non ſit grus, nec ſpecie anſer, ſed pelargus avium piiſſimus, qui parentibus ſemper deſervit, nec illos in ſenecta deſerit unquam. At agricola ſubridens ait, Quæ dicis haud me fugiunt: nam qui ſis probe teneo. Sed cum his ſimul captus cùm ſis, cum his quoque ſimul eſt moriendum.

Fabula ſignificat, quod qui cum improbis quopiam deprehenditur crimine, pari pœna plectitur cum illis.

De Agno & Lupo.

AGnus in domo benè clauſa exiſtens, cum lupum ad ſe venientem perſpicit, illum convitiis & maledictis perſequitur. At lupus inquit ei, Non tu ſed locus inacceſſibilis mihi convitia dicit.

Fabula ſignificat, quod locus & tempus faciunt timidos perſæpe audaces.

De Jove & Corvo.

JUpiter, volatilibus regem creare volens, diem concilii avibus indixit, ut qui ſpecioſior eſſet, rex eis conſtitueretur:

retur: Quam rem præſentiens corvus, ac ſuæ deformitatis conſcius, pennis aliorum hinc inde collectis ſe decoravit, ac ſpecioſiſſimum omnium ſe reddit. Adeſt dies præfinitus; veniunt ad concilium aves. Jupiter corvum ob pulchritudinem cùm regem avibus creare vellet, id aves indigne ferentes, quæque ſuas à corvo extrahunt pennas. At corvus alienis pennis cum eſſet exutus, corvus, ut erat, demum remanſit.

Fabula ſignificat, quod qui, de rebus pendet alienis, illis amiſſis, quiſnam ille ſit, cuive liquido patet.

De Tubicine quodam.

TUbicen quidam tubæ ſonitu pugnarum ciebat exercitum. Ab hoſtibus deinde per inſidias captus, miſerandâ voce clamabat, Ne abs re ac fruſtra occidere me velitis: Ego quidem non pugno, nec præter tubam quidquam aliud poſſideo. Qui eum vinctum ducebant hujusmodi verba contra reddiderunt: Hanc ob rem morte dignior es judicandus, quod cum hoſtibus manum conferre devitans, alios ſonitu tubæ ad pugnam hortaris.

Fabula ſignificat, quod graviori pœna digni judicandi ſunt, qui, cum ipſi injuriam non agunt, alios ad injuriam agendam impellunt.

De Fabro & Cane.

FAber quidam canem habebat, qui, dum ipſe ferrum cudebat, continuè dormiebat: cum vero manducabat, canis ſtatim ſurgebat, & quæ ſub menſa erant dejecta, ſeu oſſa, & hujuſmodi, ſine mora corrodebat. Quam rem animadvertens faber, ait ad canem, Heus miſer quid faciam neſcio, qui dum ferrum cudo continue dormis, & ſegnitie teneris: rurſus cum dentes moveo, ſtatim ſurgis & caudâ mihi applaudis.

Fabula ſignificat, quod ſocordes & ſomnolenti, qui ex aliorum vivunt laboribus gravi cenſura coercendi ſunt.

De

De Mula quadam.

MUla quædam, nimio hordeo pinguis effecta, nimiâ pinguedine laſciviebat, ſecum inquiens, Pater mihi equus fuit, qui curſu celerrimus erat, & ego ei per omnia ſumſimilis. Parum poſt contigit, quod oportuit mulam quantum potuit currere: ſed cum curſu ceſſavit, Heu me miſerum, inquit, quæ me equi filium eſſe putabam! At nunc memini patrem aſinum fuiſſe.

Fabula indicat, quod ſtulti in proſperis ſeipſos non agnoſcunt, ſed in adverſis perſæpe recognoſcunt errores.

De Thynno & Delphino.

THynnus, cum eum delphinus perſequeretur, magno elatus impetu ac ſtridore, à vehementi fluctu in inſulam defertur: eundemque in ſcopulum à fluctu eodem delphinus, dum ſe putat capere thynnum, ipſe quoque defertur: Thynnus converſus, cum delphinium expirantem animam perſpicit, ſecum ipſe ait, Mors mihi moleſta admodum non eſt, ex quo mortis autorem morî ſimul mecum perſpicio.

Fabula ſignificat, quod quivis adverſa levius fert, cum adverſitatum autores eadem adverſitate opprimi perſpicit.

De Medico & Mortuo.

MEdicus quidam cum quem curaret ægrotum eum mori contigerat, efferentibus funus aiebat, Vir iſte ſi ſe vino abſtinuiſſet, & clyſteriis uſus fuiſſet, eum mori non contigiſſet. Ex his qui aderant quiſpiam medico haud infacete ait, Heus medice, iſta conſilia cum prodeſſe quibant, dicenda fuerant; non nunc, cum nihil valeant prodeſſe.

Fabula ſignificat, quod ubi haud prodeſt conſilium, id eo tempore dare eſt ſane amicum deludere.

De Aucupe & turdo.

AUceps aucupatum calamis viſcoque tetendit; cum turdum canere arboris ſuper ramum aſpexit, ut eum caperet,

caperet, calamos erexit. At inter ambulandum pede altero viperam calcavit: morſuſque ab eâ, cum jam ob venenum ſe deficere præſenſit, Heu me miſerum ingemuit, qui dum alium capere feſtino, alter ad mortem me eſt aucupatus.

Fabula ſignificat, quod quæ contra alios facere nitimur, ea perſæpe ab alio ipſi patimur.

De Caſtore.

CAſtor eſt animal quadrupes, qui in paludibus ſe nutrit: ejus teſtes variis medelis utiles eſſe dicuntur. Itaque cum quiſpiam eum ſequitur, ſeu perſecutionis cauſam non ignorans, pedum velocitati fidens quantum poteſt fugit, uſquequo ad locum, ne videatur, ſalvus deveniat: atque ibi teſtes, excidens in venatores, cum ſibi appropinquant, projicit, & iſto pacto à venatoribus ſe eripit.

Fabula ſignificat, quod ſapiens, ut à periculis ſe eripiat nihil intentatum relinquit.

De Puero Oves paſcente.

PUer quidam cum oves eminentiori in loco depaſceret, ſæpius clamabat, Heus, ô! à lupis mihi ſuccurrite. Qui circumaderant cultores agrorum, cultum omittentes, ac illi occurrentes, atque nihil eſſe comperientes, ad opera ſua redeunt. Cum pluries puer, id joci cauſa feciſſet, ecce! cum lupus pro certo adeſſet, puer, ut ſibi ſuccurratur, ſerio clamat. Agricolæ id verum non eſſe putantes, cum minime accurrerent, lupus oves facile perdidit.

Hæc Fabula ſignificat, quod qui cognoſcitur mentiri, ei veritatem dicenti poſtea non creditur.

De Corvo & Vulpe.

COrvus, cum carnium fruſtum rapuiſſet, ſuper arborem quandam reſedit. Vulpes eum ſuſpiciens arque carnes ſibi cupiens, illum arte aggreditur. Stans

igitur

igitur ſub arbore corvum laudare cœpit, aiens, O quam magna avis eſt hæc! quàm ſpecioſa, quàm venatrix, quàm formoſa, hanc decuit eſſe avium regem. Nam omnia regia ſupra alias ei ſunt aves, ſi modo vocem haberet. His laudibus corvus inflatus, & dici mutus haud valens patí ulterius, dum magna voce crocitat, carnes humi decidunt. Illas cum vulpes rapuiſſet, converſa inquit ad Corvum, Heus Corve, omnia decora tenes modo mente haud careres.

Fabula indicat, quod qui adulatoribus nimium credunt, hi quæ non putant in adverſa ſæpius incidunt.

De Cane & Lupo.

CAnis cum ante aulam dormiret, Lupus ſuperveniens eum ſtatim cepit: & cum ipſum occidere vellet, canis ne eum occideret, rogavit, inquiens, Heus mi Lupe, nunc me occidere noli. Nam ut vides, tenuis ſum, & gracilis, & macilentus: ſed herus meus nuptias in proximo facturus eſt, ubi ſi parum me exſpectas, ego opipare manducans, atque pinguior factus, ero tibi utilior. Lupus his verbis fidem habens, canem dimiſit. Paucos poſt dies lupus accedens, cum canem domi dormientem reperit, ſtans ante aulam, canem rogat, ut ſibi promiſſa præſtet. Et canis haud ruſtice inquit, Heus lupe, ſi ante aulam de cætero me repereris, haud amplius nuptias exſpectes.

Fabula indicat, quod ſapiens, cum vitat periculum, ab illo poſtea continue cavet.

De Corvo ægroto.

COrvus cum ægrotaret, matrem rogavit, ut pro ſua ſanitate Deos precaretur, inquiens, Mater, non plorare, ſed Deos potius precare, ut ſanitatem mihi reſtituant. Ei mater cito reſpondit, Quem Deorum tibi fore propitium putas, cum nullus ſit, è cujus aris ſacra non rapueris?

Fabula

Fabula ſignificat, quod qui in proſperitate quemvis offendit, in adverſis amicum ſibi reperiet neminem.

De cane carnes portante.

CAnis ore ferens carnes, ac flumen tranſiens, cum ſub aqua umbram proſpexit, putavit alium eſſe canem qui plus carnium deferebat. Itaque quas ipſe ferebat, eas carnes ſub aquas ire dimiſit, & ut umbram caperet, ſe movet: ſed carnes & umbram, quæ ſane nihil erant ſimul perdidit.

Fabula ſignificat, quod cupiditate plus ſemper habendi, quæ tenemus ea ſæpenumerò perdimus.

De Leone & Rana.

LEo, cum ranam magniloquacem audiret, putans aliquod magnum animal eſſe, retro vertit, parumque ſtans, ranam è ſtagno exeuntem vidit: quam indignabundus ſtatim pedibus calcavit, aiens, Nullum amplius, ut te perſpiciat animal clamore movebis.

Fabula ſignificat, quod apud verboſos nihil præter linguam reperitur.

De Leone ſene.

LEo, cùm ſenuiſſet, nec victum ſibi quærere poſſet viam machinatus eſt, quî alimenta haud ſibi deeſſent. Ingreſſus igitur ſpeluncam, graviter ægrotare jacens ſe ſimulabat. Animalia illum verè ægrotare putantia viſitandi gratia ad eum accedebant: quæ Leo capiens ſingulatim manducabat. Cum multa animalia jam occidiſſet, vulpes, leonis cognitâ arte, aditum ſpeluncæ accedens, leonem, quo valeat pacto, exterius ſtans rogat. Et leo blande reſpondens, ait; Vulpes filia, cur non introgrederis ad me? Ei vulpes non illepidè ait, Quoniam here mi animalium ingredientium perplura equidem veſtigia cerno, ſed egredientium veſtigia nulla.

Fabula ſignificat, quod homo prudens, qui pericula imminentia providet, illa facile devitat.

De

De Leone & Tauro.

LEo ingentem taurum per inſidias ſequens, cum prope acceſſit, eum vocavit ad cœnam, inquiens, Amice, ovem occidi; hodie mecum, ſi placet, cœnabis. Taurus leoni morem gerens, diſcubuerat, cum multos, lebetes, & magnos, & plures obeliſcos paratos conſpiceret, & ovem nullam adeſſe, è veſtigio abiit: quem leo abeuntem perſpiciens, cur abiret rogavit. Ei taurus haud inurbane reſpondit, Non de nihilo equidem abeo, cum inſtrumenta non ad ovem, ſed ad taurum coquendum videam eſſe parata.

Fabula ſignificat, quod homines prudentes minimè lateant improborum artes.

De Leone, Aſino, & Vulpe.

LEo, aſinus, & vulpes, conflatâ inter ſe ſocietate, venatum exeunt: cumque multam prædam cepiſſent, leo aſino mandat, ut prædam dividat. Aſinus, cùm eam in tres partes æquales eſſet partitus, optionem capiendi ſociis dedit. Quam partitionem leo indigne ferens, ac dentibus frendens, à diviſione depoſuit eum, mandavitque vulpi, ut prædam ipſa partiretur. At vulpes, illas tres partes in unum colligens, ac prædæ nihil ſibi ſeorſim relinquens, leoni omnia tradidit. Tunc leo vulpi ait, Quis te partiri docuit? Inquit extempore vulpes, Aſini periculum id me facere inſtruxit.

Fabula ſignificat, quod aliorum pericula homine faciant cautiores.

De Leone cujuſdam Ruſtici Filiam amantes.

LEo cujuſdam Ruſtici filiam amabat. Illam cum habere cuperet, patrem virginis rogavit, ut ſibi nubere ipſam aſſentiretur. Et ruſticus ait, nullo pacto ſe aſſenſurum,

ſurum quod filia beſtiæ nubat. Cum illum leo torve adſpiceret, ac dentibus frenderet, ruſticus mutato conſilio ait, ſe cupere ei filiam nuptum dare, modo dentes & ungulas prius cædat evellatque, quoniam virgo illis rebus valde terreretur. Leo, id poſtquam præ nimio amore fecerat, ruſticum adiens, filiam ſibi poſtulat. At ruſticus, leonem cum ungulis & dentibus perſpicit inermem, arrepto fuſte, illum frequens pulſando perſequitur.

Fabula indicat, quod qui inimicis ſe committit, de facili perit.

De Leæna & Vulpe.

LEæna cum à vulpe exprobraretur, quod quolibet partu unum duntaxat pareret catulum, ait; Unum ſanè, at pol leonem.

Fabula indicat, quod pulchritudo haud in copia rerum, ſed in virtute conſiſtit.

De Lupo & Grue.

LUpus, in gutture oſſe retento, cum longè cruciaretur, grui pretium obtulit, ſi illud è gutture extraheret. Grus roſtro cum os è gutture extraxiſſet, pretium ſibi promiſſum expoſtulat. Ei lupus ſubridens, ſimulque acuens dentes, ait, Satis pretii tibi eſſe debet, quod ex lupi ore caput ſine læſione eduxeris.

Fabula indicat, quod apud improbos gratitudo non parva habetur, ſi pro obſequio quis detrimentum non recipit.

De Lupo & Agno.

LUpus, cum agnum inveniſſet errantem, eum non cepit fortiſſima manu, ſed cauſam quæſivit, quo re vel injuriâ eum comederet. Igitur agno verba huſmodi fecit, Tu mihi abunde jam diu inculiſti injurias. gnus gemendo ait, Quomodo id fieri potuit, cùm nuerrime venirem in lucem? Lupus denuo ait, Agrum ihi paſcendo devaſtaſti. Agnus inquit, Cum denti-

bus etiam caream, id facere nequivi. Lupus rursum ait: Ex meo quoque fonte bibisti. Ei inquit agnus, Quo pacto id fieri potuit, cùm aquam ex ætate nondum biberim, sed lac matris cibus & potus adhuc mihi sit? Lupus demum irâ concitus, ait, Licèt tua solvere nequeam argumenta, cænare tamen opiparè intendo; agnumque cepit, ac illum manducavit.

Fabula significat, quod apud improbos ratio & veritas locum non habent.

De duobus Gallis inter se certantibus.

DUo galli inter se ruri certabant. Qui gallinarum prior dux erat, cum altero superatus esset, pra verecundia se abscondit. Alter verò victoriâ elatus, tectum statim supervolans, vehementi alarum plausu cantuque significat, se rivalem suam pugnando superâsse, & de adversario ferre trophæum. Dum hæc & hujusmodi jactabundus voce crocitat, ecce! aquila cibi indiga ex alto devolans gallum unguibus rapit, ac pullis suis in alimoniam contulit. Quam rem qui victus fuerat gallus perspiciens, ceu ex rostro triumphans in publicum venit ac solus gallinis liberè potitur.

Fabula significat, quod qui prosperis fidit, in adversa sæpius præceps incidit.

De Vate quodam.

FOro urbis medio quidam vates cuivis sortem aperiebat futuram: quamobrem magna hominum frequentiâ stipatus, dum uni & alteri suam aperit sortem, enunciatur, res suas furtim domo esse ablatas; quo audito, domum curriculo dum abit, quidam ei obviam factus, Ridicule, ait, quid alios quid esset futurum monebas, qui tuæ sortis nescius fuisti.

Fabula indicat, quod homines nequam corrigunt alios, sua crimina scire negligunt.

De Formica & Columba.

FOrmica ſitiens in fontem deſcendit: ubi, dum bibere vult, in aquam cecidit; Columba quædam, ſuper arborem fonti imminentem ſedens, cum formicam aquis obrui conſpiceret; ramulum ex arbore roſtro continuò frangit & ſine mora dejicit in fontem: ad quem formica ſe applicans: ex aquis in tutum ſe recepit. Obiter auceps quidam advenit, &, ut columbam venetur, calamos erigit. Formica id percipiens pedem alterum momordit aucupis. Eo dolore auceps concitus, calamos dimittit: quorum ſtrepitu territa columba, ex arbore aufugiens, vitæ periculum evadit.

Fabula declarat, cum bruta in beneficos grata ſint, eo magis eſſe debere eos qui participes ſunt rationis.

De Vitula & Cerva.

VItula cervæ aliquando ait, Cùm magnitudine ſis major canibus, & pedum celeritate curſu velocior, & ad pugnam longè cornibus munitior, cujus rei gratia, mater, tantopere canes reformidas? Ei cerva inquit ſubridens, Quoniam, fili, licet quæ dicis omnia poſſideam, canum latratum ferre non poſſum, ſed præ timore fugam ſtatim arripio.

Fabula declarat, quod qui natura timidi ſunt, apud eos nulla valet oratio.

De Ape & Jove.

APes, quæ ceræ mater exiſtit, quondam accedens ut Diis ſacra faceret, Jovi donum obtulit mellis, qua oblatione Jupiter lætus, juſſit, ei concedi quicquid ipſa precaretur. Apes igitur rogans ait, Illuſtriſſime Deus Deorum, ancillæ tuæ concedere velim, ut quicunque ad alvearia pro rapiendo melle acceſſerit, is ſimul ac pupugêre eum, continuò moriatur. Qua rogatione Jupiter

ambiguus, quoniam genus mortalium longè amabat, demum api ait, Satis tibi ſit, quod quicunq; ad alvearia pro rapiendo melle acceſſerit, ſi eum pupugeris & in punctura ſtimulum dimiſeris, continuo ipſa moriaris, tibiq; vita ſit ipſe ſtimulus.

Fabula indicat, quod inimicis quandoque mala precamur, quæ in nos ſæpius vertuntur.

De Muſca.

MUſca, quæ in ollam carnium deciderat, cum ſe in brodio ſuffocari ſenſit, ſecum ipſa ait, Ecce! tantum bibi, tantum comedi, tantum me lavi, quod jure ſatura mori poſſum.

Fabula ſignificat, quod prudentis eſt, id patienti animo ferre quod vitari minime poteſt.

De Adoleſcente quodam & Hirundine.

ADoleſcens luxurioſus cùm bona patris conſumpſiſſet ſolaq; veſtis remanſiſſet, viſa ante tempus hirundine, æſtatem jam adeſſe exiſtimans, ipſam quoq; vendidit veſtem. Sed hyeme denuo ortâ, cum immenſo cruciaretur frigore, viſa rurſum hirundine, quæ præ frigore moriebatur, ait, O peſſima avis, quæ me & te pariter perdidiſti!

Fabula ſignificat, quod quæ ſuo tempore non fiunt, ea diu ſtare nequeunt.

De Ægroto & Medico.

ÆGer à medico rogatus quo pacto ſe habuiſſet, Plus quam opus eſſet, ſe ſudaſſe reſpondit. Id bonum fuiſſet, medicus ait. Secundo rogatus ab eodem, quomodo ſe haberet, inquit ægrotus, ſe vehementi frigore fuiſſe comprehenſum. Id ad ſalutem fore, medicus quoque ait. Tertio ab eodem interrogatus, quo pacto ſe habuiſſet, inquit ægrotus, ſe cum difficultate digerere potuiſſe. Rurſus medicus ait, id ad ſalutem optimum

timum fuiſſe. Deinde ex domeſticis cum quidam [illegible] tum interrogaret, quomodo valeret, illi æger ait, Signa ad ſalutem, ut medicus ait, perplura & optima ſunt, illis tamen diſpereo ſignis.

Fabula ſignificat, quod qui ad voluptatem loquuntur, non illis aures præſtare quiſquam debet.

De Lignatore quodam.

Lignator quidam dum juxta flumen Deo Mercurio dicatum ligna cæderet, ſecuris caſu decidit in flumen. Multo igitur mœrore comprehenſus, juxta fluminis ripam gemens conſedebat. Mercurius miſericordiâ motus lignario apparuit, ſuiq; fletus cauſam rogavit: quam ſimulac didicit, ſecurim auream afferens, utrùm quam perdiderat illa eſſet, rogavit. At eam pauper ſuam eſſe negavit. Secundo Mercurius alteram detulit argenteam: quam cùm pauper illi ſuam quoque eſſe negaret, poſtremò Mercurius ligneam ſuſtulit, illam ſuam eſſe cùm pauper aſſentiret, Mercurius cognoſcens illum eſſe hominem verum juſtumq; omnes ei dono dedit. Accedens igitur ad ſocios lignarius quid ſibi acciderat, aperit ad ſocios: quorum unus id experiri volens, cùm ad flumen acceſſiſſet, ſecurim in aquam dejecit; deinde flens in ripâ conſedit. Cujus Mercurius fletus cauſam edoctus, ſecurim auream afferens, illáne eſſet quam perdiderit, rogavit. Quam cùm ſuam eſſe aſſereret, Mercurius, cognitâ ejus impudentiâ, & mendacio, nec auream, nec ſuam tradidit.

Fabula ſignificat, quod quanto Deus propitior eſt probis, tanto improbis exiſtit infeſtior.

De Aſino & Jove.

Asinus olitori cuidam ſerviens, cum parum comederet, & multum laboraret, Jovem exoravit, ut alium

dominum ſibi mitteret. Itaq; Jupiter mandat ut ſinguło veneat. Apud quem aſinus cum laboraret in deportando lutum, lateres, tegulas, & hujuſmodi, ſecundo Jovem precatur, ut alteri deſerviat domino. Jupiter iterum mandat, ut coriario venundetur. Cui aſinus multo labore & pauco cibo ſerviens, Heu me miſerum, cum gemitu ait, qui dominos amittens meliores ad deteriorem perveni, apud quem, ut video, corium meum etiam poſt mortem cruciabitur!

Fabula ſignificat, quod priores dominos tunc ſervi deſiderant, cum deteriores experiuntur.

De Leporibus & Ranis.

LEpores in unum ſimul convenerunt, ubi cum de miſeriâ ipſorum innatâ dolerent, gemerentq; quod vita eis, quam cæteris animalibus, data eſſet miſerior (quoniam homines, aquilæ, & canes ad mortem eos uſque perſequerentur) decernunt melius ſibi fore ſemel mori, quam in vitâ tam miſerâ diutiùs permanere. Hoc capto conſilio, ut ſe in ſtagnum præcipitent dum ocius tendunt, ranæ quæ ſuper ſtagni ripa aſtabant, ut ſtrepitum audiunt, in ſtagnum deſiliunt, ſeque aquis ſubmergunt. Quam rem cum lepus qui præibat conſpicatur, reliquis ait; State, nam nobis ſententia mutanda eſt, quippe, ut liquidò videtis, animalia quam nos magis timida reperiuntur.

Fabula ſignificat, quod cum miſer miſeriorem aſpicit, ſuam æquius miſeriam fert.

De Aſino & Equo.

ASinus, cum equum alimoniâ, otio, & diligenti curâ abundare perſpiceret, eum longè beatum eſſe commendabat, ſeq; nimium infelicem dicebat, qui, cùm multum laboraret, ad ſaturitatem de paleis haud haberet. At cùm tempus belli advenit, miles armatus equum aſcendit;

crone percuſſus cadit humi proſtratus. Quem aſinus perſpiciens, ingemuit, ejuſq; miſertus, ſui animi ſententiam mutavit.

Fabula ſignificat, quod cum paupertate, quæ, mater eſt quietis, quis convenire debet potius, quàm locupletioribus invidere.

De Aſino & Lupo.

ASinus quidam pede altero ſentem calcavit, claudusque factus, cùm lupum ad ſe venientem conſpiceret, nec fugere poſſet, miſerabili voce inquit, Heus lupe, demorior equidem è dolore: ſed ex quo opus eſt ut tibi & corvis futurus ſim cibus, obſecro quatenus tuâ benignitate ſentem è pede velis extrahere, ut munere tuo extremum ſine dolore obeam diem. Dum ſentem dentibus lupus evellit, aſinus eum calce percuſſit. Lupus deinde, naſo, fronte, ac dentibus perfractus. Heu me miſerum exclamat, jure hoc patior (deplorando que reiterat) qui cùm eſſem coquus medicus eſſe volui.

Fabula ſignificat, quod quam quiſque novit, ea ſe exerceat arte.

De Muliere & Gallinâ.

MUlier quædam gallinam habebat, quæ aurea continuè ova pariebat. Putans igitur totam intus auream eſſe, illam occidit. Sed cum aliis gallinis eſſe ſimilem reperit, ubi divitem ſe fore putavit, quem primò quæſtum habebat, eum plus habendi cupiditate amiſit.

Fabula ſignificat, quod plus habendi cupiditate id ſæpe perdimus, quod habemus in manibus lucrum.

De Rana & Vulpe.

RAna in palude exiſtens cæteris animalibus clamando cùm profiteretur ſe medicum eſſe, pharmacorumque peritam, ei Vulpes venuſtiſſimè ait; Qui alios curaveris, cùm claudicantem curare te neſcias?

Fabula ſignificat, quod alios docere quis non poteſt id, quod haud didicerit.

Serpens ante agricolæ cujuſdam domum latebras habens, cum ab agricolæ filio eſſet percuſſus, tam acriter ipſum momordit, quod morſu ex illo puer repente obiit. Hâc re cognitâ, magnus inter parentes gemitus oritur. Tunc pater mœrore concitus arreptâ ſecuri ſerpentem ut occideret, perſequitur; vibranſque ſecurim ut ſerpentem percuteret, extremum caudæ ejus abſcidit. Deinde volens pacem cum ſerpente conficere, acceptis farinâ, aquâ, ſale & melle ad reconciliandam inter ſe amicitiam, vocat ſerpentem. At ſerpens ſub petra latens ſibilando ait, fruſtra laboras, bone vir, nam inter nos amicitia fieri non poteſt: quippe dum ego me ſine cauda adſpexero, & tu tui filii ſepulchrum, quieti animo eſſe nequibimus.

Fabula ſignificat, quod cum injuriarum recens vel maxime exiſtat memoria, odia tolli minime queunt.

De Gallina & Vulpe.

Vulpes gallinarum tugurium ingreſſa, cum gallinam nido ægrotantem adſpexit, eam rogavit quomodo valeret. Cui gallina promptè reſpondit, Meliuſculè me haberem, ſi hinc abires, ſoror.

Fabula indicat, quod inimicorum præſentia nimium eſt moleſta.

De Viatore.

Viator quidam, cum multam viam viâſſet, votum Mercurio vovit, quod ſi quid reperiret, ejus rei dimidium ipſi offerret. Fortè igitur adinvenit peram amygdalis dactyliſque refertam: & cum putaret id eſſe argentum, peram capiens, amygdalarum nucleos & carnes dactylorum ipſe comedit. Deinde templum Mercurii ingreſſus, atque aram manibus tenens, verbis ridiculis inquit ad eum, Votum, Mercuri, nunc perſolvo tibi. Nam

Nam quas equidem res adinveni, earum tibi offero omnium, ossa scilicet dactylorum, ac testas amygdalarum.

Fabula indicat, quod avaritia homines deorum efficit contemptores.

De Leone & Homine.

LEo & homo, cum semel simul viam viarent, ac inter viandum se uterque verbis commendaret, ecce lapideæ occurrunt columnæ, in quo erat incisum, quod homo suffocârat leonem. Quam sculpturam homo leoni ostendens, ait, Hic videre licet, quanto homines leonibus ac feris omnibus præstantiores sint, ac robustiores. Ei leo prompte respondens, inquit, Si apud leones essent, ceu apud homines, qui sculpere scirent, plures è leonibus homines quam ab hominibus leones suffocatos videres.

Fabula significat, quod homines jactabundi fingunt se feciſſe quæ facere nunquam tentârunt.

De Vulpe quadam.

VUlpes cum racemos uvarum plenos ac jam maturescentes perspiceret, cupida de illis manducare, omnem viam machinata est, qua illos comprehendere posset. Sed cum omnem viam frustra tentasset, nec desiderio suo satisfacere quivisset, mœstitiam vertens in gaudium, ait, Racemi illi adhuc nimium sunt acerbi.

Fabula significat, quod prudentis est fingere, se nolle, quæ se consequi non posse agnoscit.

De Puero & Scorpione.

PUer quidam ruri venebatur locustas: & cum scorpionem capere vellet, scorpio, simplicitate ejus cognita, ait ei, Heus puer, dege in pace, ac manum abstine, si non vis totus perire.

Fabula significat, quod qui in utramque partem cogitat, is quæ sequi & vitare debeat, probè tenet.

De

De Venatore & Perdice.

VEnator quidam cum quam ceperat perdicem occidere vellet, perdix gemens hujuſmodi verba fecit ad eum: Heus perdicum auceps, ſi me miſſam feceris, ac vitam condonaveris, alias perplures conducam tibi perdices. Ei auceps appoſite reſpondit, nunc eo te magis occidi dignam judico, quòd amicos per inſidias perdere polliceris.

Fabula ſignificat, quod, qui ſibi charos perdere dolo quærit, is præceps in periculum incidit.

De Lepore & Teſtudine.

TEſtudo, cum ejus pedes lepus derideret, ſubridens inquit ad eum, Si periculum in curſu feceris, quod quàm tu velocior ſim, liquido cognoſces. Cui lepus ait, Te profecto fugit, quid mihi valeant pedes, ſed judicem elegamus, qui curſum & terminum nobis definiat. Igitur eligunt vulpem, brutorum omnium ſagaciſſimum, quæ & locum, & curſus terminum conſtituit. Teſtudo, omni ſegnitie ac negligentia ſemota, iter arripiens, haud quievit donec ad terminum pervenit: lepus verò pedibus fidens, ubi paulum quievit, ſomno excitatus, quantum pedes valuerunt, ad terminum cucurrit: ibique cum teſtudinem quieſcentem reperit, ſe cum rubore fatetur à teſtudine ſuperatum.

Fabula ſignificat, quod ſtudio & diligentia, non corporis viribus, res vel maximæ conficiuntur.

De Salice & Securi.

SEcuris eum ſalicem cæderet, ex eâ ipſa cuneos fecit, quibus ſalicem facilius finderet. Quam re præſentiens ſalix, gemens ejulanſque ait, Non tantum de ſecuri queror, quæ hominum manibus me ſcindit, quantum de cuneis, qui fiunt ex corpore meo.

Fabula ſignificat, quod in adverſis, non veri amici infeſtiores amicis, quam inimici ſæpius redduntur.

De

De Puero quodam & Matre.

PUer quidam è ludo literario librum ſocio clam auferens, ſuæ matri tradidit illum: quem mater cum libenter accepiſſet, nec filium caſtigaſſet, rurſus puer alteri veſtem clam abſtulit, atque matri quoque detulit. Quam cum mater etiam libenter accepiſſet, puer caſtigatione carens, cum plura indies ac majora accreſcentibus annis furaretur, demum publicè captus, ceu furti reus, per quæſtores publice damnatus eſt morti. Sed cum ad locum juſtitiæ duceretur, cumque mater gemebunda ſequeretur, impetrata venia ut matri ad aurem unum loqui verbum liceret, ad eam converſus, atque os auri matris adhibens, uti quippiam ſecreti dicturus, aurem dentibus ei abſcidit. Mater verò præ dolore exclamans, mala ei imprecatur. Tunc qui eum ducebant, eum ſupra modum criminabantur, non ſolum furti, ſed quod tam impius fuerit in matrem. Ille abſque rubore inquit ad eos, Nemini veſtrum ſit mirum quòd aurem matris dentibus abſcidi; ipſa enim hujus meæ perditionis author eſt & cauſa. Quippe ſi me caſtigaſſet, cum ei librum detuli, quem ſocio è ſcholis primum clam abſtuli, omiſſis præ timore verberum furtis, ad hoc in præſentia genus turpiſſimæ mortis non perveniſſem.

Fabula ſignificat, quod qui delinquendo ab initio non caſtigatur, facinoroſior indies efficitur.

De Paſtore & Mari.

PAſtor quidam, juxta littus maris pecudes paſcens, cum mare ipſum ſemel placidum aſpiceret, navigandi ſtudio captus, oves pro dactylis commutavit: quibus navi impoſitis, cum in altum jam navigaret, & in tempeſtate ſine ſpe ſalutis fluctuaret, quæ in navi erant, ea omnia projecit, atque in portum vix ſe recepit. Denuo

cum

cum oves paſceret, at rurſum mare jam tranquillum videret, ſocio ſuo ipſam maris tranquillitatem commendanti ridicule ait, Mare iterum dactylos cupit.

Fabula ſignificat, quod uſus & peritia, nos reddunt in periculis cautiores.

De Punicâ & Malo arboribus.

PUnica & malus arbores de pulchritudine contendebant. Cum diu inter ſe variis & acerbis contentionibus certaſſent, rubus ex proxima ſepe hujuſmodi contentiones accipiens, acceſſit ad eas, atque, inquit, Satis jam, ſatis certatum inter vos eſt, quieſcite admodum, & contentionibus finem imponite.

Fabula ſignificat, quod minores majorum lites ſæpenumero componunt.

De Talpâ & Matre.

TAlpa cæcum animal natura eſt. Hæc aliquando matri ait, Ingentem ſentio odorem. Parum poſt rurſum ait, Excelſum adſpicio fornacem. Tertio item ait, Malleorum ſonitus audio fabrilium. Ei mater comiter ait, Heus filia, tu, uti percipio, non ſolum oculis, ſed nato & auribus orba exſiſtis.

Fabula indicat, quod homines jactabundi, cum magna profitentur, tunc vel maxime in minimis redarguuntur.

De Veſpis, Perdicibus & Agricola.

VEſpæ ſemel & perdices ſiti concitæ, cum ſimul conveniſſent, ad ruſticum quendam tendunt, potum ab eo petentes, atque pollicentes, quòd ei pro aqua largas referrent gratias. Quippe perdices vineam fodere promittunt, ut vites plenos producant racemos. Veſpæ verò, ſe vineam circumeundo cuſtodire, ac fures indè amovere, large offerunt. Quibus agricola inquit, Duos habeo boves, qui, cum nihil promittant, eandem hanc operam nihilominùs præſtant. Itaque ſatius eſt mihi illis, quàm vobis, aquam exhibere.

Fabula ſignificat, non eſſe illis ſubveniendum, qui vani & inutiles ſunt.

De

De Jove.

CUm Jupiter nuptias celebraret, cuncta animalia ei munera obtulerunt, quæque pro viribus ſuis. Verum enim ſerpens roſam legit, illamque ore tenens, Jovi obtulit. At Jupiter, ut eum adſpexit, palam inquit, Ab omnibus dona libenter equidem accipio: verum à ſerpente id haudquaquam facio.

Fabula ſignificat, quod improborum munera non eſſe ſine dolo, quivis prudens ſibi perſuadere debet.

De Simia.

SImia duos catulos parere fertur, quorum ad unum duntaxat afficitur, & ex affectu illum diligentiſſimè nutrit: alterum verò odit negligitque. Contigit autem, quod qui in deliciis habebatur, à ſimia in ſomnis fuit ſuffocatus: quamobrem qui neglectus erat, ad perfectam uſque ætatem, ceu matris deliciæ, fuit educatus.

Fabula ſignificat, quod hominum prudentiam fortuna proculdubio ſuperat.

De Pulice.

PUlex cum quendam morſu aliquando ſtimulaſſet, captuſque rogaretur, quiſnam eſſet qui membra ſibi depaſceret, ait, ſe ex eo animalium genere eſſe, quibus à natura datum erat, ut eo pacto vitam vivant, nec eum occidere vellet, cum multum mali facere ipſe ei nequeat. At homo illi ſubridens, inquit ei, Eo magis meis necaberis manibus, quoniam nec multum nec parum abs re quempiam lædere licet.

Fabula ſignificat, quod malorum, licet parum vel multum delinquant, miſereri haud oportet.

De Pulice & Homine.

PUlex ſuo ſolito more ſaltans ſuper hominis pedem reſedit, illumque morſu acriter pupugit. Qua punctione

ctione homo ille graviter concitus pulicem cepit & unguibus obtundere voluit. Sed pulex manibus exſiliens, mortem vitavit. Tum homo exclamans, ait, O Hercules malorum extinctor, ecquid mihi in hunc opprimendum præſens non fuiſti?

Fabula declarat, quod non in minimis, ſed in magnis arduiſque rebus à Diis auxilium quis implorare debet.

De Formicis & Cicada.

HYemis erat medium cum formicæ ſparſim triticum apricabant. Quod cicada aſpiciens, cùm inediâ conficeretur, acceſſit ad eas, ac triticum pro alimonia ut ſibi concederent rogavit. At cùm formicæ eum rogarent quidnam æſtate fecerit, num ſegnis aut otioſa eo tempore ſteterit: illis cicada ait, Neque ſegnis aut otioſa ſteti, ſed cantu cecini, quo laborem viæ viantibus levabam. Qua re audita, formicæ ſubridentes, inquiunt, Si æſtate ceciniſti, ut viantes delectares, nunc ſalta, ne frigore conficiaris.

Fabula declarat, quod qui, quæ facienda ſunt, ſuo tempore non facit, is in anguſtias, quando non putat incidit.

De Viro & Uxoribus.

TEmpus erat veris, quo quidam in deliciis educatus cum nec juvenis nec ſenex eſſet (ſemicanus enim erat capillis) duas ſimul duxit uxores; unam quidem natu grandem, alterum vero juniorem. Cùm omnes eandem habitarent domum, uxor anus ut virum in amorem ſui totum pelliceret, quotidie viri caput pertractans, nigros ei avellebat capillos. Pari ſtudio junior, ut ab anus conſuetudine illum amoveret, albos avellebat capillos. Poſtremo ita illum depilarunt, ut calvum. ac ridiculum, non abſque ſummo opprobrio, virum reddiderint.

Fabula ſignificat, quod nulla melior ſemibus ſalus exiſtit, quàm fœminis carere, & maxime junioribus, niſi penitus obrui ſe velint.

ALIÆ

ALIÆ ITEM ALIQUOT ÆSOPI FABULÆ è Græco in latinum verſæ, incerto interprete.

Impoſſibilia promittens.

VIR pauper ægrotus & malè affectus cum à medicis deſperatus eſſet, Deos rogabat, pollicens, ſi ſanitatem ſibi rurſus reſtituerent, centum boves ipſis oblaturum eſſe in ſacrificium. Uxore autem ejus audiente, & ubi tibi hæc, ſi convalueris? Ille ait, putas enim ſurrecturum me hinc, ut Dii hæc à me repetant?

Fabula ſignificat, multos facile polliceri, quæ re comprobare non ſperant.

Ranæ.

RAnæ duæ in palude paſcebantur: æſtate autem ſiccatâ palude, illâ derelictâ, quærebant aliam: cæterum profundum invenerunt puteum. Quo viſo, altera alteri inquit, deſcendamus, heus tu, in hunc puteum. Illa reſpondens, ait, Si igitur & hic aqua aruerit, quomodo aſcendemus.

Fabula declarat, non oportere inconſiderate res aggredi.

Canis & Gallus.

CAnis & Gallus initâ ſocietate, iter faciebant, Veſpere autem ſuperveniente, gallus conſcensâ arbore dormiebat, at canis ad radicem arboris excavatæ. Cum gallus, ut aſſolet, noctu cantaſſet: Vulpes, ut audivit, accurrit, & ſtans inferius, ut ad ſe deſcenderet, rogabat: quòd cuperet commendabili adeò cantu animal complecti. Cum autem is dixiſſet, ut janitorem prius excitaret ad radicem dormientem, ut cum ille apparuiſſet

niſſet deſcenderet, illâ quærente ut ipſum vocaret, canis ſtatim proſiliens eam dilaceravit.

Fabula indicat, prudentes homines inimicos inſultantes ad fortiores aſtu mittere.

Leo & urſus.

LEo & urſus magnum nacti hinnulum, de eo pugnabant. Graviter igitur à ſeipſis affecti, ut ex multâ pugnâ etiam vertigine corriperentur, defatigati jacebant. Vulpes autem circumcirca eundo, ubi proſtratos eos vidit, & hinnulum in medio jacentem, hunc, per utroſque percurrendo, rapuit, fugienſque abivit. At illi videbant quidem ipſum; ſed quia non poterant ſurgere, Nos miſeros dicebant, quia vulpi laboravimus!

Fabula indicat, aliis laborantibus, aliis lucrari.

Veſpertilio, Rubus, & Mergus.

VEſpertilio, rubus & mergus, inita ſocietate, mercatoriam decreverunt vitam agere. Itaque veſpertilio argentum mutatus, projecit in medium: rubus veſtem ſecum accepit: mergus tertius æs: & navigaverunt. Tempeſtate autem vehementi obortâ & navi aversâ omnibus perditis ipſi in terram evaſerunt. Ex illo igitur mergus littoribus ſemper aſſidet, num quopiam æs ejiciat mare, Veſpertilio verò, creditores timens, interdiu non apparet; noctu ad pabulum exit. Rubus prætereuntium veſti inhæret, ſicubi ſuam cognoſcat quærendo.

Fabula indicat, in ea quibus incumbimus, in poſterum incidere.

Pavo & Monedula.

AVibus creaturis regem, pavo orabat, ut ſe ob pulchritudinem eligerent. Eligentibus autem eum omnibus, monedula ſuſcepto ſermone ait, ſed ſi te regnante, aquila nos perſequi aggreſſa fuerit, quomodo nobis opem feres?

Fabula declarat, principes non modo propter pulchritudinem, ſed ob fortitudinem & prudentiam eligi oportere.

De

Singularis Agreſtis & Vulpes.

SIngularis agreſtis ſuper quadam ſedens arbore, dentes acuebat. Vulpe rogante cauſam, quare, nullâ propoſitâ neceſſitate, dentes accueret, ait, Non abs re hoc facio: nam ſi me periculum invaſerit, nequaquam me tunc acuendis dentibus occupatum eſſe oportebit, ſed potius paratis uti.

Fabula declarat, adverſus periculum paratum eſſe oportere.

Caſſita.

CAſſita laqueo capta, plorans dicebat, Hei mihi miſeræ & infelici volucri! non aurum ſurripui cujuſquam, non argentum, non aliud quicquam pretioſum: granum autem tritici parvum mortis mihi cauſa eſt.

Fabula ad eos tendit, qui ob inutile lucrum magnum ſubeunt periculum.

Hinnulus.

HInnulus aliquando cervo ait, Pater, tu & major & celerior canibus, & cornua præterea ingentia geſtas, ad vindictam: curnam igitur ſic eos times? Ei ille videns ait, Vera quidem hæc ſunt, fili: unum verò ſcio, quod cum canis latratum audivero, ſtatim ad fugam, nescio quomodo, efferor.

Fabula declarat, natura timidos admonitione non fortificari.

Avarus.

AVarus quidam cum omnia ſua bona vendidiſſet, & auream glebam feciſſet, in loco quodam indit, unà defoſſo illic & animo ſuo & mente; atque cotidie eundo, ipſam videbat. Id autem ex operariis quidam obſervando cognovit, & refoſſam glebam abſtulit. Poſt hæc & ille profectus, & vacuum locum videns, lugere cœpit & capillos evellere. Hunc cum quidam vidiſſet ſic plorare, rem cauſam audiviſſet. Ne ſic, inquit, ô tu, triſtare:

neque enim habens aurum habebas. Lapidem igitur pro auro acceptum reconde, & puta tibi aurum esse: eundem enim tibi usum præstabit: nam, ut video, neque cum aurum erat, utebare.

Fabula significat, nihil esse possessionem, nisi usus adfuerit.

Anseres & Grues.

ANseres & Grues in eodem prato pascebantur. Venatoribus autem visis, grues, quòd essent leves, statim evolaverunt: anseres autem, ob onus corporum cum manssissent, capti fuerunt.

Fabula significat, & in expugnatione urbis inopes facile fugere, divites autem servire captos.

Testudo & Aquila.

TEstudo orabat aquilam, ut se volare doceret. Ea autem admonente procul hoc à natura ipsius esse, illa magis precibus instabat. Accepit igitur ipsam unguibus & in altum sustulit; inde demisit. Hæc autem in petra cecidit, & contrita est.

Fabula significat, multos qui in contentionibus prudentiores non audiverunt, seipsos læsisse.

Cerva.

CErva altero occæcata oculo, in littore pascebatur sanum oculum ad terram propter venatores habens alterum vero ad mare, unde nihil suspicabatur. Præternavigantes autem quidam, & hoc conjectantes ipsam sagittarunt: hæc autem seipsam lugebat, quod unde timuerat, nihil passa foret, quod non putabat malum allaturum, ab eo proditam.

Fabula significat, sæpe quæ nobis noxia videntur, utilia fieri: quæ vero utilia, noxia.

Cerva & Leo.

CErva venatores fugiens, in spelunçam ingressa est in leonem autem ibi cum incidisset, ab eo comprehensa

henſa: morens autem dicebat, Hei mihi homines fugiens in ferarum immitiſſimum incidi.

Fabula ſignificat, multos homines dum parva fugiunt pericula in magna incurrere.

Cerva & Vitis.

CErva venatores fugiens, ſub vite delituit. Cum præteriſſent autem parumper illi, cerva prorſus jam latere arbitrata, vitis foliis paſci incepit. Illis vero agitatis venatores converſi, &, quod erat verum, arbitrati animal aliquod ſub foliis occultari, ſagittis confecerunt cervam. Hæc autem moriens talia dicebat. Juſta paſſa ſum, non enim offendere oportebat, quæ me ſervârat.

Fabula ſignificat, qui injuriâ benefactores afficiunt, à Deo puniri.

Aſinus & Leo.

CUm aſino gallus aliquando paſcebatur, Leone autem aggreſſo aſinum, gallus exclamavit: & leo (aiunt enim hunc galli vocem timere) fugit. Aſinus ratus propter ſe fugere, aggreſſus eſt ſtatim leonem. Ut vero procul hunc proſecutus eſt quò non amplius galli perveniebat vox, converſus leo devoravit. Hic vero moriens clamabat, me miſerum, & dementem! ex pugnacibus enim non natus parentibus, cujus gratia in aciem irrui?

Fabula ſignificat, pleroſque homines, inimicos, qui ſe de induſtria humiliarunt, aggredi, atque ita ab illis occidi.

Olitor & Canis.

OLitoris canis in puteum decidit: olitor autem ipſum illinc extracturus, deſcendit & ipſe in puteum. Ratus autem canis eum acceſſiſſe, ut ſe inferius magis obrueret, converſus olitorem momordit. Hic autem cum dolore reverſus, Juſta inquit, patior: nam cur unquam ſui interfectorem ſervare ſtudui?

Fabula in injuſtos & in ingratos.

Sus & Canis.

SUs & canis mutuò convitiabantur. Et ſus jurabat per Venerem, proculdubio dentibus diſciſſuram canem. Canis autem ad hæc diſſimulanter dixit, Bene per Venerem nobis juras; ſignificat enim ab ipſa vehementer te amari, quæ impuras tuas carnes deguſtantem nullo pacto in ſacellum admittit. Ei ſus, propter hoc igitur magis præ ſe fert Dea amare me: nam occidentem, aut alio quovis modo lædentem me omnino adverſatur: tu tamen male oles & viva & mortua.

Fabula indicat, prudentes oratores, quæ ab inimicis objiciuntur, artificioſè in laudem convertere.

Sus & Canis.

SUs & canis de fœcunditate certabant. Dixit autem canis, ſe fœcundam eſſe maxime pedeſtrium omnium. Et ſus occurrens, ad hæc inquit, Sed cum hæc dicis ſcito cœcos te catulos parere.

Fabula indicat, non in celeritate res, ſed in perfectione judicari.

Serpens & Cancer.

SErpens unà cum cancro vivebat, initâ cum eo ſocietate. Itaque cancer ſimplex moribus, ut & ille aſtutiam mutaret, admonebat: hic autem minime obediebat. Cum obſervaſſet igitur cancer ipſum dormientem, & pro viribus compreſſiſſet, occidit. At ſerpenti poſt mortem extenſo ille ait, Sic oportebat antehac rectum & ſimplicem eſſe: neque enim hanc pœnam dediſſes.

Fabula indicat, qui cum dolo amicos adeunt, ipſos offendi potius.

Paſtor & Lupus.

PAſtor nuper natum lupi catulum reperit ac ſuſtulit, unáque cum canibus nutrivit. At cum adoleviſſet, ſi quando lupus ovem rapuiſſet, cum canibus & ipſe perſequebatur. Cum canes autem aliquando non poſſent aſſequi

aſſequi lupum, atque ideo reverterentur; ille ſequebatur, ut, cum ipſum aſſecutus eſſet, particeps foret venationis, ut lupus: inde redibat. Sin autem lupus extrà non rapuiſſet ovem, ipſe eam occidens, una cum canibus comedebat: donec paſtor, cum conjectâſſet, & intellexiſſet rem, de arbore ipſum ſuſpendit & occidit.

Fabula ſignificat, naturam pravam bonos mores non nutrire.

Leo & Lupus.

LEo cum conſenuiſſet, ægrotabat, jacens in Antro. Acceſſerunt autem viſitatura regem, præter vulpem, cætera animalia. Lupus igitur capra occaſione accuſabat apud leonem vulpem, quaſi nihili facientem ſuum omnium dominum, & propterea neque ad viſitationem profectam. Interim affuit vulpes, & ultima audivit lupi verba. Leo igitur contra eam infremuit. Sed defenſionis tempore petito. Et quis inquit, eorum qui convenerunt tantum profuit, quantum ego, quæ in omnem partem circuivi, & medicamentum pro te à medico quæſivi & didici? cum autem leo ſtatim ut medicamentum diceret, imperâſſet: illa inquit, ſi lupo vivente excoriato, ipſius callidam pellem indueris. Et lupo jacente vulpes ridens, ait, Sic non oportet dominum ad malevolentiam movere, ſed benevolentiam.

Fabula indicat, eum, quo quotidie machinatur, in ſeipſum laqueum vertere.

Mulier.

MUlier quædam virum ebrium habebat: ipſum autem à morbo liberatura, tale quid commenta eſt: Aggravatum enim ipſum ab ebrietate cum obſervâſſet & mortui inſtar inſenſatum, in humeros elevatum in ſepulcretum allatum depoſuit, & abivit. Cum autem ipſum jam ſobrium eſſe conjectata eſt, profecta januam pulſavit ſepulcreti. Ille autem cum diceret, Quis eſt qui

Pulſat januam ; Uxor reſpondit, Mortuis cibaria ferens ego adſum. Et ille, Non mihi comeſſe, ſed bibere, ô optima, affer : triſtem enim me reddis, cum cibi non potus meminiſti. Hæc autem pectus plangendo, Hei mihi miſeræ! inquit. Nam neque aſtu profui. Tu enim, vir, non ſolùm non emendatus es, ſed pejor quoque teipſo evaſiſti : in habitum tibi deductus eſt morbus.

Fabula ſignificat, non oportere in malis actibus immorari : nam & nolentem quandoque hominem conſuetudo invadit.

Cygnus.

VIr dives anſerem ſimul & cygnum nutriebat, non ad eadem tamen : ſed alterum cantûs, alterum menſæ gratiâ. Cum autem oporteret anſerem pati ea, quorum causâ nutriebatur, nox erat & diſcernere tempus non permiſit utrumque ; cygnus autem pro anſere abductus, cantat cantum quendam mortis exordium ; & cantu ſignificat naturam, mortem verò effugit ſuavitate canendi.

Fabula ſignificat, ſæpe muſicen differre mortem.

Æthiops.

ÆThiopem quidam emit, talem ei colorem ineſſe ratus negligentia ejus qui prius habuit : ac aſſumpto in domum omnes ei adhibuit abſterſiones, omnibus lavacris tentavit mundare : at colorem quidem transmutare non potuit. ſed morbum dolor paravit.

Fabula ſignificat, manere naturas ut à principio provenerunt.

Hirundo & Cornix.

HIrundo & cornix de pulchritudine contendebant. Reſpondens autem Cornix, ei dixit : Sed tua pulchritudo verno tempore floret, meum vero corpus etiam hyeme durat.

Fabula ſignificat, durationem corporis decore meliorem eſſe.

Butalis.

BUtalis à feneſtrâ quadam pendebat. Veſpertilio autem profectus rogavit cauſam, quare die fileret, nocte

nocte caneret. Cum autem ea non incaſſum hoc facere dixiſſet, (nam die canendo olim capta fuit, & propterea ex illo prudens evaſit) veſpertilio ait, ſed non nunc te cavere oportet, cum nulla utilitas, ſed antequam capereris.

Fabula ſignificat, in infortuniis inutilem eſſe pœnitentiam.

Cochleæ.

RUſtici filius aſſabat cochleas. Cum autem audiret eas ſtridentes, ait, O peſſimæ animantes! domibus veſtris incenſis vos canitis.

Fabula ſignificat, omne intempeſtive factum vituperabile.

Mulier & Ancillæ.

MUlier vidua operoſa ancillas habens, has ſolebat noctu excitare ad opera, ad gallorum cantus. His vero aſſiduo defatigatis labore; viſum eſt oportet domeſticum occidere gallum, tanquam illum qui noctu excitaret heram. Evenit autem ipſis hoc facto, ut in graviora inciderent mala: nam hera ignorans gallorum horam temporius eas excitabat.

Fabula ſignificat, pleriſque hominibus conſilia eſſe malorum cauſas.

Mulier venefica.

MUlier venefica divinarum irarum propulſiones promittens, multa facere perſeverabat, & lucrum inde faciebat. Quidam igitur accuſaverunt eam impietatis, & convicerunt, & damnatum duxerunt ad mortem. Videns autem quidam eam duci, ait, Tu quæ deorum iras avertere promittebas, quomodo neque hominum conſilium mutare potuiſti?

Fabula innuit, multos magna promittentes, ne parva quidem facere poſſe.

Agricola.

AGricola quidam fodiendo aurum reperit, quotidie igitur terram, ut ab ea beneficio affectus, corona-

bat. Huic autem Fortuna adſtans inquit, Heus tu, cur terræ mea munera attribuis, quæ ego tibi dedi ditatura te? Nam ſi tempus immutetur, & in alias manus hoc tuum aurum eat, ſcio te tunc me fortunam accuſaturum.

Fabula indicat, oportere benefactorem cognoſcere, atque huic gratiam referre.

Viatores.

DUo quidam unà iter faciebant: & cum alter ſecurim reperiſſet, alter qui non invenit, admonebat ipſum nè diceret, *Inveni*, ſed *Invenimus*. Paulo poſt autem cum aggrederentur ipſos qui ſecurim perdiderant: qui eam habebat, perſequentibus illis, ei qui una iter faciebat, dixit *Periimus*. Hic autem ait, *Perii* dic, non *Periimus*: etenim & tunc cum ſecurim inveniſti, *Inveni* dixiſti, non *Invenimus*.

Fabula declarat, qui non fuere participes felicitatum, neque in calamitatibus firmos eſſe amicos.

Ranæ Duæ.

DUæ ranæ vicinæ ſibi erant: paſcebantur autem, altera in profundo ſtagno & procul à viâ: altera in viâ parum aquæ habens. Verum cum quæ in ſtagno alteram admoneret, ut ad ſe migraret, ut tutiore cibo frueretur: illi non paruit, dicens, firmiſſimè ſe teneri hujuſce loci conſuetudine: quouſque obtigit currum prætereuntem ipſam confringere.

Fabula ſignificat, homines quoque prava aggredientes citius mori, quam mutentur in melius.

Apiarius.

IN mellarium ingreſſus quidam abſente domino, favum abſtulit. Hic autem reverſus ut alveos vidit inanes, ſtans, quod in his erat perſcrutabatur. Apes autem à paſtu redeuntes, ut deprehenderunt ipſum aculeis percutiebant, peſſimèque tractabant. Hic autem ad eas, O peſſimæ animan-

animantes! furatum veſtros favos illæſum dimiſiſtis, me verò ſatagentem veſtri percutitis.

Fabula declarat, ſic homines quoſdam ob ignorantiam ab inimicis non cavere, amicos autem ut inſidiatores repellere.

Alcedo.

ALcedo avis eſt ſolitaria, ſemper in mare vitam degens: hanc dicitur hominum venationes caventem in ſcopulis maritimis nidificare. Cæterum aliquando paritura, nidum fecit. Egreſsâ autem eâ ad pabulum accinit, mare, à vehementi concitatum vento, elevari ſupra nidum, atque hoc ſubmerſo, pullos perdi. Hac autem reversâ, re cognitâ, ait me miſeram, quæ terram ut inſidiatricem cavens, ad hoc confugi, quod mihi longe eſt inſidius.

Fabula declarat, homines etiam quoſdam ab inimicis cavendo, ignaros in multo graviores inimicos incidere.

Piſcator.

PIſcator in fluvio quodam piſcabatur. Extenſis autem retibus, & fluxu comprehenſo, utrinque funi alligato lapide aquam verberabat, ut piſces fugientes incautè in retia inciderent. Cum quidam autem ex iis qui circa locum habitabant, id facere videret, increpabat quod fluvium turbaret, & claram aquam non ſineret bibere. Et is reſpondit, ſed niſi ſic fluvius perturbetur, me oportebit ſurientem mori.

Fabula declarat, civitatum etiam rectores tunc maxime operari, cum patrias in ſeditionem induxerint.

Simia & delphin.

MOris cùm eſſet navigantibus, melitenſes catulos & ſimios adducere in ſolamen navigationis, quidam habebat ſecum ſimiam. Cùm autem perveniſſent ad Sunium Atticæ promontorium, tempeſtatem vehementem fieri contigit. Navi autem merſâ & omnibus natantibus

tantibus, natabat & ſimius. Delphis quiſpiam ipſum conſpicatus, & hominem eſſe ratus, digreſſus levabat, ad terram perferens. Ut vero in Piræo fuit Athenienſium navali, rogavit ſimium, an genere eſſet Athenienſis. Cum autem hic diceret, & claris ibi eſſe parentibus: rogavit, an & Piræum ſciret. Ratus autem ſimius de homine eum dicere, ait, Et valde amicum eſſe ei, & familiarem. At Delphis tanto mendacio indignatus, ſubmergens ipſum occidit.

Fabula in vivos, qui veritatem ignorantes exiſtimant ſe decipere.

Muſcæ.

IN cellâ quadam melle effuſo, muſcæ advolantes comedebant: implicitis autem earum pedibus, evolare non poterant. Cum autem ſuffocarentur, dicebant, Miſeræ nos, quia ob modicum cibum perimus!

Fabula ſignificat, multis gulam multorum malorum eſſe cauſam.

Mercurius & Statuarius.

MErcurius ſcire volens, quanti apud homines eſſet, in ſtatuarii domum, transformatus in hominem, & visâ ſtatuâ Jovis, rogabat, quanti quis ipſam emere poſſet. Hic autem cùm dixiſſet, Drachma; riſit. Et quanti Junonis, ait. Cum dixiſſet, Pluris; Visâ & ſuâ ipſius ſtatuâ, ac opinatus (cum nuncius ſit deorum, & lucroſus) maximam de ſe apud homines haberi rationem, rogavit de ſe. Statuarius verò ait, Si haſce emeris, & hanc additamentum dabo.

Fabula in virum glorioſum, qui nullius apud alios eſt pretii.

Mercurius & Tiræſias.

MErcurius, volens Tiræſiæ vaticinium an verum eſſet cognoſcere, furatus ipſius boves, ex rure venit ad ipſum in urbem, ſimilis factus homini, & ad ipſum divercit. Boum autem amiſſione renunciata Tiræſiæ, ille aſ-

ſumpto

ſumpto Mercurio exivit, augurium aliquod de fure conſideraturus. Et hic jubet dicere ſibi quamnam avem viderit. Mercurius autem, primò vidiſſe aquilam à ſiniſtris ad dextram volantem, dixit: Hic non ad ſe id eſſe cum dixiſſet; ſecundò cornicem ſuper arbore quadam ſedentem vidit, & modo ſuperius aſpicientem, modo, ad terram declinatam, vati refert. Et is, re cognitâ, ait, Sed hæc cornix jurat per cœlum & terram, ſi tu velis meas me recepturum boves.

Hoc ſermone uti quiſpiam poterit adverſus virum furacem.

Canes.

HAbens quidam duos canes, alterum venari docuit, alterum domum ſervare. Cæterùm ſi quando venaticus caperet aliquid, qui domum cuſtodiebat, particeps unà cum eo erat cœnæ. Ægre ferente autem venatico, & illi objiciente, quod ipſe quotidie laboraret, ille nihil faciens ſuis nutriretur laboribus; reſpondens ipſe, ait, Non me, ſed herum reprehende, qui non laborare me docuit, ſed labores alienos comeſſe.

Fabula indicat, adoleſcentes, qui nihil ſciunt, haud eſſe reprehendendos, cum eos parentes ſic educaverunt.

Maritus & Uxor.

HAbens quidam uxorem, quæ domeſticis omnibus inimica erat, voluit ſcire an etiam erga paternos domeſticos ita afficeretur. Quapropter cum rationabili prætextu ad ſuum patrem ipſam miſit. Paucis vero poſt diebus ea reverſa, rogavit quomodo adverſus illos habuiſſet. Hæc vero cum dixiſſet, Bubulci & paſtores me ſuſpectabant; ad eam ait, Sed ô uxor, ſi eos odiſti qui mane greges agunt, ſerò autem redeunt; quid ſperare oportet eos, quibuſcum toto converſaris die?

Fabula ſignificat, ſæpe ex parvis magna, & ex manifeſtis incerta cognoſci.

Hædus

Hœdus & Lupus.

HOedus derelictus à grege, persequente lupo, conversus ad eum dixit, O lupe, quoniam credo me tuum cibum futurum, nè injucunde moriar, cane tibia primùm ut saltem. Lupo autem canente tibia, atque hœdo saltante, canes cùm audivissent, lupum persecuti sunt. Hic conversus, hœdo inquit, Meritò hæc mihi fiunt: oportebat enim me, coquus cùm sim, tibicinem non agere.

Fabula significat, qui ea, quibus natura apti sunt, negligunt, quæ vero aliorum sunt, exercere conantur, in infortunia incidere.

Cancer & Vulpes.

CAncer è muri cum ascendisset, in loco quodam pascebatur. Vulpes esuriens ut vidit, accessit ac eum rapuit. Ille devorandus ait, Sed ego condigna patior, qui, marinus cum sim, terrestris esse volui.

Fabula significat, homines etiam, qui propriis derelictis exercitiis, & quæ nihil conveniunt, aggrediuntur, merito infortunatos esse.

Citharœdus.

CItharœdus rudis in domo calce incrustatâ familiariter, ut solebat, canens, & contrà resonante in se voce existimabatur valde canorus esse: verum elatus super hoc, cogitavit & theatro sese committere oportere. Profectus verò ad se ostendendum, cum malè admodum caneret, lapidibus ipsum explosum abegerunt.

Fabula significat, ex rhetoribus quosdam, qui in scholis videntur esse aliqui, cum ad res publicas se conferunt, nullius pretii esse.

Fures.

FUres in domum quandam ingressi nihil invenerunt nisi gallum; atque hoc capto abierunt. Hic ab eis occidendus, rogabat, ut se dimitterent, dicens utilem esse hominibus, noctu eos ad opera excitando. Hi autem dixerunt,

runt, Sed propter hoc tanto magis occideris: illos enim excitando, furari nos non finis.

Fabula significat, ea maximè pravis esse adversa, quæ bonis sunt beneficio.

Cornix & Corvus.

COrnix corvo invidens quod is per auguria hominibus vaticinaretur, ob idque crederetur uti futura prædicens, conspicata viatores quosdam prætereuntes, ivit super arborem quandam, stansque valde crocitavit. Illis autem ad vocem conversis & admiratis, re cognita, quidam inquit, Abeamus, heus, vos: cornix enim est quæ crocitavit, & augurium non habet.

Fabula indicat, eodem modo, & homines præstantioribus certantes præterquam quod non ad æqua perveniunt, risu quoque dignos esse.

Cornix & Canis.

COrnix Minervæ sacrificans, canem invitavit ad epulas. Ille autem ad eam dixit. Quid frustra sacrificia absumis? Dea enim adeo te odit, ut ex peculiaribus quoque tibi auguriis fidem sustulerit. Cui cornix, ob id magis ei sacrifico, ut reconcilietur mihi.

Fabula significat, plerosque ob lucrum non vereri inimicos beneficiis prosequi.

Corvus & Serpens.

COrvus cibi indigens, ut serpentem in aprico quodam loco dormientem vidit, hunc devolando rapuit. Hic cum se vertisset, atque momordisset ipsum, corvus moriturus dixit, Me miserum, qui tale reperi lucrum, quo etiam pereo!

Fabula in virum, qui ob thesaurorum inventionem de salute periclitatur.

Monedula ac Columba.

MOnedula, in columbario quodam columbis visis bene nutritis, dealbavit sese, ivitque ut & ipsa eodem

eodem cibo impertiretur. Hæ vero, donec tacebat, ratæ eam esse columbam, admiserunt: sed cum aliquando oblita, vocem emisisset, tunc ejus cognita natura, expulerunt percutiendò: eaque privata eo cibo, rediit ad monedulas rursum: & illæ, ob colorem cum ipsam non noscerent, à suo cibo abegerunt, ut duorum appetens neutro potiretur.

Fabula indicat, oportere & nos nostris contentos esse, considerantes avaritiam, præterquam quod nihil juvet, auferre sæpe & quæ adsunt bona.

Monedula.

MOnedulam cum quis cepisset, & pedem alligâsset filo, suo tradidit filio. Hæc non ferendo victum inter homines, ubi parumper libertatem nacta est, fugit, in suumque nidum se contulit. Circumvoluto vero ramis vinculo evolare haud valens, cum moritura esset, secum loquebatur. Me miseram, quæ apud homines non ferendo servitutem incaute meâ me vitâ privavi!

Fabula indicat, nonnunquam quosdam, cum se à mediocribus studeant periculis liberare, in majora incidere.

Mercurius.

JUpiter Mercurio jussit, ut artificibus omnibus mendacii medicamentum misceret: hic, eo trito & ad mensuram facto, ex æquo singulis miscet. Cum vero, solo relicto sutore, multum supercesset medicamenti, totum acceptum mortarium ei miscuit: atque hinc contigit artifices omnes mentiri, maxime vero omnium sutores.

Fabula in mendaces artifices.

Jupiter.

JUpiter, formatis hominibus, omnes illis affectus indidit, solum indere pudorem oblitus est. Quapropter non habens undenam ipsum introduceret, per turbam ingredi eum jussit. Hic vero primum indigne ferens, contradicebat: vehementius vero eo instante, ait, Sed ego sane his ingre-

ingredior pactis, ſi amor non ingrediatur: ſin ingrediatur, ipſe exibo quamprimum. Ex hoc ſane evenit, omnia ſcorta inverecunda eſſe.

Fabula ſignificat, captos amore inverecundos eſſe.

Jupiter.

JUpiter nuptias celebrans, omnia animalia accipiebat: ſolâ vero teſtudine tarde profectâ, admirans cauſam tarditatis, rogavit eam quamobrem ipſa ad cœnam non acceſſerat. Cum hæc dixiſſet, Domus chara, domus optima; iratus ipſi, damnavit ut domum bajulans circumferret.

Fabula ſignificat, pleroſque homines eligere, parcè potius apud ſe vivere, quam apud alios laute.

Lupus & Oves.

LUpus à canibus morſus, & male affectus, abjectus jacebat. Cibi vero indigens, viſa ove rogabat ut potum ex præterfluente flumine ſibi adferret: Si enim tu mihi, inquit, dederis potum, ego cibum mihi ipſi inveniam. Illa, re cognitâ, ait, Sed ſi ego potum tibi do, tu & cibo me uteris.

Fabula quadrat in virum maleficum, per ſimulationem inſidiantem.

Lepores.

LEpores olim belligerentes cum aquilis, invocarunt in auxilium vulpes. Hæ autem dixerunt, Vobis non auxiliaremur, niſi ſciremus qui vos ſitis, & cum quibus præliemini.

Fabula ſignificat, eos qui cum præſtantioribus certant ſuam ſalutem contemnere.

Formica.

QUæ nunc formica, homo olim fuit; hic agriculturæ aſſidue incumbens, non erat propriis laboribus contentus, ſed & vicinorum fructus ſurripiebat. Jupiter autem indignatus hujus avaritiâ, tranſmutavit eum in hoc

hoc animal, quæ formica appellatur. Verum cum mutâſſet formam, non & affectum mutavit: nam uſque nunc arva circumeundo, aliorum labores ſurripit, & ſibi recondit.

Fabula indicat, natura pravos, etſi maxime ſpeciem tranſmutaverint, mores non mutare.

Veſpertilio & Muſtela.

VEſpertilio in terram cum cecidiſſet, à muſtela captus eſt; & cum occidendus eſſet, pro ſalute rogabat. Hac verò dicente, non poſſe ipſam dimittere, quod natura volucribus omnibus inimica foret; ait, non avem, ſed murem eſſe; & ſic dimiſſus eſt. Deinde autem cum iterum cecidiſſet, & ab alia muſtela captus eſſet, ne voraretur orabat. Hâc autem dicente, cunctis, ſe inimicam eſſe muribus; hic, Non mus, ſed veſpertilio ſum, dicebat; & rurſus dimiſſus eſt: atque ita venit, bis mutato nomine, ſalutem conſecutum fuiſſe.

Fabula indicat, neque nos in eiſdem ſemper eſſe oportere, conſiderantes eos qui ad tempus mutantur, plerumque pericula effugere.

Viatores.

VIatores ſecundum littus quoddam iter facientes iverunt in ſpeculam quandam, & ibi conſpicati ſarmenta procul natantia, navem eſſe magnam exiſtimârunt quamobrem expectaverunt, tanquam appulſura ea eſſet. Cum vero à vento lata ſarmenta propius forent, non navem amplius, ſed ſcalpam videre videbantur. Advectis autem illis, cum ſarmenta eſſe vidiſſent, inter ſe dixerunt, Ut nos igitur fruſtrà quod nihil eſt exſpectabamus!

Fabula indicat, nonnullos homines, qui ex improviſo terribiles eſſe videntur, cum periculum feceris, nullius eſſe pretii.

Aſinus Silveſtris.

ASinus Silveſtris aſino viſo domeſtico in loco quodam aprico; profectus ad ipſum, beatum dicebat

poris habitudine & cibi perceptione. Deinde autem cum vidiſſet eum ferentem onera, & agaſonem retro ſequentem & baculis ipſum percutientem, ait, Aſt ego non amplius beatum te exiſtimabo: video enim non ſine magnis malis habere te felicitatem.

Fabula indicat, non eſſe emulanda lucra, in quibus inſunt pericula & miſeriæ.

Aſini.

ASini olim, propterea quod aſſidue opera ferrent, & fatigarentur, legatos miſerunt ad Jovem, ſolutionem laborum petentes. Hic autem oſtendere ipſis volens id non poſſe fieri, ait, Tunc eos liberatum iri laboribus, cum mingendo fluvium fecerint. At illi eum verum dicere exiſtimantes, ex illo & nunc uſque ubi aliorum urinam viderint aſinorum, illic & circumſtando mingunt.

Fabula indicat, unicuique quod fatale eſt incurabile eſſe.

Aſinus & Vulpes.

ASinus indutus pelle leonis vagabatur, reliqua bruta perterrendo. Cæterum viſa Vulpe, tentavit & hanc perterrefacere. Hæc autem (caſu enim ipſius vocem audiverat) ad ipſum ait, Compertum habeto, quod & ego timuiſſem, niſi rudentem audiviſſem.

Fabula ſignificat, nonnullos indoctos, qui iis qui extra unt aliqui eſſe videntur, ex ſua linguacitate redargui.

Aſinus & Ranæ.

ASinus ligna ferens, pertranſibat paludem quandam. Lapſus autem ut decidit, nec ſurgere poſſet, lamentabatur ac ſuſpirabat. Ranæ autem quæ erant in palude, uditis ſuſpiriis, Heus tu, dixerunt; quid faceres, ſi tanto hic tempore, quanto nos, fuiſſes, cum, quia paululum ecidiſti, ſic lamenteris?

Hoc ſermone uti quiſquam poterit in virum ſegnem, qui ob inimos quoſque labores triſtatur, cum ipſe majoribus facile ſiſtat.

Aſinus & Corvus.

ASinus ulcerato dorſo in prato quodam paſcebatur. Corvo autem inſidente ſibi, & ulcus percutiente, aſinus rudebat ac ſaltabat. Sed agaſone procul ſtante, ac ridente, lupus præteriens ipſum vidit, & dixit, Miſer: nos, quos ſi tantum viderit, perſequitur; huic autem & arridet.

Fabula declarat, maleficos homines ſi tantum appareant, dignoſci.

Aſinus & Vulpes.

ASinus & Vulpes, inita inter ſe ſocietate, exiverunt ad venationem. Leo vero cum occurriſſet ipſis, vulpes eminens periculum videns, profecta ad leonem traditurum ei aſinum pollicita eſt, ſi ſibi impunitatem promiſerit. Qui cum dimiſſuram eam dixiſſet, illa, adducto aſino, in caſſes quoſdam ut inciderit, fecit. Sed leo videns illum fugere minime poſſe, primùm vulpem comprehendit, deinde ſic ad aſinum verſus eſt.

Fabula indicat, eos qui ſociis inſidiantur, & ſeipſos neſcios perdere.

Gallina & Hirundo.

GAllina ſerpentis ovis inventis, diligenter calefacta excludit. Hirundo autem cum eam vidiſſet, ait, O demens, quid hæc nutris, quæ cum exoreverint à te primò injuriam auſpicabuntur?

Fabula ſignificat, implacabilem eſſe pravitatem, licet affi-ciatur maximis beneficiis.

Camelus.

CUm primum viſus eſt camelus, homines perterriti magnitudinem admirati, fugiebant. Ubi verò procedente tempore cognoverunt ipſius manſuetudinem, confiſi ſunt eo uſque ut ad eum accederent. At intellecto paulo poſt, belluæ non ineſſe bilem, eo contemptiùs ut vêre ut fræna ei imponerent, & pueris agendum trade rent.

Fabula indicat, terribiles res conſuetudine contemptibiles fieri.

Serpen

Serpens.

SErpens à multis hominibus peſſundatus, Jovem poſtulavit: Jupiter autem ad eum dixit, Si qui prior conculcavit pupugiſſes, nequaquam id facere ſecundus aggreſſus fuiſſet.

Fabula ſignificat, eos qui prius invadentibus reſiſtunt, aliis formidoloſos fieri.

Columba.

COlumba ſiti correpta, ut vidit quodam in loco poculum aquæ depictum, verum rata, atque multo elata impetu, inſcia in tabulam offendit, uſque adeo ut pennis ipſius perfractis in terram decideret, atque à quodam occurrentium caperetur.

Fabula indicat, nonnullos homines ob vehementes alacritates inconſultiores aggredientes injicere ſeſe in perniciem.

Columba & Cornix.

COlumba in columbario quodam nutrita fœcunditate ſuperbiebat. Cornix vero ea audita, ait, Heus tu, deſine hâc re gloriari: nam quo plures paries, eo plus mœroris accumulas.

Fabula ſignificat, ex famulis quoque eos eſſe infeliciſſimos qui in ſervitute multos filios procreant.

Dives.

DIves duas habens filias, altera mortua præficas conduxit. Cum verò altera filia dixiſſet, Ut nos miræ! ipſæ, ad quas pertinet luctus, lamentari neſcimus: hæ vero quibus non eſt neceſſarium, vehementer plangunt: Mater ait, Ne mirare filia, ſi hæ ita lamententur: nummorum gratia id agunt.

Fabula indicat, nonnullos homines ob avaritiam non vereri alienis calamitatibus quæſtum facere.

Paſtor.

PAſtor, actis in quercetum quoddam ovibus, ſtrata ſub quercu veſte, aſcendit, & fructum decutiebat. Oves vero inter edendum glandes, neſciæ, & veſtes unà devorarunt. At cum paſtor deſcendiſſet, & quod erat actum vidit; O peſſima, ait, animalia! vos cæteris vel-

lera ac veſtes præbetis; à me vero qui vos nuntio, & veſtem ſurripitis.

Fabula indicat, pleroſque homines ob dementiam, eos qui nihil ad ſe attinent, beneficio afficere, in domeſticis mala operari.

Bubulcus.

BUbulcus armentum taurorum paſcens, amiſit vitulum; luſtrando omnem ſolitudinem, indagando moram traxit: Ubi invenire nihil potuit, precatus eſt Jovem, ſi furem qui vitulum cœpit, oſtenderet, hœdum in ſacrificium oblaturum. Cæterum proficiſcens in quercetum quoddam invenit leone evorari vitulum. Trepidus igitur & perterrefactus, elevatis manibus ſuis in cœlum, ita O domine Jupiter, promiſeram tibi hœdum me daturum eſſe, ſi furem invenerim; nunc taurum tibi recipio ſacrificaturum, ſi hujus manus effugero.

Fabula in homines infortunatos, qui dum quippiam amiſerint, precantur ut inveniant, cum invenerint, quærunt effugere.

Aquila.

SUpra petra aquila ſedebat leporem raptura: hanc autem quidam percuſſit ſaggita, quæ intra ipſam ingreſſa eſt, ſed crena cum pennis ante oculos ſtabat: quam cum vidiſſet, Et hoc mihi, ait, altera mœſtitia, quod propriis pennis inteream.

Fabula ſignificat, durum eſſe, cum quis à ſuis pericula patiatur.

Vermis & Vulpes.

QUi ſub cœno celabatur vermis, ſuper terram egreſſus, dicebat omnibus animalibus, Medicus ſum medicaminum doctus, qualis eſt Pæon deorum medicus. Et quomodo, ait vulpes, alios curans, teipſum claudum non curas?

Fabula indicat, niſi preſto experientia fuerit, omne verbum inane eſſe.

Gallina auripara.

GAllinam quis habens ova aurea parientem, ratus intra ipſam auri maſſam ineſſe, occiſam aliis gallinis ſimilem

ſimilem reperit. Sic multum ſperans ſe inventurum divitiarum, etiam exiguis illis privatus eſt.

Fabula indicat, oportere contentum eſſe præſentibus, & fugere inexplebilitatem.

Lupus & Vetula.

LUpus eſuriens circumibat quærendo cibum. Profectus autem ad locum quendam, audivit lugentem puerulum, eique dicentem anum, Deſine plorare: ſin minus, hâc horâ tradam te lupo. Ratus igitur lupus ſeriò loqui anniculam, expectabat ad multam horam: ſed cum adveniſſet veſpera, audit rurſus anum blandientem puerulo, ac dicentem, ſi venerit lupus huc, interficiemus eum, fili. His auditis, lupus eundo dicebat, In hoc tugurio aliud dicunt, aliud faciunt.

Fabula quadrat in homines, quorum facta verbis non reſpondent.

De Culice & Leone.

CUlex ad leonem accedens, ait, neque timeo te, neq; fortior me es. Minus mihi adeſſe virium ideo exiſtimas, quod laceres unguibus, & dentibus mordeas? Hoc & fœmina cum viro pugnans facit. Ego vero longè ſum te fortior. Si vero vis, veniamus ad pugnam. Et cum tuba cecinisſet, culex inhæſit mordens circa nates ipſius & genas. Leo autem propriis unguibus dilaniavit ſeipſum, donec indignatus eſt: culex autem, victo leone, cum ſonuiſſet tuba & epicinia cecinisſet, evolavit. Araneæ verò vinculo implicitus, cum devoraretur, lamentabatur, quod cum maximis pugnans, à vili animali aranea occideretur.

Fabula quadrat in eos qui proſternunt magnos & à parvis proſternuntur.

FINIS.

Sales, ſive Facetiæ multum jucundæ, ſelectæ ex libello *Poggii* Florentini, Oratoris eloquentiſſimi.

De Pigritia adoleſcentis.

BOnatus adoleſcens facetus è familia Galiſcorum dum eſſemus Conſtantiæ, admodum tardè ſurgebat è lecto. Cum ſocii eam tarditatem culparent, quidve tam diu in lecto ageret, percontarentur: ſubridens reſpondit, Litigantes diſceptantéſque auſculto. Adſunt enim manè mihi è veſtigio, cum expergiſcor, duæ habitu muliebri; Solicitudo videlicet & Pigritia. Quarum altera ſurgere hortatur, & aliquid operis facere, neque diem in lecto terere: altera, priorem increpans, quieſcendum inquit, & propter frigoris vim in calore lecti permanendum, indulgendumq; corporis quieti, neque ſemper laboribus vacandum. Prior inſuper rationes ſuas tuetur: ità ut cum diutiùs diſputent atque altercentur, ego tamen equus judex, in nullam partem declinans audio diſputantes, exſpectans quoad ſint ſententiâ concordes. Hoc fit ut ſurgam tardiùs, expectans litigii finem.

De Gallo & Vulpe.

ESuriens quondam vulpes, ad decipiendas gallinas quæ gallo duce arborem excelſiorem, quò ſibi aditus non erat, aſcenderant, ad gallum blande acceſſit: quem comiter cum ſalutâſſet: Quid in excelſo agis? inquit. Nunquid non audîſti nova hæc recentia tam ſalutaria nobis? Nequaquam cum gallus reſpondiſſet; Atqui prænuntia huc acceſſi, ait, ad communicandum tecum alacritatem. Animalium omnium concilium celebratum eſt, in quo pacem perpetuam omnium inter ſe firmârunt; ita

ita uti omni ſublato timore, nulli ab altero inſidiæ aut injuriæ fieri amplius queant, ſed pace & concordiâ omnes fruantur: licet abire unicuique, vel ſoli, quo velit ſecure. Deſcendito igitur, & hunc feſtum agamus diem. Agnitâ vulpis fallaciâ gallus, Bonum, inquit, adfers nuncium, & mihi gratum, & collum altius protendens, proſpecturoq; longius & admiranti ſimilis, in pedes ſe erexit. Tum, Quidnam aſpicis? Vulpes cum dixiſſet: Duos, inquit, magno curſu, ore patulo, adventantes canes. Tum tremebunda vulpes, Valeto, inquit, mihi fuga expedit, antequam illi adventant; & ſimul cœpit abire. Huic gallus. Quónam fugis, aut quid times? ait, Si quidem pace conſtituta nihil timendum: Dubito, inquit vulpes, an canes iſti audierint decretum pacis.

Hoc pacto dolo eluſus eſt dolus.

De muliere obſtinatâ, quæ Virum pediculoſum vocavit.

MUlier quædam è noſtris admodum viro contraria, ſemper ejus verbis objurgando refragabatur, perſtans in eo quod cœperat, ita ut ſuperior eſſe vellet. Habita ſemel cum viro gravi altercatione, maritum pediculoſum vocavit. Ille, ut verbum illud retractaret, uxorem verberibus contundebat, pugnis cædens ac calcibus. Quo magis cædebatur, eo plus illa pediculoſum appellabat. Vir tandem verberando laſſus, ut uxoris pertinaciam ſuperaret, per funem in aquæ puteum demiſit, ſuffocaturum ſe dicens, niſi verbis ejuſmodi abſtineret. Inſtantius perſeverabat, etiam in aqua ad mentum uſque conſtituta, verbum illud continuans. Tum vir, ne amplius loqui poſſe, in puteum demerſit, tentans ſi eam mortis periculo à verborum pertinacia poſſet avertere. At illa, loquendi facultate ademptâ, etiam dum ſuffocaretur, quod loqui nequibat, digitis exprimebat: nam manibus ſuper caput erectis, atque unguibus utriuſque pollicis conjunctis, ſaltem quo potuit geſtu, viro pediculos objiciebat. Unguibus enim eorum digitorum pediculi à fœminis occidi conſueverant.

De eo qui uxorem in flumine peremptam quærebat.

ALter uxorem quæ in flumine perierat quærens, adverſus aquam proficiſcitur. Tum quidam admiratus, cùm deorſum ſecundum aquæ curſum illam quærendam admoneret: Nequaquam hoc modo reperitur, inquit: Iſta enim dum vixit, difficilis ac moroſa fuit, reliquorumq; moribus contraria, ut nunquam niſi contrario & adverſo flumine, etiam poſt mortem, ambulet.

De Sacerdote qui caniculum ſepelivit.

ERat ſacerdos ruſticanus in Thuſcia admodum opulentus. Hic caniculum ſibi charum, cum mortuus eſſet, ſepelivit in cœmiterio. Senſit hoc epiſcopus, & in ejus pecuniam animum intendens, ſacerdotem, velut maximi criminis reum, ad ſe puniendum, vocat. Sacerdos qui animum epiſcopi ſatis noverat, quinquaginta aureos ſecum deferens, ad epiſcopum devenit. Qui ſepulturam canis graviter accuſans, juſſit ad carcerem ſacerdotem duci. Hic vir ſagax, O Pater, inquit, ſi noſceres prudentiam caniculi, non mirareres ſi ſepulturam inter homines meruit: fuit enim pluſquam ingenio humano tum in vitâ, tum præcipuè in morte. Quidnam hoc eſt, ait epiſcopus? Teſtamentum, inquit ſacerdos, in fine vitæ condens, ſcienſque egeſtatem tuam, tibi quinquaginta aureos ex teſtamento reliquit, quos mecum detuli. Tum epiſcopus teſtamentum & ſepulturam comprobans, acceptâ pecuniâ, ſacerdotem abſolvit.

De Milite qui uxorem habuit letigioſam.

HAbebat Florentinus, Eques admodum nobilis, uxorem litigioſam ac perverſam: quæ quotidie ad religioſum confeſſorem, vel (ut aiunt) devotum ſuum, querelas viri & vitia deferebat. Hic equitem reprehendebat objurgabatque. Aliquando verbis admonitus uxoris, & ut pacem inter eos poneret, rogavit virum ad confeſſionem peccatorum, qua facta non dubitat conventuram inter eos concordiam. Paruit eques. Et cum religioſus eum ſua peccata explorare juſſiſſet: Nequaquam eſt opus, inquit: quicquid enim nunquam commiſi, & multo plura etiam, ab uxore ſæpius tibi recitata extiterunt. *Face-*

Facetiſſimum de ſene quodam qui Aſinum portavit ſuper ſe.

DIcebatur inter ſecretarios Pontificis, eos qui ad vulgi opinionem viverent, miſerrimâ premi ſervitute; cùm nequaquam poſſibile eſſet, cùm diverſa ſentirent, placere omnibus, diverſis diverſa probantibus. Tum quidam ad eam ſententiam fabulam retulit, quam nuper in Alemaniâ ſcriptam factámque vidiſſet. Senem ait fuiſſe, qui cum adoleſcentulo filio, præcedente abſque onere aſello, quem venditurus erat, ad mercatum proficiſcebatur. Prætereuntibus viam, quidam in agro opus facientes ſenem culparunt, quod aſellum nihil ferentem neq; pater, neq; filius aſcendiſſet, ſed vacuum onere ſinerent, cùm alter præ ſenectute, alter præ ætate tenerâ, vehiculo egeret. Tum ſenex, adoleſcentem aſino impoſuit, ipſe pedibus iter faciens. Hoc alii conſpicientes culpârunt ſtultitiam ſenis, quod adoleſcente qui validior erat, ſuper aſinum poſito, ipſe ætate confectus pedibus aſellum ſequeretur. Is mutato conſilio, atque adoleſcente depoſito, ipſe aſinum aſcendit. Paululum verò progreſſus audivit alios ſe culpantes, quod parvulum filium, nullâ ratione ætatis habitâ, tanquam ſervum poſt ſe traheret, ipſe aſello (qui pater erat) inſidens. His verbis permotus, filium ſecum aſello ſuperim poſuit, hoc pacto iter ſequens. Interrogatus autem ab aliis, an ſuus eſſet aſellus: cum annuiſſet, caſtigatus eſt verbis, quod ejus, tanquam alius, nullam curam haberet, minime apti ad tantum onus, cum ſatis unus ad ferendum eſſe debuiſſet. Hic homo perturbatus tot ſententiis, cum neque vacuo aſello, neque ambobus, neque altero ſuperimpoſito, abſque calumnia progredi poſſit, tandem aſellum pedibus junctis ligavit, atque baculo ſuſpenſum, ſuo filiiq; collo ſuperimpoſitum, ad mercatum deferre cœpit. Omnibus propter novitatem ſpectaculi ad riſum effuſis, ac ſtultitiam amborum, maximè verò patris, increpantibus; indignatus ille, ſupra ripam fluminis conſiſtens, ligatum aſinum in flumen dejecit, atque ita miſſo aſino domum redit. Ita bonus vir, dum omnibus placere cupit, nemini ſatisfaciens, aſinum perdidit.

De

De Homine qui in ſomniis Aurum reperiebat.

AMicus quidam noſter aurum à ſe repertum noctu per ſomnium referebat in cœtu Tum quidam, Vide ne tibi accidat, ait, quod meo vicino, cui aurum in ſtercus accidit. Cùm ſomnium narrari poſceremus, Vicinus, inquit, noſter ſomniavit, ductum ſe à dæmone in agrum ad aurum effodiendum: cum multum reperiſſet, Non licet, inquit dæmon, nunc auferre, ſed ſigna locum, ut cognoſci à te ſolo queat. Cum alter, quo ſignaculo uteretur, peteret; Caca hic, inquit, dæmon, nam hoc maxime modo nullus hic aurum eſſe ſuſpicabitur, & tibi ſoli res nota erit. Annuit vir; & ſtatim expergefactus, ſenſit in lecto ventrem admodum laxâſſe. Inter fœtorem & ſtercus cum ſurrexiſſet, domo exiturus capiti capilitium ultimò impoſuit, in quo catus ea nocte ſtercus fecerat; iniquo fœtore permotus, inquinatum caput & cæſariem lavit. Ita aureum ſomnium in merdam rediit.

De deriſione hominis Porcum occidere volentis.

MOs erat in oppido quodam Piceni, ut qui hyeme porcum occidiſſet, viciniam ad cœnam invitaret. Quidam, quo pacto eam impenſam vitaret, compatrem conſulit. Dic (inquit ille) cras, porcum tibi hac nocte furto ablatum. Et ſimul, nihil tale illo verente, quidam clam porcum nocte furto ſurripuit. Mane conſpiciens ſibi porcum ablatum, ad compatrem profectus, altâ voce querebatur, porcum ſibi furto ſurreptum. Tum alter, Recte, compater mi, ſapis, inquit; ita enim te docui loquuturum. Cum ille ſæpius & per omnes deos juraret id verum eſſe, Bene agis, respondebat, & ſecundum conſilium meum. Cum ille juramento iteraret: Hoc modo te loqui debere antea monui reſpondebat, & ſanum conſilium dedi tibi. Tandem eluſus abiit.

De Vulpe à Ruſtico in palea abſconditâ.

VUlpes olim fugiens in venatione canes, divertit ad ruſticum, qui in areâ triticum terebat, rogans ut á canibus ſe tueretur: & ſimul pollicita eſt nunquam ſe ejus pullos gallinaceos læſuram. Annuit ruſticus conditioni, & ſum-

& ſumptis paleis furculâ vulpem texit. Advenit unus & item alter ex venatoribus vulpem quærens; rogabant autem ruſticum, nunquid vulpem fugientem vidiſſet, & iter ejus. Ille verbis vulpem per certam viam defugiſſe, vultu verò & oculis latere ſub paleis innuebat. Illi potius ad verba quam ad nutum reſpicientes, abierunt. Tum ruſticus detectâ vulpe, Serva inquit, modò promiſſa: nam verbis meis evaſiſti, cum dicerem abiiſſe. At illa, quæ ſibi timens per rimam inter paleas ruſticum contemplabatur diligenter, Verba tua, inquit, bona fuere, ſed actus ſatis mali.

Dictum in eos, qui aliud verbis, aliud re agunt.

De Florentino qui Equum emerat.

NOtus mihi Florentinus, Romæ emptu rus neceſſario equum, pactus eſt cum venditore, qui 25 aureos pretium carius equo poſtulabat; ſe 15 daturum in præſentiâ, reliquorum vero ſe debitorem ejus eſſe velle, annuit. Venditor poſtridie cum reſiduum poſceret, ſolutionem recuſans, Servabo conventa, emptor inquit: Pepigimus quidem ut debitor tuus ſim futurus; ſi autem tibi ſatisfecero, non ſum debitor tuus ampliùs futurus.

De Ægyptio hortato ad fidem.

HOrtatus eſt Chriſtianus quendam infidelem Ægyptium, quocum ſibi diutina vitæ conſuetudo fuerat, cum is in Italiam veniſſet, ut ſemel intereſſet in Eccleſia dum miſſa ſolennis celebraretur. Aſſentitur ille, & miſſæ interfuit cum Chriſtianis. Rogatus deinde in cœtu, quid ſibi de ceremoniis, & ſolennitate officii videretur: reſpondit, Omnia rectè ex ordine, præter unum, ſibi videri: nullam enim charitatem in ea miſſa eſſe ſervatam; cum unus ſolùm, reliquis eſurientibus, comediſſet ac bibiſſet, nulla portione cibi ac potûs reliquis impenſa.

Facetum

Facetum hominis dictum, Aſinum erudire promittentis.

TYrannus ad exhauriendum bona ſubdi qui ſe multa facturum jactitabat, ſub gravi pœna præcepit, ut aſinum litteras diceret. Ille impoſſibile ait fore, niſi multum temporis ſibi in erudiendo aſino concederetur. Petere quantum vellet juſſus, decennium impetravit. Deridebatur ab omnibus, quoniam rem impoſſibilem ſuſcepiſſet. Ille amicos conſolatus: Nihil timeo, ait: nam interim aut ego moriar, aut aſinus, aut dominus. Quibus verbis oſtendit ſalutare eſſe, rem difficilem in longum protrahi atque differri.

De Sacerdote Epiphania an vir eſſet vel fœmina, ignorante.

SOcius quidam de feſto Epiphaniæ narravit mihi ſtultitiam ſacerdotis contribulis ſui. Sacerdos fuit, inquit qui populo nuntians Epiphaniæ celebritatem futuram, Cras, ait, ſummâ devotione veneremini Epiphaniam: maximum eſt enim & præcipuum feſtum. Neſcio an vir fuerit vel fœmina: ſed quiſquis exſtiterit, à nobis eſt ſummo timore hic dies cuſtodiendus.

De Cantilenâ Tabernario placitâ.

VIator quidam eſuriens, cum divertiſſet ad cauponulam, ventrem cibis potuque implevit. Petenti pecuniam ait, nullos ſibi eſſe nummos, ſed cantilenis ſe ſatis eſſe facturum. Tabernarius, non cantu, ſed pretio ſibi opus eſſe, reſpondit. Cui alter, Si eam cantionem dicam quæ placeat tibi, num eâ pro pecunia contentus eris? Annuente caupone, cœpit viator canere: & an ea placeret, interrogavit. Cum abnuiſſet caupo, unam & deinde alteram cecinit. nullo cantu ſibi ſatisfieri ille teſtatus eſt. Hic viator, Dicam ergò nunc, inquit, eam quæ tibi ſit placitura: & accepto marſupio, diſſolventi ſimiliis, cœpit cantionem quâ viatores uti conſueverunt, *Metti mano alla borſa, & paga l'hoſte:* Hoc eſt, Mitte manum ad burſam, & ſatisfac hoſpiti. Hoc dicto, nunquid illa ſibi placeret, rogat. Placet hæc, inquit hoſpes. Tum viator, Satisfactum eſt tibi ex pacto, ait, poſtquam hæc cantio placuit tibi. Itaq; abſque ſolutione diſceſſit.

De

De Sancti Antonii fratre, & Laico, & Lupo.

REligioſus ex his quæſtuariis qui pro ſancto Antonio eleemoſynam petunt, agricolæ ad dandum ſibi neſcio quid frumenti perſuaſit ea pollicitatione, ut aſſereret omnes res ſuas, & oves præſertim, per eum annum ſalvas & incolumes fore. Hujuſmodi ruſticus promiſſis fidens cum oves licentius vagari permiſiſſet, lupus plures ex eis comedit. Qua ex re indignatus villicus, cum altero anno quæſtuarius pro frumento rediret, negavit ſe quidquam daturum, & ſimul queſtus eſt, inanes ejus fuiſſe pollicitationes. Sciſcitanti cauſam fratri reſpondit villicus, à lupo oves ſuas raptas. A lupo? inquit alter. Ohe, mala eſt beſtia & abſque fide. Cave tibi ab eo: non enim ſanctum Antonium tantum, ſed ipſum Chriſtum, ſi poſſet, falleret.

Stultum eſt his fidere quorum exercitium in fraudando conſumitur.

Ridenda, de paucitate amicorum Dei, reſponſio.

AD ægrum quendam, civem noſtrum perfacetum, qui gravi morbo diutius torquebatur, acceſſit Religioſus, hortandi gratia, cui quidem, inter cætera conſolationis verba, dixit, Solere Deum quos diligit, hoc pacto caſtigare, & incommodis afficere. Non mirum eſt, inquit ægrotus, ſi tam paucos amicos habeat habiturus, ſi ita tractaret eos, etiam pauciores.

De Medico qui inſanos curabat.

PLures colloquebantur de ſupervacua cura (ne dicam ſtultitia) eorum, qui canes & accipitres ad aucupium alunt. Tum Paulus Florentinus, Recte hos, inquit, riſit ſtultus Mediolanenſis. Cum narrari fabulam poſceremus. Fuit, inquit, olim civis Mediolani, dementium & inſanorum medicus, qui ad ſe delatos infra certum tempus ſanandos ſuſcipiebat. Erat autem curatio hujuſmodi: Habebat domi aream, & in ea lacunam aquæ fœtidæ atque obſcœnæ, in qua nudos ad palum ligavit eos qui inſani adducebantur alios uſq; ad genua, alios inguinum tenus, nonnullos profundiùs; pro inſaniæ modo: ac eos tamdiu aqua & inedia macerabat, quoad viderentur ſani.

Alla-

Allatus eſt inter cæteros quidam, quem uſq; ad femur in aquam poſuit: qui poſt quindecim dies cœpit reſipiſcere ac curatorem rogare, ut ex qua reduceretur. Ille hominem exemit à cruciatu; ea tamen conditione, ne aream egrederetur. Cum diebus aliquot paruiſſet, ut univerſam domum perambularet, at exteriorem januam non egrederetur, permiſit: reliquis ſociis, qui plures erant, in aqua relictis, paruit diligenter medici mandatis. Stans vero aliquando ſuper oſtium (neque enim egredi audebat, timore lacunæ) advenientem equeſtrem juvenem cum accipitre & duobus canibus, ex his qui ſagaces dicuntur, ad ſe vocavit, motus rei novitate; neque enim quæ ante inſaniam viderat, tenebat memoriâ; cum acceſſit juvenis, Heus tu, inquit ille, auſculta; ora, mihi, paucis, ſi libet, reſponde. Hoc quo veheris quid eſt; Et quamobrem illud tenes? Equus, inquit; & aucupii gratia. Tum deinceps, Verum hoc quod manu geſtas quid vocatur? Et in qua re illo uteris? Accipiter reſpondit; & aucupio aptus querquedularum & perdicum. Tum alter, Hi qui te comitantur qui ſunt? age, & quid proſunt tibi? Canes ait, & quidem aucupio accommodati ad inveſtigandas aves. Hæ autem aves, quarum capiendarum cauſa tot res paras, cujus pretii ſunt, ſi in unum conferas totius anni capturam? Parum quid neſcio, cum reſpondiſſet, & quod ſex aureos non excederent: ſubdit homo; Quænam eſt equi, canumque & accipitris impenſa? Quinquaginta aureorum affirmavit. Tum admiratus ſtultitiam equeſtris juvenis; Ho, ho inquit, abi hinc ociùs, oro atque adeo avola, antequam medicus domum redeat: nam ſi te hîc compererit, veluti inſaniſſimum omnium qui vivunt, in lacunam ſuam conjiciet curandum cum cæteris mente captis, atque ultra omnes, uſque ad mentum in aquam ſummum collocabit.

Oſtendit aucupii porro ſtudium ſummum eſſe dementiam, niſi aliquando, & ob opulentis exercitii gratiâ fiat.

Facetiſſimum

Facetiſſimum conſilium Minacii ad ruſticum.

RUſticus cum caſtaneam arborem ad excutiendos fructus aſcendiſſet, decidens ex ea coſtam effregit pectoris. Hunc ad conſulendum acceſſit Minacius quidam, homo perfacetus: qui inter loquendum daturum ſe illi normam dixit, qua ſervata nunquam ex arbore caderet. Vellem hoc antea inquit æger, conſuluiſſes, attamen in futurum poterit prodeſſe. Tum Minacius, Fac ſemper, inquit, ne ſis celerior in deſcenſu quam in aſcenſu; ſed ea qua aſcendis tarditate, deſcendas: hoc pacto nunquam præcipitem te agas.

Ejuſdem Minacii luſoris reſponſio.

IDem Minacius cum aliquando nummulos & veſtes inſuper ad taxillos luſiſſet (egens enim erat) flens [illegible] ſtiolum tabernæ cujuſdam ſedebat. Videns mœrentem flentemque amicus, Quidnam eſt tibi? inquit. Nihil Minacius ait. Curnam ergo, ſi nihil habes, ploras? Hoc ſolum quod nihil habeo, inquit. Admiratus ille, Quare ergo ſi nihil habes ploras? ait. Ob hanc ipſam cauſam, reſpondit, quoniam nihil eſt mihi. Alter nihil cauſæ cur ploraret intelligebat: alter nihil ſibi reliquum ſupereſſe à ludo plorabat.

De Paupere Monoculo qui frumentum emturus erat.

TEmpore quo Florentiæ ſumma aliquando erat annonæ caritas, acceſſit pauper luſcus ad forum, quoſdam ſextarios frumenti (ut dicebat) emturus. Rogavit hunc in foro percontantem pretium quidam alter ſuperveniens, quanti ſextarius frumenti venderetur: Hominis oculo, inquit, conſtat: deſignans his verbis annonæ caritatem. Hoc audiens ſciolus, qui aderat, puer, Cur tu ergo ait, tam grandem ſaccum portaſti, cum non amplius quam unum ſextarium poſſis emere.

Fa-

Fabula Mancini.

MAncinus vir ruſticus oppidanus meus frumento ad Figignum caſtrum aſellis vehendo exercebatur; quos ille complures ad vecturam ſumebat. Cum ille ſemel à mercatu rediens, feſſus è via, aſcendiſſet aſinum quendam præſtantiorem, computatis in via aſinis præibat, domo appropinquans; eoque quo vehebatur minime annumerato, viſum eſt ei unum deeſſe. Turbatus igitur, ac reliquis aſinis uxori quos reſtitueret commendatis, confeſtim eo aſino quo ferebatur ad mercatum ſeptem milibus paſſuum retrocedit; quærenſque à ſingulis obviis an aſinum quempiam amiſſum reperiſſent; cum omnes negarent, domum noctu mœrens, & dolens jacturam aſini, rediit. Tandem etiam ab uxore admonitus, cum deſcendiſſet, illum, quem tanto ſtudio & dolore quæſi[illegible]inum eſſe cognovit.

De illo qui aratrum ſuper humerum portavit.

ALter, Pierus nomine, admodum incultus, cum uſque ad meridiem arâſſet, feſſis bobus & ipſe labore fatigatus, rediturus in oppidum, aratrum ſuper aſellum aHigat: deinde aſellum, præmiſſis bobus, aſcendit. Qui cum nimio onere gravatus ſub pondere deficeret, ſenſit tandem Pierus aſellum ire non poſſe. Tum deſcendens, atque aratrum ſuper humerum ponens, rurſum aſellum aſcendit, inquiens, Nunc recte ambulare potes; non enim tu ſed ego aratrum fero.

FINIS.

BRITISH MUSEUM 28 IV 79